

AELII ANTONII NEBRISSENSIS. GRAM
MATICI. IN. A. PER SIVM FLACCVM POE
TAM SATYRICVM INTERPRETATIO
CVMQ VIBVSDAMQ VAEALIBRARIIS
DEPRAVATA ATQ VE DETORTA FVE
RVNT PER EVNDEM RECOGNITA ET
AD VNGVEMEMENDATA AC NOVITER
IMPRESSA FOELICITER INCIPITVR.

Aelii Anthonii nebrissen. grāma. in. A. Persi. flā. poetā satyricū interpretatio
 Ad illustrissimū dominū Do. Ioannē de stunica cisterciensis militiae Migistrū
 quondam dalcantara nunc eiusdē ordinis Præsulē amplissimū : atq; Archiepif
 copum Hispaleñ. romaneq; ecclesiæ cardinalē dignissimum.

Admonuisti me idētidem Pater amplissime: ut in .A. Persii flacci
 satyras cōmētarios: certis quibusdā a te p̄scriptis legibus cōpone
 rem: ut breues . ut dilucidi: & qđ breuitati maxime repugnat: ut
 nihil quod necessariū esset : omitterē: tales deniq; q̄les illi fuisset :
 quos in opera Vergiliū tuo iussu p̄scripsimus . Aiebas nāq; te hu
 ius amarulenti simul & festiuissimi poetæ salibus mirū in modū delectari: sed
 quibusdā in locis præ nimia difficultate atq; translationū: quæ plerūq; exeunt
 in ænigmata: inuolueris deterreri. Addebas præterea legisse te quorundam in
 terpretū in hoc opus enarrationes: per longas illas quidem: & quæ nonnūquā
 patientia lectoris abuterentur: sed quæ tibi interdū minime satisfacerēt. ut po
 te in quibus cōplura desiderātur. Ego uero tam etsi erā occupatus atq; i medio
 cursus feruore illius operis: quod de sacrarū litterarum grāmatice iam pridem
 parturio: non potui non obsequi imperio tuo: cui ueluti mancipium deditissi
 mum omnes diurnas & nocturnas: omnes festas & profestas operas etiā sine dā
 menso: sine diario: sine mercede ulla debeo. Itaq; experimento didici Thaletis
 illud esse q̄ uerissimū necessitatē esse uim maximā: si cui uelis nolis parendū est
 Nec ignoro quātæ sit difficultatis poetas iinterpretari : hūc præsertim quē tuis
 auspiciis tuoq; imperio explicare aggredimur. Quantæ præterea audacie post
 tot præclaros uiros qui in hoc opere insudarunt: aliquid noui afferre. Quibus
 ego quēadmodū cōcedo eruditionē lōge maiorē: atq; plurimarū rerū cognitio
 nem: ita illud mihi possum meo quodā iure uendicare: quod est grāmatici pro
 priū: omniū p̄pe clausularū sensa exprimere: singulas particulas etiā illas quæ
 sunt in prōptu per alias notiores aut æque notas exponere: oratiōis ptes ordīa
 re: & quod fieri Quintilianus præcipit: quotiēs opus fuerit: uersus quosdā etiā
 paraphrasi uertere . Quid quod & uiri quidā doctissimi qui post illos priores
 scripserūt: dū aliud agūt: quosdā locos præter aliorū opinionē interpretati sūt
 ut quod Hermolaus barbarus in septimū librū naturalis historiæ Pliniū expo
 suit: ast illi tremit omento popa uenter . quodq; Angelus politianus in prima
 quā unicā uidimus cēturia argumentū illius satyræ cuius initiū est rem populi
 tractas. & illud nō in festuca lictor quā iactat ineptus illud præterea præsto est
 mihi manius heres progenies terræ. & quod Philippus beroaldus in quibusdā
 suis annotatiōibus: qui prior es: cur me in decursu lāpada poscis. & illud in cal
 ce operis: inuētus chryssippe tui finitor acerui. & alii item alia. Nos quoq; nō ni
 hil de nostro attulimus: ne poenitus aliorū uestigiis insistere uideremur Sed de
 his hætenus: ne qđ Aristoteles uetat fieri: extra opa plura sint q̄ opa. Vale.

Thales et ta
 li viro digna
 sententia.

Quintilian⁹

Hermola⁹.

Angelus po
 litianus.

Philipp⁹ be
 roaldus.

Aristoteles⁹
 admirabile
 digum.

Epigramma.

Alli Persij flacci hic titulus duo que sunt in cuiusque operis indice necessaria tangit: auctore videlicet et libri materiam. Auctor est. P. Persius flaccus volaterranus. vt. Tullius sit pzenomen: quod in cōpendiū: sicut et alia pzenomina complura auctore Prisciano per. A. inter duo pūcta debet scribi. (Persius) proprii nominis loco positū est. Fuit et Persius vir doctissimus sub hac honore pzfatiōe a Lucillio poeta primo: deinde a Licerone et Plinio secundo celebratus. (Flaccus) cognomen est persij quēadmodū et horatii. sicut et valerius flaccus poeta q̄ argonauticā scripsit. dicta sunt autem flacci: qui habebāt aures demissas et quasi marcescentes. Poetę nomen profes- sionis est. (Volaterrani.) nomen patrie. fuit namq; ortus volturne siue oppido thuscie volturne. si hieronimo in ad- ditamētis chronicozum Eusebij credimus. Ipse tamen in vltima satyra significare videtur se fuisse lunensem: cū dixit Lunari portum est operę cognoscere ciues: dixissetq; prius. hibernatq; meū mare. Natus est sub tyberio cesare: mortu- us sub nerone: anno gratis vndeagesimo: eodem hieronimo auctore. Scripsit satyras magna cum laude. etiā Quinti- liani testimonio: qui oratoriarū institutionū libro decimo his verbis scribit. multum et vere laudis persius vno libro meruit. Martialis quoq; poeta de eodem. Spēius in libro memoratur Persius vno: q̄ leuis in tota Marsus amaroni- de. (Satyrarum liber vnicus.) hęc est materia. Sed quāuis auctore Quintiliano satyra tota sit nostra. i. latina: habet tamen originem a grecis ex comoedia pzfica: in qua flozuerūt eupolis atq; cratinus aristophanesq; poetę: quos Lucil- lius est imitatus: vt horatius dicit: mutatis tantum numeris pedibusq; factus. nā comoedij pzfice scriptores trimetro iambico vsi sunt: Lucillius vero atq; illius imitati Horatius et Iuuenalis carmine hexametro. Illa q̄q; dif- ferentia inter illos est: quod in comoedia pzfica inducebant personę rustice veris nominib;: vt his accomo- dari possit illud Martialis. hunc seruare modum nostri vidicere libelli: parcere personis dicere de vitis. Dicta est autē satyra a satyris in quozū habitu iocantes rustici inducebantur huuismodi se carminibus laceffentes.

Titulus duo necessaria tā- gir. Lucillius. Licerone. Plinius secū- dus. Valeri⁹ fla. Hieronim⁹. Tyberio⁹ ce. Hiero. Quintilian⁹.

Horatius. Iuuenalis.

Martialis. Vnde satyra dicta.

A. PER SII FLACCI SATYRARVM LIBER VNICVS INCIPITVR FOELICITER.

Epigramma.

Ec fonte labra
proluī caballino:
Nec in bicipiti
somniaffe parnasso

Memini: ut repente sic poeta prodirem.

Heliconiada s̄q; pallidamq; pirenem
Illis relinquo: quorum imagines lambunt
Hederæ sequaces: ipse semipaganus

Nec fonte labra.) Carmē est trimetrū iambicum hippo- maticum. siue galliambon. siue choliambon. siue epiliambon. si ue scazon. habet enim in sexto loco spondeum: cū archilochium habeat iambum semper. recipit et alios pe- des eozūdem temporū sed nō earū- dem syllabarum. In hoc igitur epi- gramate: quod prooemij loco ponitur: ostendit se non eo modo factus poetam: quo ceteri: qui fingerunt se deductos ab aliqua musarū ad fon- tes illis sacros: aut somniasse tale quiddam quale ennius poeta: sed di- cit se suo labore et studio mediocri- ter eruditum scripsisse carmina: lu- cri gratia: aut fauoris apud pnceps conciliandi. dicit itaq;: (Nec ego P- lūi labra.) i. laui et manxi. hoc est de gustavi. (In fonte caballino.) i. pe-

Ennius.

Hesiod⁹ poe

Iuuenalis. Horatius. Parnassius. Phocidis re- gionis ē mōs Quimeth. p.

Pallidos de- cet ēē poetas. Vergilius.

Hederę bac- cho poetarū deo cōsecratę sunt. Iuuenalis.

gasgo: hoc est quem icu vngule effodit pegasus equus ille alatus: cū volans in helicone tandem: monte constitisset. hoc enim hesiodus poeta de se fuit: quod cum pecudes in vallibus ascreis pasceret: meruit colloquio musarū frui: atq; ita deductum ad hippocrenem. i. fontem illum caballinū repente factum esse poetā. Caballino autem dixit et non equino: quia satyrę: quod annotauit persij ignotus interpres humiliora verba conueniunt cuiusmodi ē caballus. iuuenalis. ad quez gorgonei delapsa ē penna caballi. et horati⁹ arcūuectari caballo. (Nec memini) subaudi me. (Somniasse in mō- te parnasso.) phocidis regionis est hic mons: qui atticam a boetia determinat: dicente Quidio primo meta. Separat tonios a cęcis phocis ab onis. est autem sacer apollini et musis poetarū pzfidiis. (Bicipiti.) i. in duos colles assurgēt. Quidius vbi supra. mons ibi verticibus petit arduus astra duob; nomine parnassus. Somniasse autē dicit: alludēs ad illud q̄ Ennius poeta scribit in pzficio suozū annaliū animā homeri expithagore palungensia. i. regenerationē in suozū corpus fuisse transmissam: atq; ita factum poetam. (Nec sic.) videlicet bibendo et fonte pegaseo. aut somniādo. (Pro- direm poeta repente.) i. euaderem poeta nō adhibita eruditōe et doctrina: sed sola numinis inspiratiōe: aut pythagora regeneratione. (Heliconiadasq;) sensus est. ego relinquo heliconiadas. i. musas et poetarū fationes illas: q̄ gio- rie cupiditate duci scribūt. ego vero qui nō sum penitus litterarū sacris initiatus: afferō meū carmē. etc. Dicit igitur. (Ego relinquo heliconiadas.) i. musas: quibus helicon boeotię mons cōsecrat⁹ est: a quo et ipse heliconiades i forma patronymica sunt cognominatę. (Pallidamq; pirenem.) i. fontem acrocorinthi. i. qui est in arce corinthiozū: quā ab effectu pallidā dicit: quia studiosos poetas pallidos esse oportet. quod vero pirenem musis peculiariter sacra sit: nusquā le- gitur q̄ omnes fontes musis nymphisq; sacri sunt: quas poetę solēt plerūq; inuocare. vt vergili⁹ in buco. extremū hūc arethusa mibi cōcede labore. Aduertendū tamen est: versum hūc claudicare: qui vt stare possit: addēda est q̄ particu- la post duos tribrachos: vt dicamus. heliconiadasq; pallidamq; pirenem. que cadē ratiōe cōpletua ponitur: sic vergi- liū. Qui res hominūq; deozūq; et illud eiusdem: digitq; et pzfia voce diremit. (Illis quozū imagines.) i. statuas que poetis insignib; in loco publico pponi soluerunt. (Hederę.) que baccho poetarū deo pzfidi cōsecratę sunt: atq; proinde illis poete coronabant. Vergilius in buccolicis. pastorēs hederā nascētē ornate poetā. (Sequaces) autē he- deras appellat. i. serpētes. Vergilius. inter vitrices hederas tibi serpere lauros. (Lābunt.) i. leuiter tangūt. Sic vergi- lius. q̄. Lambere flamma comas. (Ipse semipaganus.) i. non dum omnino musarum sacris initiatus. Nam paga- nus proprie dicitur qui nō est sacramento militię additus: vt omnis homo aut miles sit aut paganus. Iuuenalis citi- us falsum producere testem contra paganū possit: q̄ vera loquentem contra fortunam armati. Iure cōsultus quoq; in libro digestoz. xij. si ignoras quis militi: quasi pagano locauerit. atq; in hac significatiōe prope sq̄ apud auctores re- peries. christiani quoq; qui militare christo dicūtur: ceteros mortales paganos appellāt: quasi nō initiatos religiōi nō

Satyra.

Hieronim? stre sue militi: Unde hieronim? in q̄daz ep̄la ad heliodoz scribēs: Recordare inq̄t frater tyrocinij tui diē: quo ip̄o in baptisate cōsepul? in sacramēti verba iurasti: et nūc donatiuū qd̄ militaturus acceperas hostilia castra suspirant.

Augustus. (Ad sacra vatū carnē afferro nīm) i. ad sacra poetica quāuis ego ipse sim semipagan? p̄ferebāt vero carmina sua poe

Suetonius. te i edē apollinis 7 musarū: quā Augustus: vt auctor est Suetoni? in palatio dedicauit. de q̄ horati? scripta palatin? q̄

Horatius. cuq; recepit appollit. (Quis expediuit.) ea rōne significat se fam̄ poetā: q̄ p̄stac? 7 pica p̄pellunt ad imitādas vo ces humanas: vt redeat ad illud vnde incoepit: nec fōte labra pluī caballino. 7c. dicit igit. (Quis expediuit.) i. expedi tū fecit. (P̄stac?) aut note humane vocis imitatrici. suū chere. i. ingenitū 7 naturale. Sū vero quedaz līḡ q̄s p̄stac? nequeūt exprimerē: duas vero facillime chi. 7r. r̄ā q̄ 7 Martialis in disticho cui? in dex est p̄stac? scribit: p̄stac? a vob alioz noīa discā: hoc didici p̄ me dicere c̄sar aue: ad chere grecū referendū est. miū forte ideo dicit vt p̄ncipi blādi at. (Et docuit picas.) Aues itē humane vocis imitatricēs. Martialis pica loquat certa dīm te voce saluo. si me nō vi deas: esse negab̄ aue. (Lonari) i. imitari. (Ira verba) i. humana. (Ad gr̄ artis) respōdet questōi. (Vēter.) inq̄t sub audi esurēs. (Magister artis) i. q̄ inuenit 7 docet oēs artes. Vergi. j. geoz. labor oia vicit improb? duris vrgēs in re bus egestas. Et largitor ingenij. i. qui facit hoies ingeniosos vēter dico. (Artifex sc̄q̄) i. ad sequēdū. (Voces negatas) subaudi a natura. simile est illud iuuenalis. Si natura negat facit indignatio versus. (Quod si) ex predictis in fert: quod spe luci proposita: etiā ineptissimū quiq; carmina egregia cōponēt. dicit itaq; (Quod) pro sed. (Si spes nū mi dolosi) i. qui sui cupiditate homi nes dolosos facit: sc̄m̄ illud Vergi li. ij. en. Quid non mortalia pecto ra cogis auri sacra fames. (Refulse rit) i. fuerit p̄posita: quod ad auri splēdores est referendū. (Credas) i. tu credere possis. (Lozuos poetas) aues item sermōnis hūani imitati ces: vnde Martialis coruū salutato rē cognomiāt. (Et picas poetidas) a poetes. e. qd̄ est masculinū poetis. idis erit foemininū: sicut a prophe tas. e. p̄phetis idis. (Lātare) subau di posse (Mellos pegaseiū) i. carmē poetici: qz vt digun? pegafus equus alar? fontē illum hippocrenē missis sacri acti pedis elicit. Angel? poli tian? codices vetustos ostēdit: i qb? p̄ mellos carmē erat scriptū: idq; ra tio carminis tābici hipponactici exi gebat. Sed Hermolaus barbarus nō minoris auctoritatis vir homeri carmē affert ex hymnis illi? in quo mellos primā p̄ducit. Quare leatio cois defendēda est: et mellos per du plex. i. scribendū. vel ita legendū. Lā tare pegaseium mellos credas.

Vergilius. Ad sacra uatum carmen afferro nostrum.

Martialis. Quis expediuit psittaco suum chære? Picasq; docuit nostra uerba conari? Magister artis ingeniq; largitor Venter: negatas artifex sequi uoces.

Martialis. Quod si dolosi spes refulserit nummi: Coruos poetas: & poetidas picas Cantare credas pegaseium mellos.

Angelus po litianus. SATYRA PRIMA.

Hermola? Prima poetarum mores & tempora monstrat. Ocuras hominū: o quantū est in rebus ina ne? Quis leget hæc: min tu istud ais? nemo hercu le. nemo? Vel duo: uel. nemo: turpe & miserabile. Quare? Ne mihi polydamas & troades labeonem Pretulerint: nuge. non si quid turbida roma Eleuet: accedas: examen ue improbrum in illa

Ocuras hominū. xū poete satp riciat hoim guertos mores in sectari: ab eo in q̄ poete ip̄maxie pec cāt: mitiū facti: ostēdens eos magis ex vulgā opimōe q̄ ex re ipsa laudē q̄re re. p̄ncipio igit̄ iducit persius quē piā ex amicis dehortatē illū atq; deterrentē a satyra scribēda: ex eo qd̄ nemo illi? opera leget. dicit igit̄ amic? ille. (O cu ras hoīuz) i. o ianes hoīuz cogitatioēs. 7 est absoluta cōstruatio. habetq; vim admiratiois simul 7 indignationis. sic istra. o mores. vsq; adeo ne seire tuū nihil est. (O quantū mane) i. vanitatis. (Est in reb?) i. humanis. 7 est quā similli mū ei qd̄ scribit p̄conator n̄. vanitas vanitātū. 7 oīa vanitas. (Quis leget h. c.) subaudi q̄ scribis o persi. q. d. cuz au ctorez ea gr̄a scribāt: vt ab alijs scripta sua legant: vanū aut̄ sit: quod sine suū nō cōsequit: frustra scribis. (Adm̄ tu istud ais.) Respōdet persius. (Adm̄ inq̄t.) p̄ mihi ne o amice. (His istud?) q. d. id mihi exploratū est. sic eni de re ma nifesta loq̄ solemus. (Nemo hercule nemo.) subaudi leget. vel duo. vel tres voluit dicere: sed qd̄ multū erat tres lege re: suppressit. (Nemo?) subaudi inq̄s leget tua carmina o persi: legendū est interrogatiue. (Turpe et miserabile.) inā laborare in eo opere quod nemo aut pauci legāt: turpe est 7 ignominiosū. 7 miserabile. i. cui? in foelicitati sit miserēdū vt turpitudō referat ad culpā: in foelicitas ad fortunā. (Quare?) verba sunt p̄d̄si ad monitōrē suū. q̄re inquit est turpe 7 miserabile carmina mea a nemine aut a paucis legi: an idcirco est turpe hoc 7 miserabile: quod Polydamas 7 Troades p̄latur: sunt meis carminib? labeonis opera? (Nūc polydamas) inquit. hic troianus fuit vir nobilis ab ho mero in iliadē celebrat. per quē videt̄ poeta intelligere neronē: sicut per troades romanos: quoz nobilitas a troianis habet originē. sic iuuenalis iubet a p̄cone vocari ipsos trougenas. Sed aduertendū quod genere muliebri appellauit illos troadas: q̄s foeminas potius q̄ viros. sic Vergilius: o vere phrygie neq; eni phryges. (Pretulerint mihi labeo nē.) poetā nescio quē: qui tūc erat in manib? atq; ore romanozū. (Nūc) subaudi sunt hec oīa. dicitur autēz nuge a nihil agendo: nugas igitur agit: qui ex iudicio multitudinis imperite carmina sua velit estimari: quare ad scriptum: om ma referenda esse dicit. Ut enim Seneca in epistolis ait: non est q̄ te gloria publicā di ingenij producat in medium vt recitare istis velis. Cui ergo inquis ista didicit: nō est q̄ timeas ne opera perdideris: tibi didicisti. Democrit? ait: vn? mihi pro populo est: et populus pro vno. 7 q̄ sequunt. (Si roma turbida) i. que i iudicādo de rebus claritate ratiois non vtitur. (Eleuet quid) i. extollat et laudib? in coelū efferat. (Non accedas) i. laudib? illus nō cōsentias. atq; cō cō trario si deprinat quid: nō te moueat 7 perturbet. (Nō castiges examen.) examen est in sta: era filiū illud: quo ostendit̄

In opere la bozare quod pauci legent turpe est.

Iuuenalis. Nuge a nihil agēdo qm̄ q̄ nugarur nil agit. Quid sit epa men.

Ad sacra uatum carmen afferro nostrum.

Quis expediuit psittaco suum chære? Picasq; docuit nostra uerba conari? Magister artis ingeniq; largitor Venter: negatas artifex sequi uoces.

Quod si dolosi spes refulserit nummi: Coruos poetas: & poetidas picas Cantare credas pegaseium mellos.

SATYRA PRIMA.

Prima poetarum mores & tempora monstrat.

Ocuras hominū: o quantū est in rebus ina ne? Quis leget hæc: min tu istud ais? nemo hercu le. nemo? Vel duo: uel. nemo: turpe & miserabile. Quare? Ne mihi polydamas & troades labeonem Pretulerint: nuge. non si quid turbida roma Eleuet: accedas: examen ue improbrum in illa

Prima.

quādo ea quę appendunt in bilancibus sunt equalia. hic autē per examen improbum corruptum romanorū iudiciū significat. vt sit sensus. non castigēs. i. bene castigare non poteris. (Examen improbū). i. corruptū iudiciū. (In illa truci na). i. romanorū: in qua nō bene res neq; pro meritis estimātur. Vergilius in viro bono. iusto trutinę se examīe pēfat: ne quid hiet: neu quis perturbet angulus equis partib; vt coeat: ne quid deliret amissis. (Nec te quęsieris extra). sub audi teipsum. ac si dicat. te ipsum consule. te ipsū iudica. et sola recte factorū cōsciētia fruerē. (Nā romę est quis nō) subaudi asin? non debere quęquam populi iudiciū spectare dicit: cuius subdit causam dicēs. (Nā romę est quis nō) subaudi asin? quod est animal stolidū. ac si dicat ineptus iudex. sed quia nimis procaciter diceretur subicitur: red dicitur tamē infra cum dicit auriculas asini quis nō habet: (Et si fas dicere). i. tam ifami appellatiōe illos notare. (Sed fas.) subaudi est sic illos appellare. ¶ (Tunc cū ad caniciem.) excusabiles essent romani: si per gratē errarent tum in iudicando tum etiam scribendo. nunc vero etiam senes eodem ignoratiōe morbo tenentur: vt merito debeant asini appellari. (Lū aspe xi inquit). i. contemplo et conuerto me. (Etd caniciem). i. ad senes canos. (Et nostrū istud viuere triste). i. ad hanc vi tam nostram tristē: hoc est ad homines quosdam graues et seueros. Et ad ea (Quęcūq; facimus). i. facere debem? (Relictis nucibus:) q̄ ludus puerorū est vt ludant nucibus par et impar. Tūc enī vt ait Horatius serua querere debe mus. nā edificare casas. plostello adiungere mures. ludere par impar. cętare in arundine longa: si quē barbatū delectat amentia versat. (Cum sapimus patruos). i. sapientiam patruorum referimus. nam pueri apud patruos educabant.

Vergilius.

Horatius.

Horatius.

¶ Per partes geminatas vt hic tūc tūc hgi. nūc nūc o libeat cru delē a. r. u. ge. indignatiōes rectus expri muntur.

¶ Cachinari t. moderate so luteq; ridere est.

¶ Plinius. splē sedes iocoz ē

Horatius: metuentes patruę verbe ra lingue. 7 aliubi. ne sis patruus mi hi. (Tunc tūc tūc) ter dixit vt indig nationē exprimeret: sed turpitudines suppressit: intelligēdum tñ est sum? asinis stolidiores: 7 ieptiores iudices (Ignoscite) subaudi mihi si turpitu dinē vestrā retere. (Nolo.) subau di retere. et sunt verba dubitantis loquatur ne an fileat. et ideo subdit. (Quid faciā?) sed tandem eligit al terā partem deliberatiōis: hoc est ro manorū mores atq; corrupta reruz octegere iudicia: vt inde sibi risuz ex cutiat dicēs (Sed sus cachinno). i. ri dibundus: nā cachinnari est solute atq; immodice ridere: vnde cachin nones dicit. (Petulant splene). i. la sciuo et in risum pziuriēti. (Nā vt scri bit Plini? naturalis histo. li. 7. splē siue hēn risuz atq; iocoz sedes est. ¶ (Scribimus inclusi.) in quo ro mani minus sapiant: illud videlicet est: quod scriptozes parant atq; cō ponunt se iudicio: vulgi vt inanem fauoris auraz in de aucupētur. adu latores vero adulationi subseruiunt atq; ita ex equo vtriq; peccant: qua re in vtrosq; poeta inuehitur. dicit igit. (Nos inclusi). i. a turba remo ti. (Scribimus aliquid grande). i. si lo grandiloquo et turgido. per pa rentesim vero partes prolepsis expli

Castiges trutina: nec te quęsieris extra.
 Nam romę est quis non? At si fas dicere: sed fas.
 ¶ Tunc cū ad caniciem: & nostrū istud viuere triste
 Aspexi: & nucibus facimus quęcumq; relictis
 Cum sapimus patruos: tunc tunc: ignoscite: nolo.
 Quid faciā: sed sum petulanti splene cachinno.
 Scribimus inclusi: numeros ille: hic pede liber:
 Grāde aliqd: aliqd qđ pulmo aīę plarg? anhelet.
 Scilicet hęc populo. pexus togaq; recenti.
 Et natalicia tandem cum sardoniche albus
 Sede legens celsa liquida cum plasmate guttur
 Mobile colluerit: patranti fractus oculo.
 Hic neq; more probo uideas: nec uoce serena
 Ingentes trepidare titos: cum carmina lūbum
 Intran: & tremulo scalpunt ubi intima uersu.
 ¶ Tun uetule auriculis: alienis colligis escas?
 Auriculis quibus: & dicas cute perditus: ohe

cauit dicens ille numeros. i. versus qui numeris syllabarum et temporum constāt. (Hic pede liber). i. solutus lege car mims. q. d. in prosa oratione. (Quod pulmo plargus anime). i. aeris quem largiter spiret. (Anhelet). i. cum anhelū tu resonet. sic in fra. Tu neq; anhelūti coquitur dum massa camino folle premis ventos. (Scilicet hęc populo.) subau di quę sequitur nam superiora: ad se tantū poterāt pertinere: nisi etiam velis 7 illa recitationis gratia parari. vti autez tanto apparatu fauoris plebei gratia cōciliandi: non potest reprehensione carere: cum presertim ex tam molli 7 lasciuā recitatione audi: tores in libidinem ex illius verbis conceptam pziuriant. Dicit igitur. (Cum pexus.) subaudi poeta aut capillos habens: veros. vel pexus. i. pexatus: hoc est veste pexa indutus. Martialis. pexatus pulchre rideo mea zoile trita. (Et albus). i. veste alba indutus. (Toga recenti). i. noua. (Cum sardoniche) lapillo prezioso sardium 7 onycha repre sentans. (Nata licia). i. qua solis natalibus vtebatur. aut die natali sibi dono data. (Tandem.) ad morā ornatus refer ri potest. vt Vergilius. tandē progredit magna comitāte caterua (Sede legēs celsa). i. in cathedra recitās sua carmina. (Et fractus). i. curatus effeminatusq; voce muliebri. (Oculo patranti). i. in recitatione quasi rem venereā perficiēti: quod in oculis ludibūdis maxime cognoscitur. (Cum prius) (Colluerit). i. lauerit. (Guttur mobile). i. flexibile ad vo ces formādas. (Plasmate liquido). i. potionē liquida ad vocem molliendaz flexendazq; sumpta. dictū est autē plasma a plasso quod est formo. (Hic). i. tūc cū a poeta recitante talia sūt. (Uideas). videre possis. (Titos ingentes). i. ciues romanos sicutos a tutando temp. (Trepidare). i. pziurū libidinis titillari. (Cum carmina). i. qz carmina. nam cuz conuinctio est causalis hoc in loco. (Intran lūbum). i. penetrat in ipsaz libidinis sedem. (Et vbi intima scalpunt) sumptum est ab ijs qui scabiosi cum sint dulcedine scabendi fruuntur. (Versu tremulo). i. qui voce tremula 7 ifracta in aures au ditoris descendit. aut versu tremulo. i. titillatore membroy. ¶ (Tun uetule). i. in ipsum poetam quasi aucto rem tanti mali inuehitur: cum presertim senex sit. dicit igitur. (Tun uetule.) pro tu ne o senex. 7 respicit ad illud quod su pra dixit tunc cū ad caniciem. (Colligis escas). i. queris materiā et fomenta libidinis. (Auriculis alienis). i. vt alios in cates in libidinem: quod turpius est: qz si te ipsum incitares. (Auriculis quibus?) capite quassanti hoc proferendū est. q. d. quę libentissime huiusmodi illecebras audituri sunt. vel ad illud referendū est: quod infra dicitur? est. auriculas as

Martialis.

Vergilius.

¶ Plasma. a plasmō qđ formo est.

Satyra.

Obe vox bacchantium e. vt Horatius. Iuuenalis. Martialis. Iuuenalis. Seneca. ni quis non habet: vt sit auriculis quibus: vt intelligas illos esse iudices ineptos: quibus talia deferant. (Et perditus cute). i. nimio studio habens cutem pallore ac macie deperditam. (Dicas obe.) vox bacchantium est: quales se poetæ non nunquam fingunt: hoc e. bacchi numine inflamatos. vt Horatius. obe receti mens trepidat metu. et Iuuenalis. fatum est cum dicit Horatius obe. (Quid didicisse.) verba sunt poetæ qui laudis cupiditate ductus scribit. recitatq. carmina sua. et respōdet ad ea quæ peritus in illū iccit. (Quid didicisse.) subaudi iuuat me: aut pōest mihi. (Nisi hoc fermentū). i. hæc mea scientia: quæ quasi fermentū in massa panis fecit tumorem: ita me cogit in aliquod opus pponendū erūpere. (Et caprificus.) solent caprifici inter sara edificiorū nasci: illaq. dissipare. Martialis. marmora melle salē findit caprificus. et Iuuenalis. ad quæ discutienda valent sterilis mala robora fici. (Quæ semel intus innata est). i. intra viscera mea e. genita. i. scientia acq. sicut sine fructu gloriæ. (Experit.) i. in publicū prodierit. Nam vt ait Seneca in epistola. nō me illa res delectabit licet e. summa sit et salutaris: quā mihi vni sciturus sum. si cū hac exceptiōe detur sapiētia: vt illā inclusam teneat: nec enunciet: reijciā. (Rupto iecore). i. ruptis p. g. d. i. s. quo pacto caprificus cum ex iunctoris erumpit: discutit sara. (En pallor.) verba sunt Iuuenalis in ambitiosum hūc poetam. dicitq. illū nō recte facere: q. cum sit senex ob eam causā debeat studiis impalescere. (En pallor seniumq.). i. en poeta pallidus et senex. turpis scilicet causa cur debeat pallere. (Mores.) subaudi perditos et corruptos. et est cum exclamatiōe simul et indignatione proferendū. Martialis. dixerat o mores o tēpora. Tullius olim sacrilegū strueret cū catilina nefas. (Nisi adeo ne). i. in tantū. (Tu scire). i. tua scientia. (Nihil est). i. nihil vtilitatis aut voluptatis affert tibi. (Nisi alter sciat te scire hoc.) subaudi quod scis: cuius potius quæadmodū ab initio dixit: non debeat querere se extra se: neq. quid alij sentiant curare. (At pulchrum est.) verba sunt poetæ ambitiosi. pulchrū inquit est: atq. proinde appetendum. (Admonstrari digito) subaudi p. t. e. r. e. n. t. i. u. sic Horatius car. quod monstror digito p. t. e. r. e. n. t. i. u. (Et dicit) pro dicit ab oibus. (Nihil est) digito me designando hic est inquit ille: qui opus carmine cōposuit. (Et pro nihilo pendas). i. nihil est mare debes. (En pro te ne hoc est opus a te cōpositū). (Fuisse dictata). i. quæ puen p. t. e. r. e. n. t. i. u. reddat. nā cuius sit dicere dicere que alij excipiant siue notis: siue vt repetant. dictatum erit: quod pueris ediscendū a p. t. e. r. e. n. t. i. u. propositum est. Iuuenalis. donec peragat dictata magistri omnia. (Entū cirtorum). i. puerorum. qui cirtos. i. crines ad duo de viginti annū nutriebant: qui et capillati et criniti et cincinnati et eadem causa dicebant. (Ecce iter pocula). eos reprehēdit: qui in p. t. e. r. e. n. t. i. u. de poetarū carminib. iudicat: qd. sp. n. e. r. e. n. t. i. u. nō potest fieri. quia vt dicit Horatius: male verū examinat omnis corruptus iudex. (Ecce romulide). i. romani quoz. fu it p. d. i. t. o. r. romulus: quæadmodū a cecrope cecropide athenienses dicit sunt. (Satyri). quo tempore minus bene possūt carmina pensiculate iudicare. (Quæ runt). inter se disputant. (Poemata dia). i. diuina. aut de rebus diuoz. et heroz. scripta. Quid diarrent. quid dicant et cōtineant. (Nihil). i. tūc. (Aliquis). ex numero conuuarū. (Lena ianthina). i. vestis coloris violacei. nam ion est viola. antheros. cuius color vestibus in delicijs nomē dedit: vt ianthina appellatur. Martialis. coccina famosq. bonas et ianthina meche. in sacris litteris vbiq. est color hyacinthi: emenda tu ianthinus. (Est circa humeros). i. qui veste violacea est indutus: ac per hoc nobilem fuisse significat. (Locutus quiddā rancidulum). i. quod quasi cibus rancidus fastidiū alijs mouere possit: vt sit translatio saporis ad vocem. (De nare balba) quia emittēdo spiritū per nares videtur balbutire. (Eliaquat). i. gracili et delicata voce profert: sumptū ab ijs qui p. t. e. r. e. n. t. i. u. proficiscentem hospitio suscipit: atq. illo deinde marito vsa est. qui victor atq. cōiugij p. t. i. n. i. i. m. m. e. m. o. r. u. m. cum medea in patriam redijt. (Et si quid). i. si aliquod poema. (Natum). i. poetarum. (Est plorabile). i. flebile. significat autē elegum carmen quod de rebus flebilibus est. (Et supplantat verba). i. extenuat in modulationem quādā vocis rigores. iupplantare namq. est defraudare atq. diminuere. (Palato tenero). i. molli et effeminato. vt vocis lenocinio auditor aures demulceat. (Assensere vni). i. coniuq. assensum p. t. e. r. e. n. t. i. u. applaudēdo poetæ recitanti. (Nunc non). verba sunt conuuarū in laudem poetæ mortui cuius carmina sunt recitata: dicentū vt illius manes quæadmodū nos dicere solemus: requiescant in pace. et ossa molliter iaceant. (Cuius ille poetæ). cuius carmina modo audiuimus. (Non est nūc super) ac si dicit est profecto foelix. (Et cippus). i. tumba siue tumba sic eni grece et hispane dicitur lapis qui sepulchro fuperimponit inter dū pro loco sepulchri: vt apd. Horatium in p. t. e. r. e. n. t. i. u. ser. mille pedes in fronte: recetos cippus in agrū hic dabat. (Nō impmit nūc ossa leuioz) pro leuius. q. d. sic profecto est: quod terra nūc e. illi leuis: qd. in oibus veterē mo numētis sepulchroz legim. N. S. E. S. L. L. hoc est. Nihil situs est. sit tibi terra leuis. (Laudat coniuq.) et addit superiorib. (Nō nascit nūc violē). i. flores. vt sit species p. t. e. r. e. n. t. i. u. (Et manib. illis). i. ex sepulchro dijs manib. sacro.

Quid didicisse: nisi hoc fermentū: & q̄ semel intus
 Innata est rupto iecore exierit caprificus?
 En pallor seniumq. o mores: usq. adeo ne
 Scire tuum nihil est: nisi te scire hoc sciat alter?
 At pulchrum est digito monstrari: & dicitur hic est.
 Ten cirtorum centum dictata fuisse
 Pro nihilo pendas: Ecce inter pocula quærun
 Romulidæ saturi quid dia pœmata narrent.
 Hic aliquis cui circa humeros & ianthina læna est
 Rancidulum quiddam balba de nare locutus
 Phyllidas hipsipylas uatum & plorabile si quid
 Eliquat: & tenero subplantat uerba palato.
 Assensere uiri. nunc non cinis ille poetæ
 Fœlix: non leuior cippus nunc imprimit ossa?
 Laudant coniuq. nunc non e manibus illis:

Prima.

(Et ex fauilla fortunata). i. ex cinere 7 ossib⁹ hols fortunati. ac si dicat deberent profecto nasci. qd perinde dictu est qd si
 floz odor perueniret ad mortui sensum. Juuenalis diu maioru vmbis tenuē 7 sine pōdere terrā spurātesq; crocos et in
 vna perpetuū ver. i. vernos flores. (Rides ait. Inducit sperius quepiam q poete illi? qui tā opere laudat? partes tue
 atur. (Ait. ille poete defensor. (Rides ait. Inducit sperius quepiam q poete illi? qui tā opere laudat? partes tue
 bus hoc est rōchiosos suspendēdo: vt ait Horati⁹. nālo suspēdis adūco. (An erit) subaudi quispiā. (Qui recuset). i.
 neget. (Welle meruisse os ppli). i. laudes meritas a plo psequi. (Et q locut⁹ digna cedro). i. eternitate. cedro eni siue ce
 dreleo hoc est oleo cedrino perūgebant charte ne tuncis 7 blattis pertūderent: aut carie sentiret. idq; cedr⁹ pstat. Adar
 tialis ad libru suū. cedro nūc licet ābules peruna⁹. 7 Hora ti⁹. speram⁹ carmia fingi posse lniēda cedro. (Liquere) sub
 audi neget post morte. (Larmuna nec metuētia scōbros.) pisces salso ex genere halecū: q acetarijs chartis inuoluci ven
 debant: in qs vsus dānabant charte mutiles. Adartialis ad libru suū. nec scōbris tunicas vab molestas. (Nec thus.)
 .i. vñ fiat cuculli: in qb⁹ inuoluit thus. Adartialis idē. nec thuris piperis ve sis cucull⁹. ē aut cucull⁹ charta in specie cuculli
 formata. hispane dicit alcataz (Quisq; es) alloquit illū que induxit partes ambitiosi poete tuentē. respōdetq; ad illud
 qd dicit: an erit q velle recuset: fateturq; se nō ab humanitate alienū: vt si qd recte fecerit: recuset laudari: sed q nō i eo
 debet cōstitui finis benefactorū operū: sed in rei recte facte cōsciētia. Dicit igit⁹. (O tu quisq; es. que feci). i. fingi. (Dice
 re ex aduerso). i. mecu disputatē: subaudi intende ratiōi meę. (Ego nō metuā laudari). i. nō fugio laudes. (Si cū scribo)

Juuenalis.
 Horatius.
 Adartialis.
 Horatius.
 Adartialis.
 Adartialis.

Nunc non e tumulo: fortunataq; fauilla
 Nascentur uiolæ: Rides ait: & nimis uncis
 Naribus indulges. an erit: qui uelle recuset
 Os populi meruisse: & cedro digna locutus
 Linqre: nec scōbros metuētia carmia: nec tus?
 Quisquis es o modo quem ex aduerso dicere feci.
 Non ego cum scribo: (si forte quid aptius exit:
 Quando hæc rara auis: si quid tamen aptius exit)
 Laudari metuam. neq; enim mihi cornea fibra est.
 Sed recti finem extremumq; esse recuso
 Euge tuum & belle. Nam belle hoc excute totum.
 Quid non intus habet? Non est hic ilias acci
 Ebria ueratro: non si qua elegidia crudi
 Dictarūt proceres: non quicquid deniq; lectis
 Scribitur in citreis. Calidum scis ponere fumen:
 Scis comitem horridulum trita donare lacerna:
 Et uerum inquis amo: uerum mihi dicitō de me.
 Qui pote? uis dicam? nugaris: cum tibi calue
 Pinguis aqualiculus propenso sesquipede extet.

.i. aliquod opus cōpono (Aliqd erit
 apti⁹). i. aliqd carnē cōcimus 7 ele
 ganti⁹ puenit. 7 per p̄refim inter
 ponit. (Quādo hæc est rara auis). i.
 raro p̄tingit aliqd perfectū posse fie
 ri in quouis genere: quemadmoduz
 phoenix est rara auis: aut cignus ni
 ger. Juuenalis. rara auis i terris ni
 groz simillima cigno: deinde repe
 tit si quid tamē apti⁹ erit. (Necq; eni
 fibra est mihi cornea). i. nō habeo p
 cordia adeo dura: vt nō tangar lau
 dis cupiditate: p̄ferat illa que vir
 tutez sequit: tanquā vmbra corp⁹.
 fibra namq; dicit: qua sanies. i. imp
 factus sanguis p corpus diffundit. si
 cut sanguis p venas. spiritus per ar
 terias. sed peculiariter fibre de teoz
 dicunt vbi sunt plures huiusmodi
 meat⁹. (Sed recuso). i. nego. (Euge
 tuū 7 belle. aduerbia sūt applaudē
 tis alicui poete. vt infra euge poeta.
 7 Adartialis. effete. grauitet. cito. ne
 quiter. euge beate. (Ergo euge tuū 7
 belle). i. tuas istas laudes. (Nego eē
 finē recti 7 extremū). i. vitium 7 sum
 mū bonū ad quod oēs tuos labores
 referre debeas ac si dicat nō in eo cō
 stituere debes fructū vigilarū tuaz:
 vt ab alijs lauderis: s; vt cōsciētia re
 cte facti operi fruaris (Nā excute to
 tū hoc belle). i. exama istas laudes.
 7 ē sumptū a faccis: q; excutimus vt
 sciam⁹ qd int⁹ p̄uenit. (Quid nō i
 tus hz⁹). q. d. plenu ē adulatione atq;
 misera ambitioe. (Nō est hic ilias.)

Juuenalis.
 Adartialis.

sensus est in carminib⁹ meis nihil tale est: qd plausus 7 vulgi acclamatōes erpetet: qd alij poete aucupari solēt. (Nō
 est hic ilias acci) tale quiddā qle i poemate accij poete qd ilias hoc est de bello troiano inscribit. (Ebria ueratro). i. ple
 na elleboro q se purgabāt: qui subtile aliqd op⁹ scripturi erāt. hoc se carneades purgauerat tra stoicos disputatur. Et
 nō sunt hic elegidia (Si qua elegidia crudi proceres dictarūt). i. elegie. nā elegidiō diminiutiū est ex forma græca p par
 ua elegia. Et pceres crudos appellat. i. q ppter nimū studiū laborātes cruditate stomahi nō bene cibos cōcoquebāt.
 Et non est hic (Quid qd scribit in citreis lectis). i. i tabellis ex materia citri arborie preciosę in quib⁹ soli pceres so
 lēt scribere. Et citro aut tabellas pncipib⁹ fieri solitas etiā homer⁹ scribit in fabula bellerophōtis: qn ad liciozū regē
 missus est. In disticho Adartialis cuius lēna est pugillares citrei. sceta nisi in tenues effemus ligna tabellas: effem⁹ libp
 ci nobile dētis opus. (Calidū scis). sensus est: nō posse fieri vt hic sciat: q opinione sit apud alios: scū munerib⁹ p̄cor
 ruperit cliētes 7 amicos: q veruz illi: dicituri erāt. (Scis ponere). i. in coena p̄uuiis. (Sumē calidū). qd saliebat ex por
 ce p̄mipare papillis. res in maximis delictijs apud romanos. Adartialis de summe: eē putes nodū sumē sic vberē lar go
 effiuit 7 vino lacte papilla tumer. (Et scis donare comitē horridulū). i. frigore horrentē (Lacerna trita). i. veste longo
 vsu p̄sumpta. Et postea q; id fecisti (Inqs amo) blādiētis ē sicut 7 amabo. Adartialis. dic veruz mihi marce dic amabo
 nil ē qd magis audiā libēter. vero veri⁹ ergo qd sic audi. verū attice nō libēter audis. dicitō mihi verū de me. i. de carmi
 nibus meis. (Qui pote). i. quomō ē possibile dici tibi veruz: cū amicos p̄corruperis. (Nis dicā subaudi veruz ego q nō sū
 corrupt⁹ tuis munerib⁹). (Nugaris). i. nugas agis. hoc ē nihil nā illud ē nugarī. (Lū o calue). i. o senex. vt supra. cum ve
 tute. (Aqualiculus pinguis). i. v̄ter i que fordes p̄stuit. sed hic p̄v̄tris abolomie ponit (Extet). i. p̄minet et. p̄tendat
 tibi (Sesquipede). i. pede 7 dimidio. vt sesqui mēsis. sesquimodius: vñ 7 sesquialtera p̄portio arithmetica dicta: qd ali
 qs numer⁹ p̄tineat aliū rei⁹ dimidiū. vt sex: q̄ctuoꝝ 7 duos. (P̄p̄p̄o). i. p̄pendēti. 7 alludit ad illud qd plin⁹ i historia

Veratrus. i.
 herba ē qua
 poete purga
 bantur.
 Adartialis.
 Adartialis.
 Adartialis.
 Plinius.

Satyra.

naturali scribit: min⁹ ingeniosos eē: q̄bus v̄eter ē p̄ ignis. (O iane sc̄sus ē. miseri sūt hoīes q̄ sic decipiūt ab ijs q̄ illos de-
buerāt veritatis admonere: cū abf̄ctes ⁊ post tergū ab alijs irrideāt. ian⁹ aut foelicē q̄ i occipitio q̄q; hz oculos: neq; illi
possit illudi. (O iane. Subaudi te appello foelicē. (Quē nulla ciconia). i. man⁹ formata i specie ciconie. (Pinsit). i. tm̄
dit ⁊ p̄cutit. nā p̄sere apud antiq̄simos erat pistillo frumēta i mortarijs p̄tūdere: vt ex ea farina pultes aut granes fa-
cerēt. postea vero p̄sere ad panis faciēdi rōnez trāslatū est. (Tergo). ab occipitio fieri ijs q̄s illudim⁹: p̄ q̄s itelligim⁹
eos q̄ nō curāt qd de se absentib⁹ dicāt. (Nec man⁹ mobil). i. a tergo q̄q; agitata. (Imitata ē auriculas albas). i. asini
nas: q̄ pilos habēt albos i p̄te icteriori. vñ Ouidi⁹. p̄. meta. de mīda cui apollo aures asininas dedit. villiq; albētib⁹ im-
plet istabilesq; illas fecit ⁊ dat posse moueri. (Nec tm̄ ligūe). subaudi exerte p̄fert tibi a tergo. Quātū canis appula
sint). i. quātū i sin canis appula ligūa exerit. Appulsiā nāq; sicutulosā appellat Horati⁹ hoc ē inaquosā ⁊ aq; carētez.
(Vos o patrici⁹). sed esto iqt̄ alij versent̄ i hoc errore: atq; sui ignozatiōe. o vos sāguis patrici⁹. i. vos romani q̄ originē
a p̄tib⁹ hoc ē senatorib⁹ trahitis. ⁊ est ntūs p̄ v̄tō. vt Vergi. vi. gñ. (Sāguis me⁹. q̄s ē vas viuere). i. imortales eē. (Oc-
currere sannē posticē). i. subsannatiōi q̄ post tergū vob̄ sit. (Occipiti cæco). q. d. cū i occipitio oculos nō habeatis: p̄uide
te ne post tergū hoc ē absentib⁹ vob̄ detrahāt. (Quis p̄p̄t). v̄ba sunt poetē ambitiosi ⁊ sulētis amici: qd̄ populis de
illo sc̄iat. Quis p̄p̄t sermo ē. s. de me. (Quis enī). respōdit amicus adulator. (Quis enī). subaudi esse debet sermo de
te: nisi id qd̄ ē. s. (Larmia) tua (Nūc demū fluere). i. facilia eē: qd̄ anī hac olium alioꝝ poetarū fuerit dura (Nūc molli.)
.i. versū facili et suauē et vt ostendat
carminis eq̄litate ⁊ pulchrā dedu-
ctiōez v̄tū duab⁹ trāslatiōibus alte-
ra q̄ sumpta est a marmorarijs q̄ ex-
cudūt q̄drāteq; lapides ad amussim:
ita vt iunctura nō appareat. idco di-
cit. (Iunctura). i. verboꝝ coagmē-
tatio. (Effundat). i. non admittat.
(Ungues seueros). i. quantūuis ri-
gidos ⁊ acutos. (Per leue). i. p̄ iun-
cturā in q̄ nō est rima: aut quicquā
hiās aut p̄minēs. leue enim p̄diph-
thongon planū teriumq; significat.
(Sat cedere versū). Altera trāsla-
tiōe v̄tū sumpta a fabris lignarijs.
et sunt verba adulatoris. iam nō ad
ipsū poetā ambitiosus sed ad alios
de illo. nā a sc̄da persona trāsiuit ad
terciā. (Scit cedere versū). i. dirigere
⁊ ordiare. (Nō fec⁹). i. nō alit. (Ac
sidrigat rubicā). i. lignū ad rubri-
celineā. (Vno oculo). id enī fabri li-
gnarij faciūt: vt explorēt an materia
sit recta. (Sive op⁹). Quidō ē. (Adu-
sa dat n̄ro peote dicere res grādes). s.
i stilo ⁊ i materia. (Sive opus). sub-
audi illi⁹ sit. (In mores. i. luxū). qd̄
v̄tūq; ad poetā satyricū p̄inet. (In
prādia regū). forte ad tragoediā de
atreo ⁊ thpestē alludit: de q̄ infra i qn̄
ta satyra si q̄b⁹ aut p̄gnet: aut si q̄b⁹
oilla thibitē feruēbit. ecce mō. si eos
poetas iūctū: q̄ cū parua nesciāt de
scribere. res magnas ⁊ heroicas ag-
grediunt̄: miserētes quedā gr̄ca suo
poemati: quēadmodū Ausoni⁹ fre-
quēter: Adartial⁹ ⁊ Iuuenal⁹ raro. (Ecce) inqt̄ (Videm⁹) mō quosdā poetas (Solitos nugari gr̄ce). i. q̄ gr̄ca quedā
ba ⁊ s̄nias suis carminib⁹ iherūt. aut gr̄ci. i. ad morē gr̄coꝝ. (Afferre sensus heroas). i. s̄nias carmini heroico p̄uenien-
tes. (Nec artifices). i. peritos (Nōnere). i. ad describēdū. (Lucū). i. silūq; aliquā sacra. nā lucū sp̄ sequit̄ p̄secratio etiā
i sacris iſtis. Horati⁹ i poetria. purpure late q̄ splēdeat vñ: ⁊ alter assuit p̄ann⁹: cū luc⁹ ⁊ ara diane describit. (Nec ar-
tifices ponere rus satuz). i. oibus referūt q̄ ex agro p̄ueniūt. (Vbi). i. in q̄ rure siue ruris villa. (Sūt corbes) Excepto
rū i messū ⁊ vuarū. (Et foc⁹). loc⁹ vbi accēdit ignis. (Et porci) alules. s. ⁊ cohortales. (Et palilia). festa palis de p̄asto
rū: i quib⁹ vt historici tradūt roma p̄dita est: hoc ē quēadmodū dicit Ouidi⁹ i. iij. fastoz. r. kalendas maias. (Fumosa
feono). qz p̄astores in festis de p̄alis: ex foeno p̄pras faciēbāt: illasq; trāsliebāt. Ouidi⁹. morq; p̄ ardētes stipulē crepitā
tis acruos traicitas celerit̄ strēnuā mēbra pede. Et tibull⁹ ille leuis stipulē solēnes por⁹ acruos accēdit flāmas trāslitēq;
sacras. (Vnde). i. a q̄ rure siue palilib⁹. rem⁹ fili⁹ martis ex illa silua gemel⁹ cū romulo fuit: ac p̄ hoc significat omnē no-
bilitatē romanā ex p̄astorb⁹ fuisse p̄pagatā. (Et tu o qnti). subaudi fuisti. hic fuit. L. qnti⁹ cinnat⁹ q̄ dicitur. (A-
mmunū p̄sulēi algido mōte obsessum a volscas eppediuit: q̄ negotio itra. xvj. dies p̄fecto ad rē rusticā redijt (Terēs dēta
lia sulco). i. atterēs vomerē arando: qui in aratro dentali aptatur. vnde et seranus cognominat⁹ est: quoniam quo tēpo-
re venit illi nūc⁹ q̄ erat creat⁹ dictator: sercbat agrū. Vergil. vi. gñ. et te sulco serane ferētez. Lū. i. quo tēpore (Vnoꝝ)
ea cerelia vocabat. Sidonius appollinaris est auctor si te inquit tantū cicanati dicatoris vita delectat: cereliā ducito q̄
bous iūgat. (Trepida). i. festina. (Induit dicatoriā). i. insignia dicatoris. ante boues: quib⁹ iūctis arabat. (Et licet)
.i. viator qui atculit. illi nunciū dicatori. (Tulit domū tua aratra). i. reculit i domū tuā: cū neq; famulū neq; seruū ha-
beret. crāt aut lictores qui p̄ferēbāt insignia magistratū. (Euge poeta). cū ironia legendū est. quasi dicat: ego nescio
cur debeas poetē noie gaudere: cum nihil tale describere scias. (Est nunc brysei). eos reprehēdit q̄ admirantur poetas

Ouidius.
Horatius.
Vergilius.

O iane a tergo quem nulla ciconia pinsit:
Nec manus auriculas imitata est mobilis albas:
Nec linguæ quantum sitiat canis appula tantum.
Vos o patricius sanguis quos uiuere uas est:
Occipiti cæco posticæ occurrite sannæ.
Quis populi sermo est: q̄s enim nisi carmina molli
Nunc demum numero fluere: ut per læue seueros
Effundat iunctura unguis. scit tendere uersum
Non secus: ac si oculo rubricam dirigat uno.
Siue opus in mores. in luxum. in prandia regum:
Dicere res grandes nostro dat musa poetæ.
Ecce modo heroas sensus afferre uidemus.
Nugari solitos græce: nec ponere lucum
Artifices. nec rus saturum laudare: ubi corbes.
Et focus: & porci: & fumosa palilia foeno:
Vnde remus fulcoq; terens dentalia quinti:
Quem trepida ante boues dicatoriam induit uxor:
Et tua aratra domum lictor tulit. Euge poeta.
Est nunc brysei: quem uenosus liber acci:

Ausonius.
Adartialis.
Iuuenalis.

Horatius.

Ouidius.
Ouidius.
Liuuius.

Vergilius.
Sidoni⁹ ap.

Lictores. e-
rāt q̄ insignia
fercbat.

Prima.

antiquissimos eosdēq; imitant: cū recētiōes contēnant. (Est nūc.) subaudi aliq̄s. (Quē liber venosus). i. turgidus et inlar: qd̄ in carmine viciōsū ē. (Acci.) p accy poete antiquissimū et qui iā inter obsoletos cōputat et p̄te ab iferio ribus. (Udoret). i. detineat. i. sunt q̄ illū admīrent: nā ca q̄ miramur detinet nos. (Byrsei.) a baccho q̄ dicit byrseus cognomiati. poete autē i tutela bacchi et appollinis sūt. (Sut) etiā subaudi alij: quos Pacuui? poeta etiā antiquissim? scriptor tragoediarū ex brūdnio italiq; vrbe. (Et antiopa verrucosa). i. tragoedia pacuui q̄ inscribit antiopa citatur q; a Licerone i pmo de subib? et a Puciano et Marcellō cōplurib? in locis. quā verrucosam appellauit. i. asperā et in- equalē: qd̄ ad poematis vituperationē spectat: sicut cōtrarie molle atq; deductū carmē ad laudē. (Sunt autē antiopa ni- aci regis lesbioꝝ filia: ex q̄ cū iuppiter zethū et amphionē percaisset: a ipco eius puige atq; thebanoy rege repudiata ē: atq; in illi? locū dirce superinducta: que cū diu antiopā in suspicionē pellicatus venerat: tandē a gemellis quos ex ioue antiopa pepererat in vltiōez matris equis in domnis alligata atq; distracta est. (Fulta cor luctificabile). i. habēs cor lu- ctuosum fultū et subfctatū. (Terūnis). i. laborib? quos sub pellice passa est. hic versus autē ē Pacuui: aut ex illi? ver- bis formatus: a persio vero nūc interposuit: vt ostēdat pacuui duriciā vastitatēq; in carmine. (Hos pueris sensus ē cū fili? patres audiāt: poetarū veterū carmīa laudātes: et ipsi quoq; talia admirant: talesq; euadere laborāt. (Cū vide- as patres lippos). i. in indicādo de auctorib? cecos. (Infrudere hos monitus). i. instillare talia p̄cepta. (Pueris). i. fili- as suis (Quis nec). q. d. non est necesse querere: cū ratio sit in p̄optu. (Hec sartago loquēdi). i. hic ligue stridor q̄lis ex sartagine cū aliq̄d frigitur sonat. venit i liguas. i. in sermōne filioꝝ (Et illud dedec?). i. ignominiosum et turpe dicēdi genus. (In quo trof- sulus). i. eques ro. hoc est ordo eque- stris. nā equites aliquādo sūt trof- si appellati a trofulo thuscie oppi- do expugnato. auctor est Plinius. li. xxiij. natural histo. (Lcuis) glaber et depilatus. significat autē illos esse viros molles et effoeminatos q̄bus talia placēt. (Exultat tibi). i. applau- dit et fauet tibi clamorib?. (P̄er sub- sellia). i. quibus auditores sedēt poe- ta recitante. Juuenalis. sed cum fre- gis subsellia v̄su. (Nūc pudet). sen- sus ē: cū sis senex nō pudet te eē icau- tū et ipudentē: vt nescias qd̄ seq̄ aut vitare debeas: (Nūc pudet). q. d. pudēdū est in sene p̄sertim. nā i pue- ro veniā meret hic error. (Nō posse pellere pericula). i. rē in q̄ de fame pe- riculo agit. (Capiti cano). i. a capi- te senili. (Nūc optes). i. q̄ nō optes (Audire hoc decēter). i. has adula- toꝝ et applaudentiū tibi voces. sunt autē applaudēdi aduerbia decēter. eu- ge. belle. et apud Martialem sophos Martialis. (Tepidū decēter). i. laudes frigidās q̄pe q̄ nō respōdet meritis tuis ve- regz virtuti. (Fur es ait pedio) sup̄ i poetarū: nūc i eos inuehit: q̄ i causis iudicialib? omisit p̄batioib? et ar-

Pacuuius.
Licero.
Puciano.
Marcellus.

Pacuuius.

Plinius.

Juuenalis.

Martialis.

Antichetō.

Leuere. adu-
lari est et pro-
pue ceuere i-
dē i viris qd̄
in foemina
crisari.
Horatius.

Sunt quos pacuuius: & uerrucosa moretur
Antiopa ærumnis cor luctificabile fulta.
Hos pueris monitus patres infundere lippos
Cum uideas. quæris ne unde hæc sartago loquēdi
Venerit in linguas: unde istud dedecus: in quo
Troffulus exultat tibi per subsellia læuis?
Nonne pudet capiti non posse pericula cano
Pellere: quin tepidum hoc optes audire decēter?
Fur es ait pedio. pedius quid? Crimina rasis
Librat in antiethetis doctus posuisse figuras.
Laudatur. bellū hoc: an romule ceues?
Men moueat quippe: & cātet si naufragus assem
Protulerim: Cantas cū fracta te in trabe pictum
Ex humero portas. uerum nec nocte paratum
Plorabit: qui me uolet incuruasse querela.
Sed numeris decor est: & iunctura abdita crudis.
Claudere sic uersum didicit. berecynthius atys:

gumētis i q̄b? tota victorie causa cōsistit: cōferūt se ad exornatiōes atq; figuras et q̄s appellat colores rhetoricos (Ant- subaudi accusator. (Pedio) quē furti accusat. nā cōstat pediu quēdā sub nerone a cyrenētib? furti vel poti? sacrilegi accusatū. (Pedio? qd̄). subaudi respōdet ad hāc accusatiōez. (Crimina rasis). uerba sunt adulātis pedio: aut illi apud ceteros laudātis. (Librat crimīa). i. pedio? crimīa obiecta repēdit et p̄futat. (In antiethetis rasis). i. figuris et exornatio- nib? puris. nā antichetō qd̄ interpretat? p̄trapositū figura est q̄ d̄ria ster se opponunt. vt dies nocti. lux tenebris. pedius iquā (Doct? posuisse figuras). cū poti? argumētis se debuerit defendere. (Laudat). i. sic q̄ se ita defēdit. (Bellū hoc) sub- audi ē: et pulchre dicit (Bellū hoc) cū indignatiōe p̄ferendū ē. nā irascit incādefctiq; p̄sus i eū: q̄ tā impudēter assēt. itaq; illi? v̄ba irat? repetit. (An romule ceues?). i. o romane. nā p̄mittū p̄ deriuato posuit. (Ceues). i. adularis. eācū p̄pe ceuere i viris qd̄ crissare i foemina: hoc ē cū cocūt nates mouitare. sed qz canes cū adulant: clunes mouēt et caudā: accepit ceuere p̄ adulari. (Adē moueat). laudabat adulator ābitiosa oratoris ornāmēta: nūc dicit se nō magis moueri ad mīam posse huiusmodi oratiōe: quā si naufragus multis et p̄positis verbis emedicaret s̄ppe. (Si naufragus cātet assem). i. cātando mēdicet. hoc est p̄meditatio precib? misericordiā querēs (Adē moueat). p̄ me ne fleat ad miseri cordiā: (Et p̄tulerim illi assem). q. d. neq; me mouebit: neq; illi assem dabo: qz qui huiusmodi oratiōe v̄t nō dolet. et quēadmodū i poeria Horati? scribit: si vis me flere dolendū est. (Et cū portas te pictū i trabe fracta). i. i tabula i q̄ naufragū euasisti (Ex humero). i. i tabella picta ex humero pēdēte. (Cātās). i. p̄ndē ē ac si cātares: qz mihi lo plus ad mīam moueret. (Uerum) pro sed. (Qui uolet incuruasse me q̄rela. i. iclunare me ad cōmiserationem suā in foelicitate. (Nō plorabit). i. plorādo narrabit. paratū nō ac. i. p̄meditātū nocte hēterna. hoc et in arte rhetorica sci- pitur ne oratio videat? elaborata. sed si quid tale sit: lateat artiūcū. (Sed numeris). diceret quispiā i excusatiōez poetaz quos paulo ante persius de duriciā reprehēdebat. nō nihil est o persi quod de poetis dicebas: sed in hoc sūc laudādi. qd̄ (Iunctura est abdita). i. abfēdita et que oculis perspicī nō possit: et perstat i trāslatione illi? quod supra dixit. vt p̄ leue fueros effundat iūctura vngues. (Numeris crudis). i. verbis siue pedib? quos ego fateor esse crudos. Ad qd̄ respon- det persius dicēs. Immo. (Didicit claudere uersum sic). et subdit carmina alicui? poete sui tēporis. est autē claudere uer-

Satyra.

- Horatius.** sum qualibuscumque verbis adhibita tantum spillabarum quantitate versum componere. Horatius? .i. sermonum. necque enim concludere versum dixeris esse satis. (Berecypntius atps.) clausula est ut diximus alicui in epti poeta. Fuit autem atps puer: quem ceteri deorum mater i delicias habuit: quem cum deprehendisset i sanguaride nymppha furore immisso sibi ipsi genitalia secuit: unde est deum matris sacerdotum origo. Berecypntius autem a berecypnto mote et urbe phrygie ubi peculiariter cibeles colebatur atps dicitur esse. (Et qui ceruleum) hoc quoque carmine alicuius poetae reprehedit. Loquitur autem fortasse de delphino: qui ariomene metrimeneu seruauit. aut de delphino qui nuptias neptuni et amphitricetes conciliant ex secundo libro fastorum ouidi. (Dum rubeat) .i. natans fulcebat. (Nerea ceruleum) .i. mare cur? est color ceruleus. Sic (Costas) et hoc alter? siue eiusdem poetae carmine est i quo dicebatur quod pacto ex apoenino abscisa est pars que i sicilia insula recessit: quod omnes poetae historici et cosinographi predicant. (Subduximus costas) .i. poetae nostri dicunt subductam fuisse costas hoc est latus. (Apoenino longo) .i. qui ab alpi? ad rhegium brunnorum urbem per media italiana quasi dorsum quoddam porrigit quod trachus spatium continet ad quingenta milia passuum. (Sic) autem dicit. i. pari ineptia. (Arma uirum) satis licet per se in vergili carmine inuenitur: ut inflatum nimis: et a quo multum possit detrahi. nec mirum si nec vergilio quidem parcat: cum satyrici proprium sit: ut dum risum excutiat: non hic cuiquam parcat amico. (Nonne hoc spumofum) .i. inflatum et inane quasi spuma. (Et ut ramale uetus) sunt autem ramalia rami inuictiles ex arbore decisi. Ouidius. viij. metha. multitudine facies ramaliaque a rida raxo detulit. (Lortice pigui) .i. Crassi corticis. (Loxi) .i. retorridum et atiquum: unde recoati dicuntur quod numo usu obcalluerunt. (In subere praeegradi) .i. arbore crassissime corticis: que a grecis haliph? dicitur. theodoros gaza falsi corticem interpretatur. habet enim corticem quasi nitri aut salisuginis criccate. Sunt qui legant pro praeegrandi uegrandi aut auctoritate porphyrionis citatis huc uersum in pri. li. sermonum horatii sed quod exponunt uegrandi pro non gradi: non placet. nam et si plinius hac arborem minimam esse dicit: hoc dicit comparatione ad alias gladiiferas: sed in suo genere intelligit per se ualde grande ac si dicat antiquam. nam uel particula modo auget modo minuit. Quid quod et suber aliarum gladiiferarum aut superat aut exequat: etiam plinius auctoritate. suberis inquit cortex tantum in fructu praeegrassus ac renascens: atque etiam in denos pedes undique explanatum. (Quidnam igitur) Sensus est. nulla ratio est cum carmina ipsa eruda sint et dura: qualia sunt que sequuntur: quattuor. cur debeant molliiter et delicate pronuntiar. (Quidnam igitur) .i. cur nam. (Legendum est) .i. legere oportet carmina que sequuntur. (Tenerum) pro tenere et delicate. (Et ceruice laxa) .i. flexa ad uocem extenuandam. (Torua mimalloneis) cuiuscumque poetae sunt hi uersus: duri profecto et turgidi sunt. describuntur autem in illis sacra bacchi. (Impleunt) subaudi bacchi comites et sacerdotissae (Cornua torua) .i. terribilia siue sint cornua in buccinas formata: siue tube flexi eris: ut dicit ouidius: quorum erat usus in sacris bacchi. Juuenalis. et cornu pariter uinoque feruntur menadea. (Bombis) sonis nomine tracto ex sono tubarum. (Mimalloneis) .i. baccharum que mimallonee dicuntur ab imitatio. Ouidius? de arte. ecce mimallonides sparsis per terga capillis. (Et bassaris) .i. bacchi sacerdos dicta ab bassareo quod est unum ex bacchi nominibus. (Ablatura caput secum) pro secum? et amputatum. (Titulo superbo) uidetur tangere fabulam de agave: que per furorem in sacris bacchi filio pentheo caput auulsi: putans esse vitulum: aut sicut ouidius. iij. meta. scribit: aprum. auulsum inquit caput digitis complexa crucietis clamat io comites. superbum autem appellauit: quia penethe? bacchi sacra contempsit. (Et menas) sacerdos item bacchi. (Flexura lyncem) .i. currum bacchi quem lynces tigresque trahunt: que aialia i bacchi tutela sunt. (Corymbis) .i. hederis quibus pro lozis utitur. nam corymbi sunt hederarum racemi. (Ingeminat euion) .i. repetit nomen bacchi: quod interpretat bonus filius. (Echo reparabilis) .i. uocis repercussio. et repetit et reparat uoces semel ex ore emissas. (Assonat) .i. ad uoces baccharum resonat. Echus fabula ex. iij. meta. peteda est. (Nec fieret) .i. tales uersus fracta et parum uirili uoce pronuntiantur. (Si uilla uena testiculi paterni) .i. uirilicatis a patre accepte. (Uiueret in nobis) .i. uigeret. quod nunquam id facerem? (Hoc delumbe) .i. opus eneruatum et sine uiribus: quemadmodum aialia libi fragio delubata. (Narat) .i. uoluit et uersatur. (In labris et summa salua) que necessaria est ad temperanda organa pleuraque lingue. (Et menas et atps) .i. fabule de baccho et cybele: in quibus crebra sit mentio demenade et atps. aut cum uenit pronuntians ad hec ipsa nomina. (Est in udo) .i. uersatur in ore humido. unde uergilius uocem udam appellauit. (Nec pluteum cedit) .i. carmen quod tantopere laudat: quodque tam molli ac tenera uoce profertur: que sic ostendit dicens: quod nec cedit pluteum. i. non potuit armarium ubi libri reponuntur: et cui scriptores incubunt. solent enim qui componunt aliquid ex ingenio suo: si illis ex sententia res non succurrunt: impingere chartas et allidere scribis. terre partem: quod est signum magne cure ac diligentie. Sed hoc carmine cum fieret nihil tale est passus. (Nec sapit ungues demorsos) .i. non pro se fert diligentiam emendationis. solent enim poetae cogitabundi ungues rodere. barbam fricare. caput scilicet. et res huiusmodi facere quibus significat uni tantum componendi carminis studio esse intentos. Horatius? et in uersu faciendo: sepe caput scaberet: uisus et roderet ungues. (Sed quid opus) .i. nam inde ab initio operis: dubitare coepit per se an satyram scriberet. nunc uero ad eandem incostantiam redit: sed tandem in eo perstat: ut satyram scribat. Dicit igitur ad se ipsum loquens: aut monitorem suum inducit secum loquentem. (Sed quid opus) .i. que necessitas cogit te. (Radere) .i. pstrin

Et qui ceruleum dirimebat nereia delphin.
Sic costas longo subduximus apoenino.
Arma uirum: nonne hoc spumofum & cortice pigui:
Ut ramale uetus praeegrandi subere coctum?
Quid nam igitur tenerum: ac laxa ceruice legendum est?
Torua mimalloneis implerunt cornua bombis.
Et raptum uitulo caput ablatura superbo
Bassaris: & lyncem menas flexura corymbis
Euion ingeminat. reparabilis assonat echo.
Hæc fierent: si testiculi uena ulla paterni
Uiueret in nobis: summa delumbe salua
Hoc natat in labris: & in udo est menas atys.
Nec pluteum cædit. nec demorsos sapit ungues.
Sed quid opus teneras mordaci radere uero

Prima.

gere et violare. ut infra pallētes radere mores docti. (Aurículas teneras). i. hoīs effeminatōrū mores quoz reprehēsi onē nō libēter auduit. (Uero mordaci). i. veritate: q̄ amara est et pūgit. ut infra mordaci loq̄ aceto. (Wide sis). i. cave si vis. sis enī in si vis resoluūt apud comicos sepe. quēadmodū capsis in cape suis Cicerone Quilianoz auctorib⁹ (Ae limia maior). i. potentioz q̄s tu carminib⁹ isēctaris. (Frigescat tibi). i. sint tibi frigida 7 mortifera. Horati⁹. ij. ser. ma iorū ne q̄s amic⁹ frigore te feriat. i. morte q̄ ab effeū frigida ē. ver. iij. gn. 7 cū frigida mors aia subdūterit art⁹ (Hic). i. in satyra quā scribis (Lfa sonat de nare canina). i. r. lfa frequēs est. quā rigētes canes exprimūt: quoz est propnū rixa si significat aut nō posse fieri qui scriptozes satyrarū rixent cū illis q̄s offendūt suis carminib⁹. (p̄der me equidē). p̄ter territ⁹ his coninationib⁹ p̄sus: dicit se nolle in quēpiā scribere. (p̄der me equidē inq̄t). i. quantū ad me attinet (p̄ro tin⁹). i. deiceps. (Oia sint alba). i. nemo ifamia denigret ame. sicut ecōtrario nigra dicunt vitiosa. sic ifra q̄q; sequēda forēt 7 q̄ vitāda vicissim: illa p̄ creta mor h̄ carbone notāda. (Nil moroz). i. nihil āplius hac de re dlibero (Euge). si bi ipsi fauat: qd̄ tale p̄siliū ceperit de nō scribēda satyra. (Oēs eteni). sensus est. oīa q̄ paulo añ reprehēdere volebā iam volo admirari 7 laudare. (Eteni vos oēs res eritis mirē. i. admirabiles 7 laudādē. ac si dicat iā nō q̄cquā illis detrahā qui poti⁹ illas laudibus p̄sequar. (Hoc iuuat). i. delectat me facere. an poti⁹ vos o romani audire. (Hic inq̄s) ad mo nitorē suū dicit persi⁹ iā p̄siliū tuū sequoz. 7 repetit illi⁹ verba: dicēs (Inq̄s). i. dicit mibi o monitor (Ego veto quifquā fagit oletū). i. rē olidā 7 foetidā. hoc est sterc⁹ siue vūnā. Et est. p̄p̄ic oletū locus in q̄ excrementa corporis deponunt. qd̄

Cicero.
Quilian⁹.
Horati⁹.
Mergilius.

Aurículas: uide sis: ne maiorū tibi forte
Limina frigescant. sonat hic de nare canina
Littera. per me equidē sint omnia protinus alba.
Nil moror. euge: oēs etenim bene miræ eritis res.
Hoc iuuat: hic inquis ueto quisquā fagit oletū.
Pinge duos angues. pueri locus est sacer. extra
Meite. discedo. Secuit lucillius urbem:
Te lupe. te muti. & genuinum fregit in illis:
Omne uaffer uitium ridenti flaccus amico
Tangit: & admissus circum præcordia ludit:
Callidus excusso populum suspendere naso:
Mē mutire nefas: nec clā: nec cū scrobe: nusquā:
Hic tamen infodiam. uidi uidi ipse libelle.
Aurículas asini quis non habet: hoc ego opertū:
Hoc ridere meum tam nil nulla tibi uendo
Iliade. Audaci quicunq; afflate cratino

7 olētictū dī. (Hic). i. i loco sacro. ē nāq; sensus. uicia hoīs q̄ satyre mate riā p̄bēt: q̄si rē sacrā nō esse tāgen dā ab hoīe p̄fano. et sumit trāslatio nē a locis sacris: in q̄bus ponebant signa quēdā p̄secratiōis ne p̄fanarē tur. (Pinge duos angues) p̄ qd̄ itel ligūm locum esse genio p̄secratū: q̄ sub anguis specie plerūq; uisēbatur. Merg. v. gn. incert⁹ genū uel loci famulū uel parentis esse putet. (O pue ri) 7 h̄ q̄q; inscripti p̄ctis anguib⁹ addēda ē. (O pueri meite extra) sub audi hunc locū: q̄ (Sacer ē) sic in fo seclō sit: ut imago diui Antonij aut crucis dñicę pingam⁹ iis i locis ubi o letū fieri uetam⁹ (Discedo). uerbū ē p̄si: dicētis se uelle seq̄ p̄siliū monito ris ne faciat oletum i loco sacro. i. ne scribat satyrā in q̄ hoīs uitas sit p̄ā minatur⁹ (Secuit lucillius). p̄ altera pte p̄posite deliberatiōis exēplo luci li 7 Horati⁹ dicit se uelle omnino sa tyrā scribere. (Lucillius). q̄ p̄m⁹ ut dixim⁹ apud latinos satyrā scripsit. (Secuit urbe) i. romanos di ceteroz salub⁹ suis carpsit 7 lecerant. (Te lu pe te muti.) Sabaudi iprimis secuit. nā in lupū quēdam 7 mutium p̄ci pue inuect⁹ est lucillius. de q̄bus Ho rati⁹. ij. ser. p̄mores ppli populū q; tributū. 7 de lupo. famosiq; lu po cooperto uersib⁹. et de mutio Ju

Mergilius.

Lucillius p̄m⁹
apud latinos
satyras inue
nit.
Horati⁹.

Horati⁹.

Juuenalis.

Horati⁹.

Horati⁹.

Horati⁹.

Horati⁹.

uenalis. quid refert dicit ignoscat mutius an non? (Et fregit genuinum). dētē illum in ordine nouissimum nouissi meq; natum quem sapienti: molarem hispani uocant. (In illis). i. in illoz morzu hoc est reprehēnsione. et est sum ptum a canibus. (flaccus). Horati⁹ poeta cognomento flaccus. (Uaffer). i. acer. et ingeniosus. (Tangit omne uiti um). i. notat. (Amico ridenti). i. inter ridendum iocandumq;. (Et admissus). i. receptus et auditus. (Ludit circum præcordia). i. iocatur et salibus suis uiciorum amici conscientiam tangit. Horati⁹ inq;. (Callidus). i. astutus et gna rus (Suspendere populū). i. subfannare et deridere. (Naso excusso). i. crispanti 7 in fannā corrugato. Horati⁹ p̄ sermo. Naso suspendis adunco. est autem suspendere hoc in loco quasi confusum quēpiam reddere. (Nē mutire ne fas) sensus est licuit lucillio urben secare. licuit Horatio populū suspendere: non licebit mibi saltem mutire: hoc ē murmurare. (Nec clā). i. secreto subaudi mutire et loqui. (Necq; cum scrobe). hoc ex midē fabula tractum est: cui a pollo cum aures in aurículas asininas porrexisset propterea quod in certamine cantus inter se et marspā peruerse iudi casset: tonsor qui id p̄m⁹ animaduertat neq; ausus esset p̄fari factō i solitudine scrobe: in eū que uiderat imurmu raut dicēs. aurículas asini mida rex habet. (Nusquā) subaudi mutire fas est. (Hic tñ info diā). i. scrobem siue fossam faciā sicut tonsor ille. (O libelle). cū libello suo loquitur: qñ quidem cū alijs non audet. (Ego ipse uidi uidi) magnā em phasim habet. q. o. nō ab alijs audiuit: sed ego ipse his oculis uidi. quid aut uiderit ipse ostēdit dicēs. (Aurículas asini q̄s nō habet). i. quis nō ita uidiat de carminib⁹ sicut midas de cātu. (Hoc ego opertū) sensus est. ego nō cōmutarem hoc opus meū iliade accij. de qua supra dixit: nō est hic ilias acci ebria ueratro. dicit ergo. (Non uendo). i. nolū cōmutare. (Illa iliade). i. illo opere tali q̄lis fuit accij ilias (Hoc meū ridere opertū). i. hūc meū risū cū libello meo secretū (Tam nil). i. tam parui p̄ci op⁹: uel poti⁹ nihil. (Audaci). q̄les leatorē sui opis uelit ostēdit p̄sus: eū uidelicet qui callet s̄con mata. dicitur 7 sales scriptozū comoedie p̄scē apud grecos: quos i satyra latina imitat⁹ ē ut dixim⁹ lucillius: dicitē Ho ratio in. j. ser. Eupolis atq; cratin⁹ aristophanesq; poetę atq; ali⁹ quoz comoedia p̄scē uirorū est. 7 sequit⁹ hic oīs pē det lucillius hoc se secut⁹. nā eos qui tales iocos nō sentiūt: qñ tar dos ingenio a sui operis leatione excludit. dicit igit⁹. O leator. (Quicunq; afflate). i. afflatus: hoc est inspirat⁹. nā uocatur⁹ est p̄ noiatio. (Cratino audaci). i. qui audācter in

Satyra.

fit q̄ dei iudicia incōprehēbilia sunt. neq̄ sciri p̄t nocentib⁹ ignoscat. innocētes exagitari p̄mittat. (P̄utas ignouisse tibi). i. iouē donasse veniā. (Auiā cū tonat.) quod est iouis irati signū. (Opus). i. citius ⁊ potius. (Ilex). i. quercus arbor ipsi ioui sacra. (Discutit). i. feritur dissipaturq̄. (Sacro sulphure). i. fulmine. q̄ ambusta sulphur olent. (Mergili. n. q̄. loca late sulphure fumāt. Quā tu ⁊ dom⁹ tua) q̄ poti⁹ fulminari debuerāt q̄ arbor innocēs. (An q̄ nō iacie bī dētal). i. locū in quē fulmē cecidit nō expias. facisq̄ septū ne q̄si p̄fanus terat. (Triste). i. qd̄ aliqd̄ triste minat. nam vt dixim⁹ irati iouis est signū. (Et euitandū.) ne scz p̄fanet loc⁹ ille. in quo piaculū cōmittebat. (Horati⁹. an triste bī dētal mouere incēt⁹.) (Fibris ouiu.) sic enī bidētal iaciebat sacro sacrificio ex ouiu intestinis. atq̄ idcirco bidētal ap̄ pellabat a bidētib⁹ hoc est omb⁹ in eo loco cēsis. (hergēnaq̄ iubēte.) aruspice fulminis p̄ditore p̄curatorq̄ q̄lis fuit tages ipsi⁹ aruspiciq̄ inuētōz. aut aruns apud lucanū. (Idcirco iuppiter p̄bet). i. p̄mittit subaudi p̄ueros. (Uellere tē bi barbā.) (Horati⁹. uellit tibi barbā lasciuī p̄ueri: quos tu nisi fuste coeres.) (Aut qd̄ iuppiter vt quidā dicit barbā suā uellendā p̄beat: nō est sensui poetē cōsentaneū.) (Stolidā). i. q̄ stolidus es ⁊ insensat⁹. (Aut quidnā est). i. q̄ tanta pōt esse merces. (Qua mercede). i. q̄ p̄ccio. (Tu emeris). i. corūpere possis. vt. s. nō tu p̄ce poscis emaci. (Auriculas deoz). i. qd̄ dixit exaudiat. (Pulmone et lactib⁹ vncis) appositio est ad illud qd̄ dixit q̄ tu mercede. Sūt aut laces intestina p̄r q̄ a vētriculo cib⁹ labit: idq̄ vt inquit p̄lim⁹ in one tū atq̄ hoīe. (Anctis). i. pingui aliq̄ p̄ditis. (Ecce auia) sup̄ stitiones quasdā ⁊ ip̄roba mulicircularū vota carpit. (Ecce auia). p̄ueri alicui⁹. (Aut matertera). soror matris. (Ade tuēs ouiu). i. cultric deozum vsq̄ ad sup̄sticiōes: q̄ nihil aliud est q̄z imo. derata religio. (Exemit p̄uer⁹ cunis) atq̄ deinde in vlnas sinusq̄ suos sustulit. (Et perita). auia scz aut mater tera. (Inhibere). i. amoliri ⁊ p̄hibere. (Oculos vrentes). i. fascinatōes. q̄ p̄ctis vt ait p̄lini⁹ res teneras p̄ci p̄ueledit. dicēte vergilio nescio q̄ te neros oculus mihi fascinat agnos. (Expiat añ). i. q̄si a muleto siue anti doto ante fascinatōes purgat. (Frō tē ⁊ labellayda). i. humida q̄z i p̄ueris quēadmodū ⁊ in senib⁹ abūdat humoz. (Infami digito). i. medio: q̄ et infamis ⁊ ip̄udicus dicit⁹ de q̄ Juuenalis mediūq̄z onideret vngū. ⁊ mar tialis rideto multū q̄ te sextile cyne dū dixerit ⁊ mediū porrigito digitū. ⁊ idē alubi ostēdit digitū sed ip̄udi cū alcōti dasioq̄z summachoq̄z. (Illo nāq̄z vt colligim⁹ p̄tēto reliq̄s vero p̄ra cis mēculā cū testiculis imitan tes: in eos porrigebāt q̄ p̄tēbant ⁊ desp̄icabiles erāt: qd̄ nūc facimus pollice medio eidē atq̄ idici lierto. hodie q̄q̄ videm⁹ iter p̄uerozū cre p̄ūdia siue crepitacula p̄ a muleto ⁊ fascinū gestari manū eburneaz siue osseā digitis i hāc formā applicatis. In p̄napeta q̄q̄ q̄cūq̄z tādē illi⁹ ope ris auctoz fuerit. ex ea vt op̄moz cau sa fascinū p̄ virili pene positū est: qd̄ iter morbi ⁊ genitale symbolū aliqd̄ sit: vt poti⁹ at̄ipathia: q̄ alter ab alte ro arceat. (Et lustralib⁹ saluis). i. ex piatorū. nā lustrare exp̄iare significat ⁊ hoī saluā fascinatōes p̄hibere pli ni⁹ q̄q̄z testat. (Tū manib⁹ q̄rit) id q̄q̄z nutrices faciūt p̄ueros motitātes: cū illis arridēt. (Et voto supplice). i. vouēs ⁊ supplicās p̄ p̄uero. (Aditit spē subaudi illi⁹.) (P̄ueri). nā p̄ueri ex spē toti pendēt. (Adacrā) ironia est: ac si dicat p̄ide: ac si id parū esset. (P̄uic i cāpos licini). vt fiat illi⁹ heres. (Licini) hic libert⁹ cesaris fuisse dicit⁹: q̄ ad maximas diuitias p̄ue nit. de q̄ Juuena lego possideo pl⁹ pallāte ⁊ licinis. ⁊ Martialis. altaq̄z cū licini marmoza puluis erit. (P̄uic i edes crassi ei⁹ q̄ est diues cognominat⁹.) i. cui⁹ domū cicero successit. (Hūc optēt). aliud votū satis ineptū: atq̄ sepiori pudentius: vt rex scz ⁊ regina optēt sibi hūc generū. ⁊ puelle rapiāt illū ad sui stuprū. ⁊ q̄cūq̄z inceserit subnascant rose. (Aut ego.) dicit p̄uersi⁹. (Nō mādō vota nutrici). i. nolo p̄ me nutrix vota p̄cipiat: atq̄ mihi nugas illas p̄ceet. (O iuppit ne gato illi hęc). i. nō p̄cedas q̄ mihi a te petit: qz nihil honesti habēt. (Quāuis albata rogarit te). i. vestib⁹ albis induta. q̄ color animi candoz ⁊ innocentia significat. Seneca in ep̄stolis. surdū te amātissimis tuis presta. bono anuno male p̄cantur. ⁊ si esse vis foelip: deos oza ne quid tibi ex ijs que optant eueniat. optauerūt tibi ⁊ alia parentes tui: sed ego contra tibi omnū eozū contemptū opto quozū illi copia. (P̄ofcis opem neruis). hęc vota paulo sunt honestiora: q̄p pe que nature bona sint: sed talia faciūt: ridiculi sunt: cum faciāt cōtra id quod p̄catur. (P̄ofcis opem neruis). i. a dijs immortalibus vires atq̄ corporis incolumitatē petis. (Et corpus fidele senectē). i. integrum et quod gr̄ate nō fatiscat deficiatq̄. (Esto age). i. cia concedatur tibi hoc: quādo quidēz honestū aut mediū est: vt pote nature bonū. (Sed gr̄ades patine). i. cubis referte. (Et tuceta crassa). i. farcimina ex carmbus suillis. (Metuere superos). i. nō permittit deos. (Annuerē his). i. ea cōcedere que petis. (Et morantur iouem). i. detinent illuz: ne te exaudiat. et est diogenis sentētia: quam nos in distichon redēgimus in hūc moduz. Iurabat plures: quod pro valitudine sacru cum faciāt cōtra vota

Sulphure discutitur sacro quam tuq̄ domusq̄:
 An quia non fibris ouium hergennaq̄ iubente
 Triste iacis lucis euitandumq̄ bidental?
 Idcirco stolidam præbet tibi uellere barbā
 Iuppiter: aut quidnam est? qua tu mercede deorū
 Emeris auriculas pulmone ac lactibus unctis?
 Ecce auia aut metuens diuum matertera cunis
 Exemit puerum: frontemq̄: atq̄ uda labella
 Infami digito & lustralibus ante saluis
 Expiat: urentes oculos inhibere perita.
 Tum manibus q̄rit: & spem macrā supplice uoto
 Nunclcini in campos: nunc crassi mittit in ædes.
 Hunc optent generum rex & regina. puellæ
 Hunc rapiant. quicquid calcauerit hic: rosa fiat.
 Ast ego nutrici non mando uota. negato
 Iuppiter hæc illi: quamuis te albata rogarit.
 Poscis opem neruis: corpusq̄ fidele senectæ:
 Esto age: sed grandes patinæ: tucetaq̄ crassa
 Annuerē his superos uetere: iouemq̄ morantur.

Secunda.

salutis edūt. (Rē struere.)votū hoc ex parte inhonestū est: q̄ vt dicit Horati⁹ quid habet pulchri p̄strictus aceruus et tū sacrificādo boues facim⁹ quozq; p̄tra id quod petim⁹. (Exoptas struere rē). i. fundare patrimoniū (Lēgo boue). i. imolato. (Et accersis mercuriū). i. iuocas deū lucri p̄sēdē 7 auctore. sic ifra sum tibi mercuri⁹: venio de⁹ huc. (Fibra) i. p̄tozū imolatione. nā in ecclis p̄sertim in iecore fibz sunt frequētes. (Da fortunare penates). i. fortunare reddē do- ficat. (Et gregib⁹ foetū). i. vt foetura gregē nō solū supleat: sed auget. (Da fortunare penates) hoc est gregē signi- tas. (Lū tot omēta). i. ceta vel poti⁹ p̄ique illud q̄ intestina inuoluunt. (Quo pacto pessime) subaudi pōt fieri qd̄ op- nices qd̄ nūquāz legi. (Liquescat in flāmas). i. cū sacrificas igni cōburant. (Attamē hic). i. impoztū⁹ p̄ccator. (In genus libi dicitur est auctore festo ab eo qd̄ ad sacra ferebat. (Et ferto opimo). i. pingui libo. nā fertū atq; spem suā fouētis. (Nā crescet ouile.)per foeturā (Nā dabit.)subaudi qd̄ opto pōt tñ et hec p̄sij esse sīna per mo- nec decep⁹ et expes). i. omni suā spē fraudat. (Suspiret). i. suspirās gemenq; dicat. (Nā iā.)instāter optātis est. (Do- 7 ponit hoc in loco necquequā p̄ nō auctore ferui. alias necquequā p̄ frustra. (In uno fundo) subaudi arce: in q̄ erāt nūmi repositi sed vt ait Seneca in epistol. sera parsimonia in fundo est. (Si tibi crateras.)sensus est putant hoies

Horatius.

Seneca.

Letitia est a-
numi affect⁹.

Mergilius.

Horatius.

Numa pōpi-
lus rex scdus
romanozū.

Iuuenalis
Seneca.

Pulpa

Rem struere exoptas cæso boue: mercuriumq;
Accersis fibra. da fortunare penates.
Da pecus: & gregibus foetū: quo pessime pacto?
Tot tibi cū in flāmas iunicū omenta liquecant?
Attamen hic extis: & opimo uincere ferto
Intendit. iam crescet ager. iam crescet ouile.
Iam dabitur. iam. iam: donec deceptus & expes
Necquequam fundo suspiret nummus in imo.
Si tibi crateras argenti incussa: & pingui
Auro dona feram: sudes: & pectore leuo
Excutias guttas. lætatur prætrepidum cor.
Hinc illud subiit auro sacras quod ouato
Perducis facies. nam fratres inter ahenos
Somnia pituita qui purgatissima mittunt.
Præcipui sunt: sitq; illis aurea barba.
Aurum uasa numæ saturniaq; impulit æra.
Vestalesq; urnas: & thuscum fictile mutat.
O curuæ in terras anime & celestium ianes:
Quid iuuat hoc? tēplis nostros immitere mores?

ahenos). i. deos ex ere factos: aut qd̄ facturus es. (Alli sunt p̄cipui). i. sunt alij preferēdi. (Qui mittūt somnia). i. visa in somno. h̄ est vt si dixerim thesauri reuelationē: aut tale quiddā. (Purgatissima pituita). i. que quidē somnia nō sunt q̄lia solent prouenire cibi cruditate onustis. aut ebrijs. aut egrotis. de q̄bus infra. egroti veteris imitates sōnia et Ho- rati⁹ in poetria. velut egri somnia vane fingent species. Sed illa somnia q̄ proueniūt facta p̄coatione cibozū possūt ali- (Scitq; illis aurea barba.)hoc ironice neq; sine derisu p̄cipit a p̄sio. vt cū fecerit simulachra ex ere addat illis barbā aureā. (Aurū uasa numæ.)in eo perstat qd̄ supra dixit: q̄ hoies ex ingenio suo deos existimāt auro delectari. itaq; cum ipsi relictū fictilib⁹. poculis aureis vti coepissent: tēplis q̄q; uasa aurea p̄ greis 7 fictilib⁹ intulerūt. (Aurū). i. uasa aurea religionē 7 ceremonias instituta apd̄ romanos. Iuuenalis. aut quis simpuiū ridere numenigrūve catinū aufserat. (Et era saturnia). i. uasa greca: quoz fuit vsus rege saturno hoc est in etate aurea. (Et aux mutat.)p̄ mutauit. Urnas ginq; regionib⁹ puta iamo aut sagūto aduectū: sed in eadē thuscia factū. immo romę. Iuuenalis. Et vaticano fragi- gento imago deo exprimi similis. cogita illos cū p̄picij essent: fictiles fuisse. (O curuæ in terris anime & celestium incesit.)Immitere tēplis. i. in tēpla deozū. (Nostros mores). i. nostra vitia putātes deos delectari quib⁹ nos gaude- mus. (Et ducere bona dijs). i. offerre sacrificia. (Et hac pulpa). i. ex hac voluptatis nostrę materia. nam pulpa 7 pulpa

Satyra.

pulpamētus. mentū caro est sine ossib⁹. unde pro mollicie libidinosa accepit Terēcianus ille thrafo cū dixit. tute lepus est ⁊ pulpamētum queris. (Scelerata.) quoniam aurū thus odores et cetera q̄ dijs offerim⁹ multoz maloz causa sunt cū ad hoies referunt. (Hec) s. pulpa scelerata ⁊ hoim libido. (Dissoluit sibi) i. in suos vsus diluit ⁊ miscet. (Lasia.) fruticē illū odo ratū ex ethiopia: a quo nra casia hoc est el cantueso degenerat. (Corrupto oliuo) i. in deteriore formā mutato. nra an teaq̄ oleū miscet. casie meliore vsus prestat in cibis atq̄ etiā vnctionib⁹. Merg. ii. geoz. nec casia liquidi corrūpitur vsus oliui. (Hec) s. pulpa scelerata. (Lopit) i. infecti in cortina. sic eni vocat⁹ infectozū ahenū caldarū. (Miciato murice) i. purpura corrupta. nā ex corrupto papauere siue purpure flore ducit⁹ color purpureus: q̄ si nō est adulterat⁹ virulentū reddit odorē: idq̄ signū habet mercatores sp̄ncere purpure. Adartial. olideq̄ vestes murice. et alibi. Tictis murice vestibus q̄ omni et nocte vit⁹: ⁊ die philenis delectat⁹ odoze nō colore. (Hec) s. pulpa scelerata. (Iussit rasisse) i. radere ⁊ eximere (Bacca conche) i. margaritā siue vmonē qui ex ostreis euellit. Sūt aut baccę minuscula quarūdas arboz poma puta lauri. oliuę. sed p̄ trāslationē gēme quoq̄ dicunt⁹ baccę. Merg. ii. colloq̄ monile baecatū. i. gēme in textu. (Et iussit strigere venas de crudo puluere) i. p̄ cōnaturā puluerē crudū in auri massas cōtrahere. signāter aut dixit strigere unde Merg. vii. eni. dixit. striditq̄ cauerins stricture chalybū: ⁊ auctore Plinio li. xxxij. hispani vocāt strigiles auri paruulas massas: atq̄ iudē balucā codē auctore: que iustitiano auctore grece chrysfamos dicit⁹. (Ipeccat et hec) sensus est. in vsu casie. purpure. margaritarū et auri hoies peccāt luxuria: tamē vtunt⁹ ipso vitio. i. aliquos vsus inde percipiunt. (Hec)

s. pulpa: hoc est materia vitioꝝ. peccat et peccat. geminauit verbū quia de re oibus p̄fessa loquit⁹: tñ vit⁹ vitio. i. aliquā p̄tilitate ex illo vitio percipere videt⁹. (Sed vos o p̄tiffices) i. qui reb⁹ sacris p̄sidentis. (Dicite) i. respōdere mihi. (Auru.) qd̄ tēplis dedit. (Quid facit in tēplo) i. q̄s vsus habet. aut quā vtilitate dii ex copciunt. (Nēpe hoc) subaudi respōderent p̄tiffices si vera fateri vellent: hoc aurū facere in tēplo. (Ad puppē) i. imaginū: q̄s puelle ludētes effingūt. hispani vocāt muñecas. nra cōsuetudo a: ud antiquos illa fuit: que etiā nūc durat: vt puelle puppos ⁊ puppas effingerēt: quas cum viris nuptiu tradēde erāt: veneri in cuius tutelā trāsibāt: dēdicarēt. (Qui damus) si aurū igit dijs dandū nō ē: aliqd̄ aut illis dare oportet: qd̄ datur sumus: ad hoc respōdet: offerēdas esse animi puritatē ⁊ cōscientiā recte factoz. dicit igit (Qui damus) i. cur nō dam⁹. nā qui cū indicatiuo p̄ cur nō accipit interrogatiue. quivero cū subiunctiue p̄ q̄ nō. (Superis) dijs celestib⁹. (Id qd̄ ppago magni messale) i. aliquis de familia ⁊ posteris messale coruini oratoris clarissimi simul et otissimi (Lippa) cęca. nā qd̄ est vitū corpus ad animū trāsferret vt i satpra superior: patres ifūdere lippos (nā nō possit dare de magna lāce) i. de amplis diuitijs. nā q̄ offerēda dijs erāt lāci iponebant. Merg. lācib⁹ ⁊ pādīs sumātia reddim⁹ exta. Et qd̄ illud sit qd̄ ppago lippa magni messale nō possit dare: ⁊ nos dare oportet: subdit. (Ius et fas animi cōpositū) i. vt viuam⁹ secūduz leges humanas ⁊ diuinas. Merg. i. geoz. s. p̄ etiā festis q̄das exercere dieb⁹ fas ⁊ iura sinūt: nā ius est facere: qd̄ licet per leges humanas fas qd̄ p̄ religionē (Sāctozq̄ recessus mētis) i. interioris cōsciētię puras cogitaciōes. (Et peccat incoctū) i. cor lōgo virtutum ⁊ honestatis vsu perfectū. nā q̄ igni excoquūt puriora purgatiōzq̄ euadūt. (Generoso) nā vt ait Aristoteles. illa est integra ⁊ vera generositas q̄ virtuti p̄iuncta ē generoso honesto. i. naturali honestate nā duo noia adiectiua sine substantiua non possunt stare. (Hec cedo) i. da mihi qd̄ dixi. ius ⁊ fas animi. ⁊c. Hoc perq̄ simile est illi quod psalmograph⁹ scribit sacrificiū deo. spirit⁹ tribulatus cor p̄tritu ⁊ humiliatū. Ut admoucā tēplis) i. quasi hostiā sacrificatur⁹ altari applicez (Et litabo farre) i. sola mola quod petiero ipetrabo. nā litare est quod volumus sacrificio impetrare. itaq̄ nō omnes qui sacrificāt litant. litant vero boni viri atq̄ vt ad principiū satpre redeam⁹: qui a deo tantum honesta petunt.

Et bona diis ex hac scelerata ducere pulpa?
 Hęc sibi corrupto casiam dissoluit oliuo.
 Hęc calabrum coxit uiciato murice uellus.
 Hęc baccam conchæ rasisse & stringere uenas
 Feruentis masse crudo de puluere iussit.
 Peccat: & hęc peccat: uitio tamen utitur. at uos
 Dicite pontiffices in templo quid facit aurum?
 Nēpe hoc quod ueneri donatæ a uirgine puppæ.
 Quī damus? id superis de magna quod dare lāce:
 Non possit magni messalæ lippa propago.
 Compositum ius. fasq̄ animi: sanctosq̄ recessus
 Mentis: & incoctum generoso pectus honesto.
 Hęc cedo: ut admoueam templis: & farre litabo.
 SATYRA TERTIA.

Tertia uirtutis iuuenes inflammat amore.
NEmpe hoc assidue: iā clarum mane fenestras

Mergilius.
 Mergilius.

Aristoteles
 tali viro di-
 gna sentētia.

Tres vite hu-
 mane gaudis.

vt i satpra superior: patres ifūdere lippos (nā nō possit dare de magna lāce) i. de amplis diuitijs. nā q̄ offerēda dijs erāt lāci iponebant. Merg. lācib⁹ ⁊ pādīs sumātia reddim⁹ exta. Et qd̄ illud sit qd̄ ppago lippa magni messale nō possit dare: ⁊ nos dare oportet: subdit. (Ius et fas animi cōpositū) i. vt viuam⁹ secūduz leges humanas ⁊ diuinas. Merg. i. geoz. s. p̄ etiā festis q̄das exercere dieb⁹ fas ⁊ iura sinūt: nā ius est facere: qd̄ licet per leges humanas fas qd̄ p̄ religionē (Sāctozq̄ recessus mētis) i. interioris cōsciētię puras cogitaciōes. (Et peccat incoctū) i. cor lōgo virtutum ⁊ honestatis vsu perfectū. nā q̄ igni excoquūt puriora purgatiōzq̄ euadūt. (Generoso) nā vt ait Aristoteles. illa est integra ⁊ vera generositas q̄ virtuti p̄iuncta ē generoso honesto. i. naturali honestate nā duo noia adiectiua sine substantiua non possunt stare. (Hec cedo) i. da mihi qd̄ dixi. ius ⁊ fas animi. ⁊c. Hoc perq̄ simile est illi quod psalmograph⁹ scribit sacrificiū deo. spirit⁹ tribulatus cor p̄tritu ⁊ humiliatū. Ut admoucā tēplis) i. quasi hostiā sacrificatur⁹ altari applicez (Et litabo farre) i. sola mola quod petiero ipetrabo. nā litare est quod volumus sacrificio impetrare. itaq̄ nō omnes qui sacrificāt litant. litant vero boni viri atq̄ vt ad principiū satpre redeam⁹: qui a deo tantum honesta petunt.

Nempe hoc assidue.) Satpra tertia: que scripta est in desides pigrosq̄ adolescentes: hortaturq̄ illos: vt eoz sint i ea nem actinerē: tres vite humane gradus cōsiderandi sunt. p̄rimus est eoz qui per etatē nō possunt turpe ab honesto discernere. q̄ quēadmodū nō debet laudari nisi tantū de indole hoc est de spe future p̄bitatis: ita eduerso neq̄ vituperari: si quid puerile fecerint: de quibus dicurus est: sēpe oculos memini. ⁊c. Alter est illoz q̄ eo etatis perueniunt vt possunt iā inter virtutes ⁊ vitia distinguere: quo tēpore actus illos edumus: quozū habitus ad sequentē etatē similes subsēquuntur. hi sunt in quib⁹ cōtinentia ⁊ incontinentia locū habēt. nā neq̄ gaudent cū recte agūt: atq̄ cōtrario dolent: si quid turpe cōmiserint. qui tñ emēdabiles sunt: quod ratio in illis nō semper obruit: sed aliqui emergit enatatz. Tertius est eoz qui lōgo vsu habitū sibi virtutis aut vitij induerūt: ex quo difficulter possunt in alterutrā partē immutari: sed de vitio quod virtuti opponit⁹ infra dicitur: est: nō pudet ad morē. ⁊c. In secūdos igitur hoc est in eos qui incontinentia peccāt. Hęc tota fere satpra scribit⁹. ⁊ quia possunt ex vitij inchoatis in viā virtutis redire atq̄ resipiscere: mo-

Tertia.

do inuehitur in illoz mores puerfos: modo hortat ad probitatē. Et quod ij plūq; sunt adolēcentes: vtget vñū quē-
piā ex eis luxu desidiaz torpente dicens. (Ape) i. certe. (hoc.) subaudi quod sum dicitur. (Assidue.) subintellige
sic. nā semel atq; iterū id fecisse tollerabile est: cū vna hūido vt est in proverbio nō faciat ver. neq; enī vna actio vno
sa facit hoīes miserū: ac humanū est errare sed diabolicū persequere que admodū nec recta foelicē: ex puino ethicoz
libro Aristotelis. et subdit quid illud est: quod sit assidue. (Iā clarū mane) i. sol tēpore matutino splēdēs. Et postit
mane aduerbiū pro nolē: vt Mergh⁹ mane nouū dixit. (Intrat fenestras) i. cubiculi. (Et extēdit rimas angustas.)
qua ring fenestrarū angustē splēdore solis maiores vidētur. atq; vt in optice. i. arte perspectiua probat: quo magis ra-
dy solares per rimas procedūt: eo magis magisq; in orbem dilatāt. Alia lectio habet ostēdit pro extēdit: et idē sēsus
(Sertimus) i. profunde hoc ē cū sanna rōchūq; dormimus. nā de se quoq; dicit: vt de alijs possit impune dicere (Ad
sufficiat despumare) i. quantū tēporis sufficiat cōcoquere. nā quē coquūt despumari solēt. sic tertianus ille Spr⁹ in
adelpis. edomica inqt hoc villi dixit: p dormiēdo concoquā hoc vñū qd bibi. (Falernū indomūtū) i. crudū r diffi-
cile concoq. Mergh⁹ durū bacchi indomūtūq; falernū. (Sertim⁹) inquā. (Dū.) p donec. Linea tāgitur qnta um-
bra) i. ad quintā horā ab ortu solis in horologio scioterico. i. vmbzanti. in q; ex rōne gnomonis stilus creat iacīes um-
bras ex solis aduerso horas partēq; horaz per lineas distinet. hui⁹ horologi inuentioēs. Iā est diogenis laerti tribu-
it anapmādro: Plū⁹ vero ill⁹ magistro anapment mīlesio: sacz tñ hē horologi solaris in egrotatiōe Ezechie re-

Mergilius.

Terentius.

Mergilius.

Plinius.

Intrat: & angustas extendit lumine rimas:
Sertimus: indomūtum quod despumare falernū
Sufficiat: quinta dum linea tangitur umbra.
En quid agis: siccas infana canicula messes
Iā dudū coquit: & patula pecus omē sub ulmo ē.
Vnus ait comitum. uerum ne: ita ne: ocyus adsit
Huc aliquis. nemon: turgescit uitrea bilis.
Finditur. arcadiæ pecuaria rudere credas.
Iam liber: & positis bicolor membrana capillis:
Inq; manus chartæ: nodosaq; uenit arundo.
Tum queritur crassus calamo q; pendeat humor:
Nigra quod infusa uanescat sepia lymphæ:
Dilutas queritur geminet q; fistula guttas.
O miser inq; dies ultra miser: huccine rerum

gis meminerūt: qd tēpus fuit annis
fere ducētis an anapmentē. (En qd
agis?) inducit quēpiā ex familiarib⁹
q; adolēcentē sōno marcadū excitet.
(Vn⁹ comitū) i. affectatoz. ait ne
pe h facis supple. assidue. sp et est ve
rus ordo. nā qst p modum dialogi dō
ordinari ac dici (En qd agis?) i. eia
cur tādū dormis? (Canicula) stel-
la i signo leonis: a q; oles caniculares
deno mināt (Infana) i. insalubris
vel pot⁹ feruore furēs. (Iā dudum
coqt) i. iam due aut tres hoīz sūt. id
em tēporis spaciū fere iā dudū signi-
ficat: ex q; epicat r torret. (Adlestes sic
cas) i. sub meridie lētoze noctis desti-
tutas. ac si dicat iā mēsozes cū me-
ridiatū. (Et oē pecus) i. omiū. capra-
rū. r huiusmodi. (Est subvltimo patu-
la) q; circa meridiē petūt vmbz ar-
boz. patula aut: qd pntis bzachi-
je r ramis cū frōdibus vmbz fact
Sic vergil⁹ patule recubās sub teg-
mine fagi dixit (Merū ne) vba sūt
desidis respōdētis ad excitatoz sūū
Merū ne inqt est: qd mēsozes et pe-
cudes petūt vmbz. (Iā ne) sub-
audi ē. (Oci adsit huc aliq;). i. ex ser-

Caniculares
dies a canicu
la celesti si-
gno.

Mergilius.

Horatius.

Strabo.
Marro.
Plinius.
Plautus.
Iuuenalis.

Ausonius.

Ausonius.
Martianus
capella.

uis r familiarib⁹ quispiā accedat: q; mihi vestes r calceos ministret. (Memō) p nemo ne subaudi adest. sed indignan-
ter r cū clamore pferendū est. itaq; subdit (Vitrea bilis) i. cholera in q; est iracundiē sedes. quā vitreā appellat. i. pxi-
ciā: q; ita hoīz mores ostēdit que admodū. in ampulla vitrea q; sunt inclusa perspicunt. Sic horat⁹ ij. fmo. dixit. insit
qd splēdida bilis. (Turgescit) i. inflatur per irā. (Findit) i. vsq; adeo succēdit: q; illi tā cito nō adsit minister: vt pro-
pemo dū crepet. (Redas) i. cū seruos inclamatat posse credere. (Pecuaria arcadiæ) i. asinoz greges q; arcadia abū-
dāt. (Rudere) i. rudē: hoc est voces illas sonoras asinoz emittē. de asinis vero arcadicis Strabo. Varro. Plinius r
in asinaria Plaut⁹ meminerūt. et Iuuenalis nil salit arcadico iuueni dixit p asinino. (Iā liber) postea q; adolēscēs
surrexit. induit se ac calceauit: incipit dare operā sris. seq; ad excerpndū aliqd ex optimis auozib⁹ cōpōnit. (Iā quā
incontinēs est recte agendi propositū habet in vniuersali: vincitur tñ a presenti voluptate: que illū a labore deterret: at-
q; ad dulcia pellicit. (Iā liber) ex quo aliquid excerpiturus est. (Et mēbrana) i. charta pergamena sic dicta quod sub
rege pergamē Eumene pumū est inuēta. (Bicolor positus capillis) qd ex ea parte qua adheret visceri cādidiōr est: ex ea
vero vnde pili deradūt pallidiōr. nā capillis pro pilis posuit. (Et chartæ) papyraceæ: vel pannuceæ. siue ex alia materia
(Et arundo) i. calamus scriptorū quo antiquiores: atq; etiā etate nostra in dca. græci. poeni. atq; ex latinis antiquita-
tū studiosi scribere psuerūt. (Nodosa) i. q; geniculis interno dūq; stat. Ausonius in scirpo ad theonē grāmaticū
enidiōzq; nodos prodidit: pro nodosam arundinē dixit. quāquā apud Ausoniū modos p nodos legitur mēdose. Et
repetendū est vbiq; venit in manus pro assumitur. (Tūc) adolēscēs vt diximus fugiens labore r sequēs comitē desidie
voluptatē necit causas: queritq; colores nō laborādū. (Queritur q; humor crassus) i. atramentū spissum atq; concre-
tū. (Pendeat calamo) i. nō fluat. (Et queritur q; sepiā nigra) i. piscis sic nominatus ex genere mollū: ex cuius florest
ue papauere antiqui faciebāt atramentū scriptorū. Ausonius in codē scirpo ad theonem notas fure sepiē dixit pro
litteras ex nigro sepiē atramētū. Et martianus capella. nigello inquit puluere: qui ex fauilla cōfectus vel sepiā putat
(Manescat lymphā infusa) i. eo quod cū aqua infunditur atramento color fit euandus atq; dilutiōr. (Et queritur q;
fistula) i. calamus siue arundo. (Geminet guttas) i. aut q; sūlo calamo atq; hiante litteraz dūctus geminētur. aut quod
litteras non bene signatas rescribere sit necessum. (Dilutas) idest aqua mīxtas. sic enim vinum dilutum dicimus q; a
qua est mīxtum. (O miser) in hominis delicias atq; molliciem insurgit poeta acrius exclamans. (O miser) idest q; post hac
anunt desidia laboras: vt in vitia paulatim delabaris: que te miserum faciant. (Et ultra in dies miser) idest q; post hac
futurus es miserior: quia vitium semel inchoatum stare nescit. (Huccine rerum venimus) idest ad has ne res: atq; ad
hunc ne rerum venisti statum: in quo per desidiam recte agere omittas: Et eo modo dicit venimus pro venisti: quo sis

Satyra.

- pra dixerat stercimus pro stertis. (Aut cur non potius.) ac si dicat. Quandoquidem ita mollis et delicatus es: et cum sis. (Palumbo tenero similis.) Cuius ori mater cibos rostro inserit. Et cum sis. (Similis regum pueris.) idest diuicum filijs qui in delicijs nutriuntur. (Et cur non potius papare minutum.) idest infantium more poscis minutas papas. sic enim pueri vocant cibos sicut potum buas: Latone et marcello auctoribus.) Et cur non iratus mammae. idest matris: quia ab infantibus appellatur eidem auctoribus quemadmodum pater tata. (Martialis. mammae atq; tatas habet apha: sed ipsa tatarum dici et mammae maxima mamma potest. (Recusas lalare.) idest lac suggere: quod verbum quantum ego suspicari possum: eo modo puerozum est quo papa. bua. mamma. tata. aut quemadmodum incognitus (Persi) interpres exponit lalare: idest dormire: quod nutrices cum pueros mulcent vt dormiant: sepe dicere solent. la. la. la. idest dormi. sicut nunc dicere solent ru. ru. ru. (An tali studeam calamo?) verba sunt delicati adolescentis excusantis se: quod non possit tam inepto tamq; male temperato calamo scribere. Horatius secundo sermonum. Lulpatur frustra calami. Quem poeta vrget dicens. (Cui verba?) subaudi putas te dare. quasi dicat. me ne putas te posse decipere: qui te optime nouit: (Quid succinis.) idest quasi in aurem garrus et narras mihi. et est verbum compositum ex sub et cano. is. (Istas ambages.) idest circuitus et tergiversationes siue excusationes. (Tibi luditur.) idest cum talia facis: de tuo periculo non de meo agitur. (Effluis amens.) vasi fictili terebrato et rimoso ac non bene cocto comparat incontinentem dicens. (O amens effluis.) idest perinde ac vas rimosum perfusus: cum non possis te ipsum intra te continere: sed tanquam terentianus ille parmeno plenus rumarum bacillac perfluis. (Contemnere.) idest quasi fas inutile nihil gitaberis. sic Horatius secundo sermonum. Contemnere miser. vitanda est improba siren desidia. (Sonat vitium.) perstat in translatione sumpta ex vase fictili. Nam quemadmodum emptores si cuius tactu digiti explorant an sint bene cocta et non rimosa: sic adolescentes ex his que loquuntur et faciunt experiri possumus virtutis ne an vitij viam insistant. Dicit itaq;. (Fidelia.) idest tu quies tanquam fidelia hoc est vas fictile. (Percussa) idest digito pulsata (Sonat vitium idest vitiosum sonus reddit. sic Vergilius primo enepdos. Nec vox hominem sonat. idest vocem humanam refert. (Et fidelia non cocta.) atq; ex coequeti fragilis et mollis: (Viridi limo.) idest argilla recenti. atq; in fornace penitus non excocto humore. (Respondet maligne.) idest surdum nescio quem et obscuro crepitum reddit. Nam malignum aliquando paruum et angustum significat. vt apud vergilium sexto enepdos. sub luce maligna. (Adum et molle lutum es.) in translatione eadem adhuc puritat. Ac si dicat quia non dum habes incoctum generoso pecus honesto. sed es tanquam lutum. idest argilla figurata. (Adum et molle) idest quia humidum ex consequenti tenerum atq; introducendum quamuis formam aptum. (Nunc nunc.) idest incunctanter et sine vlla temporis dilatione. (Properandus.) subaudi es. idest est properanter informandus. (Et fingendus.) idest figurandus. et est verbum artis figure proprium: vnde et figure sine dicit. Sine sine.) idest incessanter et sine intermissione. (Rota.) idest orbe illo figurati in quo vasa formantur. (Acri.) idest ingeniosa. hoc est studijs et institutis philosophic. (Sed rure paterno.) antipophora est. posset namq; a dolens in excusationem suam dicere se nolle litterarum studio operam dare: quod tantefacultates a maioribus suis hereditate obtigerint: que sufficiant ad vitam peragendam. tantunq; nobilitatis ab illis acceperit: quod ad illum illustrandum satis sit. sed in hunc poeta inuehitur dicens id non sufficere: si introitus vitij animi laborat. (Sed rure paterno.) idest non tuo labore partum: sed a maioribus tuis hereditate accepto. (Est tibi far modicum.) idest quantum frumenti sufficiat alendi familie. (Purum et sine labe salinum.) repetit a superiori. est tibi. per salinum autem in quo sal ministerio mens apponitur: vitium tenuem sed sufficientem poete intelligunt. Sic horatius secundo carminum. Splendet in menta tenui salinum. (Quid metuas?) ac si dicat. ita constitutum habes patrum numerum: vt in paupertatem te deuenturum possis non timere. (Et patella secura.) idest certa et que se securum faciat: vnde dijs laribus et penatibus sacra ministres. (Cultrix foci.) idest qua possis focum. idest deos domesticos: hoc est penates et lares familiares colere in focus penetralibus. (Hoc satis.) subaudi est. sed quia id non est satis: per ironiam intelligendum est a poeta esse dictum. (An deceat?) quasi dicat. non deceat: neq; satis est. (Rumpere pulmonem pentis.) idest insitari et intumescere. nam spirabilis aura pulmone attrahitur (Quod millesime.) idest tu in ordine millesimus: vt sit vocatiuus pro nominandi casu. (Ducis ramum.) quasi in arbore consanguinitate: vt iurisconsulti dicunt. (Stemmata thufco.) idest ex aliquo principe qui reperit ethuriam: aut quod omnis nobilitas italije ante nee aduentum ex thufcia fuit. Est autem stemma series maiorum ab aliquo viro illustrata: quod Iuuenalis expressit dicens. Stemmata quid faciunt: quid prodest pontifice longo sanguine censi. Et quod tu trabeate.) idest trabeatus. hoc est trabea veste que regum propria est: indutus. (Salutas tuum censorem.) idest statuam censoria: quo vicio originem. Nam imagines maiorum suorum quas in atrijs ex cera factas habebant: eutes domo aut redeuntes sa-

Venimus: aut cur non potius teneroq; palumbo
Et similis regum pueris papare minutum
Poscis: & iratus mammae lalare recusas?
An tali studeam calamo: Cui verba: quid istas
Succinis ambages: tibi luditur. effluis amens.
Contemnere. sonat vitium: percussa maligne
Respondet uiridi non cocta fidelia limo.
Vdū & molle lutū es. nūc nūc properādus & acri
Fingendus sine fine rota. Sed rure paterno
Est tibi far modicum: purum et sine labe salinū:
Quid metuas: cultrixq; foci secura patella:
Hoc satis: an deceat pulmonem rumpere uentis?
Stemmata quod thufco ramum millesime ducis?
Censoremq; tuum: uel quod trabeate salutas?

Tertia.

lutabant: veneranturq; (Ad populum phaleras.) idest hæc nobilitatis insignia ostenta populo. Nam phalere ornamenta equorum sunt: quibus plerumq; emptores illorum decipiuntur. quasi dicat. his fortunæ ornamentis: hoc est diuitijs et nobilitate populus decipi solet: qui sola hæc putat bona. me autem decipere non potes: qui bona tantum animum vera bona esse iudico. Ideo subdit. (Ego noui te intus et in cute.) idest intra cutem. idest quam sis vitiosus introitus non ignoro. (Non pudet.) quod in principio satyræ diximus: hoc in loco repetendum est: hanc satyræ in eos maxime scriptam esse: qui nondum sibi habitum vitiosum ingenerarunt: et qui possunt rursus in viam virtutis redire. Nam qui victoribus longo vsu quasi profundissimo quodam somno sepulti sunt: qualis est nacta homo perditæ impuritijs nullis exhortationibus excitari possunt. Dicit itaq; poeta in adolescentem vitio incontinentiæ laborantem: et qui possit in meliorem viam pedem referre. (Non pudet.) te subaudi o adolescens. (Viueret ad morem.) idest ad similitudinem. (Nactæ.) nomen proprium viri celebratum infamia apud Horatium et Iuuenalem. (Disincuti.) desidis et negligentis nam male cinctos sic appellare soleamus. vt infra. cum bene disincto cantauit ocyra verne. Et vergilius octauo est. Nunc numadum genus: et disinctos mulciber aphros. sic eduerso diligentes et expectatos precinctos et accinctos appellamus. (Sed itupet hic vitio.) sensus est. hic nacta homo vitiosus: et qui habitum delinquendi male viuendo sibi acquisiuit: cum neq; minimam quidem rationis scintillam habeat: non intelligit se peccare: atq; ex eo incurabilis est. tu vero cū per gratiā nō vitio sed incōtinētia labores: facile potes ad animi sanitatem redire. (Sed hic.) scilicet nacta. (Stupet.) idest attonitus est caretq; motu et sensu.

Horatius.
Iuuenalis.
Vergilius.

Ad populū phaleras. ego te intus & in cute noui.
Non pudet ad morem disincti uiuere nactæ:
Sed stupet hic uitio: fibrisq; increuit opimum
Pingue. caret culpa. nescit quid perdat: & alto
Demersus summa rursus non bullat in unda.
Magne pater diuum sæuos punire tyrannos
Haud alia ratione uelis: cum dira libido
Mouerit ingenium: feruenti tincta ueneno:
Virtutem ut uideant: intabescantq; relicta.
An ne magis siculi gemuerunt æra iuueni:
Et magis auratis pendens laquearibus ensis
Purpureas subter ceruices terruit: imus
Imus præcipites q̄ si sibi dicat: & intus
Palleat infœlix: quod proxima nescit uxor.

Plinius.
Gellius.
Aristoteles.

(Vicio.) quod non potest nisi longa consuetudine multisq; actionibus vitiosis generari. (Fibrisq; increuit opimum pingue.) idest pinguitudo quedam crassa occupauit illius precordia. (Fibræ autem proprie iecoris sunt. pingues vero Plinio gellioq; auctoribus ingenio sunt tardi.) (Laet culpa.) quia si quemadmodum Aristoteles ait libro ethicorum tertio. ignorat omnis flagitiosus q̄ faceret a quibus abstinere oportet. et qui per ignorantiam peccat: culpa carere videtur. Sed reuera non caret: quia ipse fuit causa sue ignorantie: sicut is qui per ebrietatem. quem piam occidit: ideo culpa non caret: quia ipse fuit causa sue ebrietatis: ex lege pittaci poena duplici in eum constituta. (Nescit quid perdat.) perdit enim honestatem: cum per ignorantiam turpe aliquid committit. (Et demersus alto.) idest quasi profundo mari obrutus. (Non bullat in summa unda.) idest non facit bullas in summitate aque. quod signum est illum esse extinctum quia non spirat. (Magne pater diuum.) in eos qui relicta virtutis via secantur uitia: poeta incōdēscit ostendens eos quanto in tormento uiuant: quan-

tumq; sibi ipsis displiceant vt non sit illis necesse poenas futuras expectare: cum impresentiarum satis superq; torquentur. (Magne pater diuum.) p diuorum. idest optime atq; maxime iuppiter. (Haud uelis.) idest noli. (Punire sæuos tyrannos.) nam per se tyrannus apud antiquos honestum est nomen ideo addit sæuos. (Alia ratione.) idest alio modo. subaudi quam. (Ut uideant virtutem.) scilicet in alijs florentem. (Et intabescant.) idest inuidia et dolore corrumpantur. (Relicta.) scilicet illa virtute. idest sine illa. Horatius secundo sermonum inuidiam placare paras virtute relicta. Et per parentem interposuit. (Cum dira libido.) per quam ad peccandum incitantur. (Tincta feruenti ueneno.) idest per iræ feruorem incitata. nam vt apuleius in libro de philosophia inquit. ira et libido uitorum uocantes sunt omnium. (Mouerit.) idest perturbauerit illorum ingenium. Nam omnia uicia quemadmodum et virtutes morales in irascibili et concupiscibili sunt: que partes sunt appetitus. (An ne magis siculi.) sensus est. nullus corporis cruciatus ita torquet male agentes: vt conscientia uix crudeliter et per aliorum iniurias act: atq; cum intelligunt se ire præcipites in uicia sine ulla redeundi spe. Nam et si supra dixerat eos nihil tale sentire: atq; nec ire quid perdant: non deest tamen illis uermis ille ex euangelio atq; remorsus quidam: vt aiunt: conscientie. quod exemplo phalaridis et dionysij siue damocles sub dionysio ostendit dicens. (An ne.) idest nunquid. (Æra iuueniculi.) idest iuuenis ille reus: quem periculum siue periculum atheniensis dedit phalaridi agrigentorum in sicilia tyranno. in quo subiectis flammis inclusi mugitus bouum clamantes imitari cogebantur. quod tormenti genus in suum auctorem tyrannus primum experitus est. (Magne gemuerunt.) idest magis torti sunt in illo iuueno inclusi: quasi dicat. nō tantopere illi torquebantur: q̄ mali conscientia sua torquentur. (Et ensis pendens ex laquearibus aureis.) pro auratis. (Magne terruit ceruices subter?) subaudi positas. q. d. non magis terruit. hoc sub dionysio tyranno spracusanorum factum est. Nam cū damocles assensas dionysio diceret illum sui temporis omnium mortalium fortunatissimū: vis inquit ille tu quoq; isto modo fieri fortunatus: Et q; damocles annuisset: hominē in mēsa magno cū rerum apparatu collocauit: et ensē ex seta equina illius capiti impendere fecit. horribaturq; vt epulis vesceretur. cetera nota sunt. (Imus imus præcipites.) sensus est pendens ex superioribus: non magis gemuerit erō iuueno inclusi sub phalaride. nec damocles ille adulator: ita anxi? fuit sub dionysio ense impendente. (Quā si tyrannus dicat sibi.) i. intra se cogitet dicatq; (Imus imus præcipites.) a gradu irremouibili præcipitatur. (Et intus palleat.) idest intra se conscius torquetur ppter flagi-

Horatius.
Apuleius.

Satyra.

sum. (Quod vix proxima nesciat) quia tyrannus etiam proprie vixi non fidit: quod in eodem Dionysio explora-
tum est. (Sepe oculos id quod in principio satyræ diximus puerilibus vitis ignoscendum est: cū per gratiam nō possint in-
ter turpe et honestum distinguere. sed qui iā ad annos vti aiunt discretionis peruenit: nulla ratione excusari pōt. Dicit
itaq; (Cū essem parvus.) quæ etas fugiēs labores veniā meretur. (Ademini tinge bā sepe oculos oliuo.) vt persuaderes
parentib; primū dein de magistris me oculoꝝ lippitudine laborare: ac proinde prohiberet me libros legere: quod lippit-
entibus nocet. nā oleū oculis dolore excitat. Idq; faciebā (Si nolle discere grandia verba catonis monturi.) i. declama-
tionē qua potuit vti cato: cū deliberat an sibi mortē cōsuscipiat: ne perueniat in potestate cęsaris victoris. Itā huiusmo-
di argumēta pponēbat rhetores discipulis duas classes diuisis: quæ altera suadebat aliqđ fieri: altera dissuadebat. Ver-
ba inq; (Adulcū laudāda mētro.) id fieri Quintilian; præcipit vt mētri discipulos collaudet: atq; in spes ad summū per-
ueniēdi oratore erigat. (Insano.) aut magno. vt Vergili; in bucco. insanos feriat sine lictora suæ. aut insani. i. demē-
tis: quippe qui discipuli parū docti verba male cōpata laudaret. (Quæ.) i. verba Catonis ingenio meo ad orationē in-
genere deliberatio accōmodata. (Pater sudās.) i. pater nimia læticia. vt supra sudās pectore leuo excutias guttas. aut su-
dans dū in balneo lauat. nā huiusmodi recitationes etiā in balneis fieri cōsueuisse Iuuenalis testatur vices. vt forte ro-
gatus dū petit aut thermas aut phœbi balnea dicat nutrice anchisæ. nomē patriamq; nouerq; anchemoli. rē. (Addu-
ctis amicis.) i. vt interessent recitationi puocatis. (Etenim id.) i. videri et postea corā paternis amicis recitare (Iure)
i. maxima quādā ratiōe. (Est summū.) i. res maxima. (Et erat mihi in voto.) i. optabile. (Scire qđ senio dexter.) i. lu-
crosus. (Ferret.) i. qđ lucri in aleæ lu-
do apportaret. Itā in tessara senio
i. sex pūta: qui veneri; qđq; dī: lucrū
asserbat iaciēt: quē admodū ecōtra
rio vnio. i. vnū punctū qui dicit ca-
nis afferbat damnus. vnde subdit.
(Danosa canicula quātū raderet) i.
quātū auferret iaciēt (Et nō faller)
repete a superiorib; scire erat in voto.
(Collo oræ angustæ.) i. vasis vt supra
viximus: angustæ colli siue oris: i. qđ
noces iecisse victoria erat. Et erat in
voto scire. (Itē qđ.) subaudi ex qđli-
bus est. (Callidior.) i. astutior: ma-
gis apt;. (Torq̄re buxū.) i. trochū si-
ue turbinē ex buxo factū. nā metony-
mia ē vnus quē admodū Verg. viij.
gñ. spubesc; man; mirata volubile
buxū. (Flagello.) i. vberē turbo
a pueris versari solet Vergili; ibidē.
dāt animos plage. (Haud tibi in ex-
pertū ē.) sensus ex superiorib; pēdet
dixerat enī pueris posse ignoscere: si la-
bores studēdi fugerēt: atq; ediuerso
ludis operā daret: qđ etas illos excusa-
re pōt: sed tu o. adolescēs qui iā in ea
etate es qđ ad mores maxime p̄tinet:
qui iā philosophis operā dare coe-
pisti: quā excusationē potes afferre?
dicit igit; (Haud in expertū ē tibi)
i. pulchre expertus es et bene nosti. (Deprehēdere mores curios.) i. vitiosos et a recta rōne detortos. Idē infra. apposi-
ta i tortos ostēdit regula mores. eo nāq; distat vtr; a vitio: quo rectū ab obliq; ex aristo de. ij. ethi. (Aug; docet.) i. re-
pe ex superiorib; haud expertū ē tibi deprehēdere illa p̄cepta. (Aug; portic; sapiēs docet.) i. sto. portic; athenis vbi
zenonis discipuli soliti erāt disputare: et a qua stoici sūt cognominati: quē admodū Plato in academia. Carnades in li-
cio. Aristoteles in nymphæo. (Illita mediis brachatis.) i. portic; depicta et puncta colorib;: in q̄ pictura erat: quo pa-
tro rex persarū i. medoru perces cū ingēti exercitu i greciā penetrarēt. et ad salamina superat; turpit aufugit. Brachatis
aut appellat medos: quoniam brachis. i. veth; quibusdā breuib; utebant; neq; sūt omnino femoralia: sed similes femo-
ralib; nauticis ad paulo lōgiores: quoniam herodotus de persis inq̄t breues arc; ac breuia spicula lōgas brachas gerēt
in pugna eūt. (Quib;.) subaudi p̄ceptis stoicorū. (Iuuenis in detōsa.) i. iuuenes intōsi more grecorū: eorū p̄sertim
qui philosophiē dant operā. (Insomnis inuigilat.) i. lucubratiōes suas illis dedicat. Iuuenis inq̄s. (Pasta siliq;.) i.
tenui viciu. nā siliq; leguminū sūt folliculi. sunt etiā quas hispane dicim; garronas. (Et grādi pollēta.) i. pulcib;. Iu-
uenalis. et grādes fumabāt pulcibus olle. Plinius libro. viij. naturalis historie. polenta inquit pluribus fit modis. (Et
subdit videtur tam pulc ignota grec; fuisse: qđ polenta ital; ex quo videtur inter polentā et pulcē nō nihil distare. (Et
tibi quæ famios. sensus est. cum sis in ea etate in qua ex littera pythagoræ est. p. silo: siue greco possis eligere dextrā
i. virtutis: cum sinistra pertineat ad vitia. quod quē admodum graphice describi possit: ex carmine vergiliano quod de
littera pythagoræ scripsit facile intelliges. Nec illud. p. ob hoc pythagoræ dicitur: quod sit a pythagora inuentū: quem
admodum incognitus Persi; interpres et auctor ethimologiarum dicit: cū optimis auctoribus satis constat sub bell
troiani tēpora fuisse a palamede inuentū: sed qđ pythagoras vitas humanam illi assimulauerit. Ordo est. (Et tra.) i.
p. silon. (Quæ viduit.) i. diuisit. (Ramos famios.) i. pythagoras. quia famiosus et famo insula ionis fuit. (Adō-
strait tibi callem.) i. via angustā. quia arca est via quæ ducit ad vitam: vt saluator noster in euangelio dicit: sicut cō-
tra vitiorū via lata est. (Surgentem.) i. in sublime tendentem. (Dextro limite.) i. virtutis. quia vitiorū in sinistram re-
dit. (Sertis adhuc.) pēdet ex superioribus. ac si dicat cū sis in ea etate i qua possis dextrā a sinistro et curuum a recto
distinguere (Sertis adhuc.) i. profunde dormis et desidias marces. (Laxumq; caput.) i. solutus per ocitacionē: in q̄
os aperitur vis; ad dissuaturam malarum. vnde subdit. (Soluta compage.) i. v. et tētra malarum. (Malis vndiq; dū-

Quintilian;
Mergalus.

Iuuenalis

Vergilius.

Plato.
Carnades.
Aristoteles.

Iuuenalis.
Plinius.
Ira pytha-
thagoræ. p. silo
strait tibi vi-
tū ostēdit

Arta coeli
via est vitio-
rum lata.

Sæpe oculos memini tingebam paruus oliuo:
Grandia si nollem morituri verba catonis
Discere ab infano multum laudanda magistro:
Quæ pater adductis sudans audiret amicis.
Iure etenim id summū. quid dexter senio ferrets:
Scire erat in uoto. damnosa canicula quantum
Raderet. angustæ collo non fallier oræ.
Neu quis callidior buxum torquere flagello.
Haud tibi in expertum ē curuos deprēdere mores:
Quæq; docet sapiens brachatis illita medis
Porticus in somnis: quibus indetonsa iuuentus
Inuigilat: siliquis & grandi pasta polenta:
Et tibi quæ famios diduxit littera ramos:
Surgentem dextro monstrauit limite callem:
Sertis adhuc: laxumq; caput compage soluta

Tertia.

tis). i. ab utraque parte laetatis.) Oscitat hesternum. i. quod hesternam die comedit et bibit oscitatio monstrat. oscitatio autem oculis et somnolentis maxime contingit. oscedo autem sonora quaedam et morosa est oscitatio. potest autem haec clausula interrogative legi idque ardentius concitatusque est. (Est aliquid quo tendis?) Tu primus pueri ad annos discretiois boni ac mali peruenit: debet genitrici tibi proponere: atque ad id sequendum omnes actiones accommodare. ideo dicit (Est aliquid quo tendis?) .i. habes ne certum aliquem uicem sine proposito. vel illud potius respicit: quod omnium actuum humanorum aliquid est finis supremum: in quo felicitas hominis consistit: cuius cognitio necessaria est ut ad illum uenire possim. (Et in quo dirigis arcum?) .i. quod tanquam signum more sagittatorum habes. Aristoteles. i. ethi. Si agibulum finis quispiam est: que propter se ipsum velimus: et alia propter illum: huiusmodi ratio cognitio ad vitam nostram multum conferat: ac veluti sagittarum signum habentes facilius quod oportet assequemur. (An passim sequeris coruos) .i. sine electione et nullo sine proposito coruos more puerorum insequeris. (Testa et luto) .i. lapidibus et glebis. (Securus que pes ferat) .i. non curans an in puteum aliquem foueamve incidas. Horatius in poetria. Sic veluti merulis intentus decidit auceps. (Atque ex tempore uiuis) .i. nihil prouidens: sed ex eo quod se tibi offert. (Helleborum frustra) Diximus sepe huc: in quem sacra scribit esse in ea etate qua gignitur habitus virtutis aut vitii: nunc dicit quod si semel in vitium insenerit: non facile poterit ad virtutis viam redire. idque per similitudinem eorum qui ex incontinentia cibi potusque cotinus in morbum inciderunt: ostendit olicis. (Tu iam cutis agra tumebit) .i. cum quispiam veterano aut hydropice laborauerit. (Videas poscentem helleborum) quo purgat humor ille redudus. quaque peculiariter ea herba bilis atra purgatur. (Sed frustra) quia procepto atque radices agere morbo non est efficax. (Occurrite morbo venienti) .i. vos qui egrotare timetis: utimini quibusdam antidotis. (Et quod opus cratero prmittere) .i. concepto morbo quod prodest polliceri medico fuit aut craterus Augusti cesaris tempore nobilissimus medicus. (Mora. i. ser. Non est cardiacus craterum dixisse putato. (Adagnos motes) .i. ser. auri. Et tertiis in phormone. senem inquit per eplam pellegit modo non motes auri pollicet. (Dixite et o miseri) .i. occasione eorum quae dicta sunt hortat mortales ad virtutis studium et quod fortune bonis utatur quasi istum merito quidam non quasi sine rerum humana rum. (O miseri) quod hoc quod diuinus sum non intelligentes miseri estis. i. non foelices. (Dixite) quod dignorati. (Et cognoscite causas rerum) .i. quia si quemadmodum Mer. scdo geoz. ait. foelix est qui potuit causas cognoscere rerum: ergo miser est qui non potuit: nam miseria foelicitati opponit. (Quid sumus) quia sumus animalia rationalia mortalia: quo differimus a reliquis animalibus. (Quidnam uicium gignimus) .i. Quia geniti sumus ut secundum virtutem optima viam: quod est officium et operatio propria hominis in quantum homo. ut Aristoteles primo ethicorum libro pulcherrime deducit. (Ordo quis dat) .i. Ordo autem est: ut praeferamus animi bona bonis fortunae at

Aristoteles.

Horatius.

Horatius.

Terentius.

Mergilius. foelix qui potuit causas cognoscere rerum.

Aristoteles.

Horatius.

Iuuenalis. Crescit amor nummi quatum ipsa pecunia crescit. Licero.

Penus penarum.

Oscitat hesternum dissutis undique malis?
 Est aliquid quo tendis: & in quo dirigis arcum?
 An passim sequeris coruos testaque lutoque.
 Securus quo pes ferat: atque ex tempore uiuis?
 Helleborum frustra ueniam iam cutis agra tumebit
 Poscentes uideas. uenienti occurrite morbo.
 Ecquid opus cratero magnos prmittere montes?
 Discite: & o miseri causas cognoscite rerum.
 Quid fumus. aut quidnam uicturi gignimur. ordo
 Quis datus. aut metæ qua mollis flexus. & unde.
 Quis modus argeto. quid fas optare. quid asper
 Utile nummus habet. patriæ charisque propinquis
 Quantum elargiri deceat: quem te deus esse
 Iussit: & humana qua parte locatus es in re
 Disce: neque iuuideas: quod multa fidelia putet
 In locuplete penu: defensis pinguibus umbris.
 Et piper. & pernae. marsi monumenta clientis.

que nature: ut pacificamur vitam pro laude. et comitem honorem virtute. (Aut mete qua mollis flexus et vnde) .i. Ex curuli certamine sumptum est. in quo cursus equorum incipit a spectatoribus deinde circuitur meta: in quo totus labor et ars consistit. quod in vita nobis faciendum est ut incipiamus a medio tendamusque in finem. vel potius ad illud Horatii tertio carminum. referendum est hunc omne principium huc referendum. hinc. i. a deo: et huc. i. in deum. Ordo est. (Qua) subaudi parte. (i flexus mete est mollis) .i. facilis. (Et vnde) .i. est incipiendum. aut rediendum. (Quis modus) .i. finis est argento. quia finis illius est usus: neque debet augeri in infinitum. Crescit enim amor nummi quantum ipsa pecunia crescit: ut ait Iuuenalis. (Quid fas optare) .i. a diis immortalibus petere. quia non omnia sed tantum honesta: ut in supra precedenti dixi. (Asper nummus) .i. litteris et imaginibus imperatorum signatus. (Quid habet utile) .i. quia nullam aliam habet utilitatem: nisi ut distribuatur cum opus est. (Quantum deceat elargiri patrie et propinquis charis) .i. quia patrie ac reip. amor preferendus est. de ordine charitatis in patriam. patrem. filios. proximum amicos. vicinos. et alieniores: Licero in primo officiorum libro. (Quem) .i. qualem. (Deus iussit esse) .i. quia iussit te esse bonum et sapientem. hoc est virtutibus moralibus et intellectibus ornatum. (Et qua parte locatus es in re humana) .i. quo officio inter homines fungeris: et quem gradum inter ciues obtines. nam ad eum debes omnes actus accommodare. (Disce) .i. inquam omnia superiora que dixi. (Neque iuuideas) .i. quia in diuitiis atque rerum affluentia hominis beatitudo non consistit quare neque est inuidendum nisi quae illa possident. (Quod multa fidelia) .i. multa fidelia salgamis. codicaneis. atque fallis piscibus plena. (Putet) .i. foetet quia huiusmodi res diuitiis seruata rancescunt et corrumpuntur plerumque. (In locuplete penu) .i. in penario locupletum ut sit contentum pro continente. nam penus est res que seruatur. penarium locus ubi seruatur. (Umbus pinguis defensio) .i. que penus esculenta vmbus italię populi dederunt locupletis: quod ille defendit: et quorum cause patronus fuit. vmbros autem pingues appellat: aut quia diuites: aut quia ingenio tardierat. (Et piper) non est subaudiendum putet: cum piper vetustate non putear: nisi ad diuitis fastidium et piper et penus referantur: et quod sequitur pernae et mena. (Et perna) .i. pedes porcorum cum coxis: dicitur a pendendo. (Piper) .i. et perna dico. appositum. (Ado

Satyra.

numenta cliētis marci. i. que res memoriā restituat cliētis marci: cuius causam defendit: nam cliens est cui⁹ causam p̄
trōnis agit. (Alidnaq;.) repere a superiorib⁹ neq; inuideas qđ mena piscis marini⁹ qui vt n̄o tēpore thymni in frustra
cōcūsus salisq; asseruabat. (Nō dū fecerit in p̄ma orca.) nā cum multe sint orce in penario locupletis: p̄ma nō dū
est exhausta. dixim⁹ autē orcam vas esse angustū oris. cuiusmodi etiā nūc seruādis thymni vtunt⁹ (Hic aliquis.) quia ī
superioribus dictū est adolefētibus andā esse operā virtuti: quod se p̄staturaz philosophia pollicetur: posset dicere
quispiā centurio siue miles: satis sapio mihi. r̄c. (Aliquis de gēte hircosa centurionū.) i. aliq; cēturio hirsut⁹ siue squa-
lidus et incultus: aut ad hircinū odorē rettulit: quo p̄pter squallorem milites in castris laborāt. (Dicat q; satis est sa-
pio mihi.) i. satis sapiēs sum in rebus meis. (Et nō curo ego esse quod arcesilas.) subaudi fuit. Arcesilas qui et arcesila
us dicit⁹ est: philosophus fuit pyrene⁹ disputator egregi⁹ atq; nihil affirmātis academię defensor accerrim⁹ (Ærumno
siq; solones.) i. nō curo esse quod fuerūt sapiētes: quoꝝ ex numero fuit Solō salamin⁹ atheniensū legislator. (Sed illos
grummosos. i. laboriosos appellat cēturio: qđ sibi tales vident⁹ (Obstippo capite.) i. habētes caput obstippū. i. trāsuerum si
ue inclinatū r̄ rigentē. Horati⁹. u. ser. Stes capite obstippo multū simlis metuētī (Et figētes terrā lumine.) i. oculos si
ros in terrā habētes: quod faciūt cogitabūdi. (Lū rodūt secū.) i. intra se. vel potius inter dētes versant. (Admurmura.)
susurros (Et filētia rabiosa. i. cōtēntiosa. ex Vergilio sūptū est: in eo ope qđ inscribit⁹ est et nō. murmure p̄clusio rabio

Virt⁹ est a
mica laboris
Horatius.

Vergilius.

Horatius.

Aristoteles.

Iuuenalis.

Vergilius.

Iuuenalis.

Plinius.

Sapor vini
triplez est.

Plautus.

Menaq; quod prima nondum defecerit orca:
Hic aliquis de gente hircosa centurionum
Dicat: quod satis est sapio mihi. non ego curo
Esse quod arcesilas: ærumnosiq; solones
Obstippo capite: & figentes lumine terram:
Murmura cum secum & rabiosa filētia rodunt:
Atq; ex porrecto trutinantur uerba labello
Aegroti ueteris meditantēs somnia. gigni
Ex nihilo nihil. in nihilum nil posse reuerti.
Hoc est cur palles: cur quis nō prandeat: hoc est:
His populus ridet: multumq; torosa iuuentus
Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.
Inspice nescio quid trepidat mihi pectus: & ægris
Faucibus exuberat grauis halitus: inspicite sodes
Qui dicit: medico iussus requiescere: postq̄
Tertia compositas uidit nox currere uenas:
De maiore domo modice sitiēte lagena:
Lenia loturo sibi surrentina rogabit.
Heus bone tu palles. nihil est. uideas tamē istud:
Quicquid id est. surgit tacite tibi lutea pellis.
At tu deterius palles. ne sis mihi tutor.

perstat: quia vincitur a presenti voluptate. Dicit itaq; (Qui dicit medico inspicite sodes.) i. o amice. (Inspicite.) i. pal-
pa et attrata. (Nā pectus trepidat mihi.) i. cor palpitat. (Nescio quid.) i. ob quam causam. (Et halitus) idest oris foe-
tor et graue olentia. (Exuberat) idest redundat et exhallat. (Et faucibus ægris.) quod ipsum signum est egrotationis
(Iussus requiescere.) idest ille qui timet egrotare a medico iussus vt abstineat a labore et in lecto taceat atq; quiescat
(Postq̄ tertia nox.) i. egrotans ipse in tertia nocte. (Uidit uenas.) i. arteriarum pulsū. (Currere compositas) idest
ordmātas palpitate. hoc est quia nō fuit febris tertiana quam timebat. (Rogabit sibi loturo.) i. aduersus suos ei uile
ire lauatum ad balnea. (De maiore domo.) i. a locupletiori qui melius habet vinum. (Surrentina lenia.) i. vna ex
surrento campaniē loco: que lenia sunt. nam triplez est vini sapor. lenis. austerus. dulcis. (Lagena modice sitiēte.)
i. vna parum capacis: quod faciunt qui ab amicis vina quasi degustatione gratia petunt. Sitiēte vero pro capaci ex
eo dictum est: quod sitis vacuitas est humidi: quemadmodum fames siccis. qui igitur sitit multum vini potest ca-
pere. sic Plautus de lena anu: sitit inquit quadrantal: hoc est capere et bibere potest vini tantum quantum capit qua-
drantal. (Heus bone.) uerba sunt medici reuertiētis egrotare timentem. (Heus bone.) i. o amice. et est blanditiā al-
locutio sicut supra sodes. (Tu palles.) quod est morbi signum. (Nihil est.) uerba sunt incontinētię ad medicum. (Mi-
deas tamen istud.) uerba sunt medici cauti augentis suspitionem: vt egrotus caueat sibi. (Quicquid id est.) i. quantum
cumq; parum sit. (Pellis lutea.) idest pallida. (Surgit tibi.) idest intumescit: quod est signum morbi. (Tacite.) i. ex cau-
sa incognita et latēti. (At tu deterius palles.) medici cōsiliū nō solū non admittit incontinētię: sed etiā illū cōtumeliōse

Tertia.

appellans dicit illū dēteri? esse affectū. sic enī solem? eludere illos q̄ nobis vltro cōsūlūt: vbi nos cōsiliū minime deside-
ramus. (Ne sis mihi tutor.) ac si dicat. in ea etate sum: cui nō debeat dari tutor: sed neq; curator. sic Horati? ij. ser. si-
ne ego p̄raue seu recte hoc voluit: ne sis patruus mihi. (Nā pridē hūc sepeli.) i. iā diu in q̄t est: q̄ tutorē meum sepeliū: et
sum liber a tutela. nūc vero. (Tu restas.) i. superuenis qui sis mihi tutor neq; iure neq; a p̄tore datus. q. d. ego te nō fe-
rā tutorē. (Perge. tacebo.) verba sunt medici desperatis de salute huius. (Perge.) i. fac vt liber. (Tacebo.) quia ver-
bū post hac tibi nō faciā. (Turgidus hic.) quid ex medici cōtemptu sequatur ostendit. (Hic.) i. adolescēs incōtinens.
(Turgid? epulis.) i. crudus et iniat. (Et vtre albo.) i. pallido: quod ipsum est signū cruduitatis stomachi. (Lauatur)
.i. in balneis. Iuuenalis. crudū pauonē in balnea portas. balneatio aut crudis mortifera ē. (Gutturē exhallante. i. spi-
rante. sic supra faucibus exuberat grauis halit?.) (Mephites sulphureas.) i. vapores quales ex venis sulphureis exhallā-
tur. Vergili? vii. ep̄. seuamq; exhallat opaca mephitin. vbi Seruius mephitis inquit est terrę putor: qui de aquis nasci-
tur sulphuratis. (Sed tremor inter vna subit.) i. subito in cōuiujs inter bibendū incipit tremere et horrere. (Et excu-
tit.) i. ille tremor cadere facit. (Trientē e manib?) i. calicem pocorum quincias quattuor capit. nam vasa potoria ab
p̄nciarū numero appellabātur. Adartialis. cum potes amethyptinos trientes. et alibi idem. quincunces et semisses.
bellemq; bibimus: Lanius vt fiat. Iulius et proculus. (Dētes retea.) i. aperti labris diductis. (Trepere.) i. cū stridore
sonerūt. (Et palmentaria vncta.) i. cibi pingues. (Ladūt hinc.) i. ex causa superius dicta: hoc ex incontinētia. (Lapis

Horatius.

Iuuenalis.

Vergilius.
Seruius.
Adartialis.

Iam pridem hūc sepeli. tu restas. perge. tacebo.
Turgidus hic epulis atq; albo uentre lauatur:
Gutturē sulphureas lente exhallante mephites.
Sed tremor inter uina subit: calidumq; trientem
Excudit e manibus. dentes crepuere relecti.
Vncta cadunt laxis hinc pulmentaria labris.
Hinc tuba. candelæ. tandemq; beatulus alto
Compositus lecto crassiq; lutatus amomis
In portam rigidos calces extendit: at illum
Hesterni capite induto subiere quirites.
Tange miser uenas: & pone in pectore dextram
Nil calet hic. summosq; pedes attinge manusq;
Non frigent. uisa est si forte pecunia: siue
Candida uicini subrifit molle puella:
Cor tibi rite salit. Positum est argente catino
Durum olus: & populi cribro decussa farina:
Tentemus fauces. tenero latet ulcus in ore
Putre: quod haud deceat plebeia radere beta.

labris.) i. solutis quia non potest ore
cibus conficere. Et quid ex hoc dein
de sequatur subdit. (Hinc tuba cā-
dele.) que in funeribus parare solēt.
tuba aut vsui erat in funere adul-
torū: quemadmodū tibia infantū.
Vergilius. ep̄. in funere pallātis.
it̄ celo clamorq; pirum claugorq; tu-
barū. Et papini? thebaidis in fune-
re archemori. Tibia cui teneros
suetū deducere manes. Et saluator
noster in euangelio suscitatur? puel-
lam: tibi cines auferri iubet. (Tādēq;
beatulus.) i. diues. aut q̄ sibi videba-
tur beatus. (Compositus alto lecto)
.i. p̄heretro quo mortuorū cadauera
efferruntur. (Et lutatus.) i. q̄si luto
perunctus (Amomis crassis.) i. vn-
guento pingui. Nā cadauera perun-
gebant. Vergili? ep̄. corpusq; la-
uāt frigētis et vngunt. (In portā ri-
gidos calces extendit.) q̄ mortui an-
teriorib? pedib? efferrunt? cui? cau-
sam plutarehus in p̄blematis asserit
q̄ videlicet exitus vite cōtrarius est
ortui. nascimur enī plerūq; in caput
Nā in pedes nasci monstruosum est.
in portā aut dicit: quia cadauera ex-
tra urbem efferebant. (Et quirites
hesterni.) i. serui morte domini ex te-
stamento facti liberi ciuesq; romani
infra heu steriles veri: quibus p̄na q̄
ritem vertigo facit (Subiere illuz.) i.
positū in p̄heretro humeris substu-
lerunt in funus. (Capite induto)
.i. cucullo more illorum qui mortu-

Vergilius.

Vergilius.

os lugent obrecto. aut induto .i. pileato nam serui facti liberi raso capite pileum sumebant: idq; erat in signe libertatis
(Tange miser uenas.) adhuc alia via in incontinentem insurgit: qui cum sit ad virtutis opera piger: ad vitia est p̄o-
p̄tus concitatusq;. (Miser.) subaudi egrotus ait. neq; enim decet vt medicum quem rogar: miserum appeller. (Tan-
ge uenas.) i. pulsū arteriarum. (Et pone dextram in pectore.) vt ex cordis palpitatu explorēs morbi genus. supra. nes-
cio quid trepidat mihi pectus (Nil calet hic.) i. nulla sunt signa febris dicit medicus. (Attinge summos pedes et ma-
nus.) verba sunt timentis egrotare. i. summitates pedum et manuum: que partes incipiunt frigere: cum febris inuadit
(Non frigent.) respondet medicus. (Visa est.) vide quo pacto animi morbo et non corporis laborer. nam cum p̄i-
mum spes nummi refulit: ilico excitatur. (Siue puella candida.) i. pulchra. (Vicini.) quia vt diximus incontinentes a
p̄senti voluptate vincuntur: et in vniuersali recte iudicat. (Subrifit molle.) i. molliter nescio quid risu illo p̄mittit. Aug-
ta illud: risit et arguto quiddam promisit oculo. (Cor tibi rite salit.) i. ordinate atq; vt sanū decet palpitāt. aut p̄zēni-
mia leticia. vt supra letatur pertrepidum cor. (Positum est argente catino.) adhuc alia via incontinentes aggreditur.
qui cum habet cibos tenues sordidosq; presentes dicit se os palatumq; male affectum habere: quod si egregium quen-
dam cibū nactus esset: diceret se bene valere atq; esurire. dicit igitur. (Si positum est olus durum.) i. non bene coctū
aut difficile manducatu. (In catino argente.) quod ipsum fastidio esse possit. (Et farina.) i. panis ex farina confe-
ctus. nam metonymia est. (Decussa.) i. secreta: et purgata. (Libro populi.) i. vulgari et quali plebei vtuntur. hoc ē s̄ta-
ceo et non sericeo. (Tentemus fauces.) verba sunt medici ad eum qui ex delicijs egrotat. i. experiamur an cibus tibi sa-
piat. vel experiamur an aliquod vicium sit in ore. (Tenero latet ulcus in ore.) possunt esse verba medici per ironi-
am irridētis delicatum. aut ipsius qui putat aut simulat se egrotare: presente vili cibo. dicit igitur. (Ulcus putre.) i. a
postema siue abscessus resoluibilis et virulentus. (Latet in ore tenero.) i. molli et delicato. (Quod non deceat radere.) i.

Satyra.

Martialis. abstergere siue tãgere. (Beta plebeia) herba nota q̄ pauperes vtunt̄ i cibis. **Martialis.** vt sapiãt fatue fabrozũ prandia betę. (Alges) duas animi perturbatiões q̄ sunt de malo opinato presentis altera ⁊ altera futuri tãgic: hoc ẽ timorẽ ⁊ irã quid? incontinentes maxime solẽt perturbari. nã per timorẽ bona facere omittimus: ⁊ per irã mala multa cõmittim? (Lũ timor alb?) .i. pallidus ab effectu. (Excussit mēbris) .i. sparsit p̄ mēbra (Aristas) .i. pilos horrẽtes i modũ aristarũ. (Alges) .i. signũ est timoris. nã timorẽ sequit̄ frigus. ergo alges dixit. i. ad virtutis opa exequẽda torpes. (Nũc sanguis feruiscit tibi) .i. irascitur. q̄ ut physica diffinitur: ira est accensio sanguinis circa cor (face supposita) .i. igne subiecta. hoc est materia irascẽdi. (Et oculi scintillãt ira) .i. ignis scintillas emittere vident̄: quod est iratorũ. Et per irã. (Dicis ⁊ facis) .i. eate quiddã. (Ad ipse orestes) qui postea quã clytēncstram matrẽ occidit: furijs exagutabat̄. (Iuret esse hois nõ san) .q. d. etiã insani iurabunt te esse insanum.

Plato.
Socrates.

Rem populi tractas. quem admodum i argumentis secũde satyrę diximus duos dialogos scripsit Plato sub alcibi aducatur a platone interrogans alcibiadem amicũ ⁊ discipulũ suum: qua fiducia cum sit rerũ omnium ignarus atq; inexplertus minuatur se administrãde reip. cum p̄ferretur ex sententia illa quam antiquitas cõsecrauit quicq; seipsum debet at noscere. Et hoc dialogo poeta sumit huius quartę satyrę materiã: quod licet cõferenti locos inueni. Sub alcibiadis itaq; persona inuehitur in adolescẽtem quempiã: quem quiddã domitii p̄teronez cesarem esse putant: qui anteaq; per

graciam sapiat iusfragia ppli ad honores magistratusq; assequendos captat: atq; reip. sibi gubernãdã capessat: deinde p̄ceptu inculcat: vnum quẽq; se ip̄s debere cognoscere: neq; sibi arrogare quod sit vltra p̄rius vires. Quid est (Dico pupille magni pericli) .i. o alcibiades. fuit enim hic adolescẽs cuiusq; omniomache filius: socratis discipulus ⁊ familiaris. relictus a p̄re mortuo sub tutela pericli cuius athemẽsis nobilissimi. q̄ vt ait plutarch? erat illi sanguinis affinitate p̄iunctus. Iustinus patruus fuisse scribit. Pupille iqua. (Quo fretus) .i. qua prudentia et rerũ expectatiã cõsilijs (Tractas) .i. tractare ⁊ administrare audes. (Rẽ populi) .i. rem publicã. Et per parenthefim u. terponit (Crede) .i. puta ⁊ finge hoc quod ego dico tibi. (Barbatu magi strũ dicere) .i. socrate p̄ceptore tuũ q̄ grecorum philosophorũ more barba nutrebat. Iuuenal. barbato licet admoueas hinc mille magistros. (Quẽ) .i. socrate. (Sorbitio dira cicutę) nam socrates ab athemẽsibus morte dãnatus cicutę succo hausto perijt: publica athemẽsiũ poenitentia vt ait idem? (Tollit) .i. extinguit (Scilicet ingeniu) decẽ versus q̄ sequuntur interrogatiue possint legi. aut enunciatue si per uerbiã legant̄:

Iustinus.

Alges: cum sparsit membris timor albus aristas.
Nunc face supposita feruiscit sanguis: & ira
Scintillant oculi: dicisq; facisq; quod ipse
Non sani esse hominis: non sanus iuret orestes.

SATYRA Q VARTA.

Rẽ populi ignaros prohibet cõtingere quarta.

Rem ppli tractas: barbatũ hoc crede mgrm
Dicere: sorbitio tollit quem dira cicutã:
Quo fretus: dico magni pupille pericli:
Scilicet ingenium: & rerum prudentia uelox
Ante pilos uenit. dicenda tacendaq; calles.
Ergo ubi cõtota feruet plebecula bile
Fert animus calidæ fecisse silencia turbe
Maiestate manus: qd deinde loquere: Quirites
Hoc puta nõ iustum est. illud male: rectius istud.
Scis etenim iustum gemina suspendere lance
Ancipitis libræ: uerum discernis ubi inter

Iuuenalis.

Idinius.

Mergilius.
Terentius.

Mergilius.
Mergilius.

Lucanus.
Mergilius.

qđ ipsum hęc particula scilicet designat. vt apud Mergiliũ. iiii. cñ. scilicet is superis labor est: ea cura q̄ctos sollicitat. ⁊ uerẽtus in aãria. ad populũ curatq; (Ingeniu) .i. artes ⁊ factiẽ q̄ ingenio p̄parant̄ (Et prudentia rex uelox) .i. p̄cor: ⁊ ita tẽ p̄ueniẽs. (Uenit ante pilos) .i. añ quã barba pectẽ ⁊ ala pubescat. q. d. neq; ingeniu neq; prudentia uenit añ etates (Et calles dicẽda et tacẽda) .i. scis qđ debeas dicere: ⁊ qđ tacere. q. d. minime (Ergo ubi plebecula) .i. imperitiũ vulgus (Feruẽt cõtota) .i. cõcitata irascit. (Bile) .i. cholera q̄ ure sedes est. Mergil. cñ. leuitq; animis ignobile vulgus (Fert animũ) .i. cupis (face silẽtia) vt habeas ad pplm orationẽ quã seditio illa cõponatur. Mergil? silẽt arrectisq; aurib? astãt. (Turbe calide) .i. populo ira inflãmato. (Maiestate manus) oportet enĩ illũ quẽ populu? seditioẽ cõcitatus audire debeat multũ auctoritatis ac maiestatis habeat vt vel solo vultu ⁊ manu silẽt. Lucan? cõposuit vultũ dextrãq; silẽtia iussit. Et Mergil? .i. cñ. cũ inducit oratorẽ q̄ v. r. bonus dicẽdi peritus diffinit: tũc inquit pietate grauẽ ac meritũ si forte virũ quẽ cõspere: silẽt arrectisq; aurib? astãt. huiusmodi diu uenarcha grece a iuris peritis appellat̄. nõ vt acur sius deirat dic? quod irã populi arrectis: sed quod sit pacis auctor siue pacificator: huiusmodi aut̄ viri manu protẽta effingebãt: quã habitu domitianus cesar equo infidẽs iducit̄ a papimio libro p̄mo siluarũ: cũ dicit. dextera vetat pugnas (Quid deinde loqre) .i. quã orationẽ vteris cũ sis rex oim̄ inscius. (Quirites hoc puta) quod ille apud populu? locutus est: debet esse de iusto ⁊ iniusto de turpi honestoq; q̄ ex philosophiẽ fonte sunt depromẽda: sed hic cũ sit ignarus: nõ habebit de quo sit orationẽ habiturus. loquet̄ in quã. (Putat) .i. scit. (Quirites) o romani cives. nã ad populum est sermo: cũ laudamus aut vituperamus qđ pertinet ad genus cõcõnale siue demonstratiuũ. nã in deliberatiuo senatores in iudiciali iudices dicunt̄. (Hoc nõ iustum est) subaudi quod facitis. nã cũ sit ciuitas ciuili societates equo iure cõstituta: sed itio iniusta est quippe q̄ labefactat cunilẽ societate. (Rectus istud) .i. subaudi potuit fieri. (Scis eteni) ironia est vt opimus. q. d. nõ scis. (Suspendere iustũ) .i. examinare iusticiã. (Gemina lance) .i. libra quã ⁊ bilancẽ dicim? nã in libra due sunt lãces. Mergil. cñ. Et cicerõ. v. thuf. quero inquit: quã vim habet ar libra illa Critolan? cũ in altera lãce animi bona iponeret: in altera corporis ⁊ externa. ⁊. (Ancipitis librę) .i. q̄ duo habet capita: qz due sunt lãces vt dixi. aut ancipitis. i. ambiguę: vt nescias i vtrã partẽ magis declinet. (Mergil? dicit

Quarta.

nis. Inimmo nō poteris verū a falso discernere. qđ est op⁹ partis intellectus: aut verū p̄ iusto posuit. nec reatū a curuo: cū regula ipsa rationis qua hoc debet explorari. sit curua. et per ignorantia possit nos fallere. ideo dicit. *Vel cur. regula curua inter subit*. i. interuenit. *Vel cū fallit pede uaro*. i. curuo. nā regula in pedes distinguit. vnde est decepeda: q̄ architecti edificia metiuntur. *Et potis es*. i. potēs es. q. d. nō potes. *(Præfigere vitio)*. i. murere et imponere. *(Nigrum theta)*. i. mortiferū signū. h̄ est mortis poenā. nā iudices qui reū morti damnabāt: in tabellis theta hoc est th. aspiratū litteram græcā scribebāt. per quod significabāt capitale quiddā: quod græce thanatos per theta in principio mortale interpretatur. *Martialis* nosti mortiferā pretoris castrice signū. est operę precū discere theta nouū. *(Quin tu igit)* vrget adolescentē dicens in hunc sensum: cū sis corpore decorus introitus aut turpis es. *(Tu decorus summa pelle)*. i. tñ in superficie: que sola sis: cur ambis populi suffragia: per q̄ ad magistratū dicit igitur. *(Tu decorus summa pelle)*. i. tñ in superficie: que sola cōspici potest. *(Sed nec quicqz)*. i. frustra: quia introsum turpis es. *(Quin desinis)*. i. cur nō cessas: *(Iactare caudaz popello)*. i. adulari populo: cuius suffragia captas. et est sumptū a canibus: qui caudā motitant cū blandiunt. *(Blando)*. i. qui tibi blāditur assenturqz. sed melius qđzaret sensus si blandus aut blande legeretur. cū nō is qui captat: sed captator blādiri debeat. *(Ante diē)*. i. ante tēpus. quia vt diximus hic per etatē nō potest remp. gubernare. *(Melior subaudi cū sis)*. *(Sorbere anticipas)*. i. helleboros: qui in anticia phocidis vrbe abūdāt: ibiqz vt ait *Plinius* tutissime sumebatur. anticipā quoqz *Horatius* figurate pro helleboro posuit. i. ser. nescio an anticipam ratio illis desinet omnem helleborus aut peculiariter a-

Martialis.

Plinius.
Horatius.

Curua subit: uel cum fallit pede regula uaro.
Et potis es nigrum uitio præfigere theta.
Quin tu igitur summa nec quicquā pelle decorus
Ante diem blando caudam iactare popello
Desinis: anticipas melior sorbere meracas?
Quo tibi summa boni est: uncta uixisse patella
Semper: & assiduo. curata cuticula sole?
Expecta. haud aliud respondeat hæc anus. i nunc
Dinomaches ego sum. suffla: sum cādidus. esto:
Dum ne deterius sapiat pannucea baucis:
Cum bene discincto cantauerit ocyma uerne.
Vt nemo in sese tentat descendere: nemo:
Sed præcedenti spectatur mantica tergo.
Quæsieris. nostin uectidii prædia: cuius?
Diues arat curibus: quantū non miluus oberrat.

nam helleborus aut peculiariter a-
tram bilē purgat in qua sedes insa-
nię est. ideo dicit hūc potius debere
purgare insanā: qz magistratū affe-
ctare per ppli suffragia. *(Ad eracas)*
aut puras aut ex mero iustas. *Ho-*
ratius. i. cpi. expulit helleboro mor-
bum bilem qz meraco. *(Quo tibi su-*
ma boni) sensus est. vide qz longe
absis a gubernāda rep. vt nescias in
quo summū hominis bonuz hoc est
beatitudo cōsistat. *(Quo inqz)*. i. q̄
in re. *(Summa boni)*. i. summū bo-
nū humanū hoc est foelicitas est ti-
bi: id est nunquid in eo quod sequit̄
consistit. *(Vixisse semper patella vn-*
cta). i. pinguibus et delicatis cibis.
Et cuticula curata assiduo sole. i. l
corporis cute curāda. infra et figas l
cute solē. *Horatius*. i. sermo. cuticu-
lam curare iube. *Idē* primo sermo.
in cute curāda plus equo operata iu-
uent. q. d. nō eo hominis foelicitas
consistit vt corporis curā habeam?
neglecta animi ratione. *(Expecta)*. i.
o lector audi: qđ Alcibiades ad hāc
de summo bono questionem respon-
deat. *(Hæc anus)*. i. singit persus anū
quandā assilere. *(Haud responde-*
at aliud). i. nihil plus sapit: qz deli-

Horatius.

Horatius.

ra anus. *(Nūc)* uerba sunt alcibiadis. q. d. abi insane. *Martialis*. i. nūc et ferrum turba molesta nega. *(Ego sum dinomaches)*. i. subaudi filius. *Plutarchus* quoqz in alcibiadis vita scribit illū a dinomache illustri foemina originē ducere dinomaches quoqz plato in prologo quē dixit sub alcibiadis p̄mi a *Platone* scriptū meminuit. *Perichlis* inquit so- crates ad alcibiadē a dinomaches fili. *(Suffla)*. uerba sunt *Persij* in iuuenētumidū propter generis nobilitatē. ac si di- car. incumescē. *(Sum cādidus)*. i. pulcher. *(Esto)*. dicit *Persij* in alcibiadis. i. cōcedamus tibi hoc qz sis generosus et pulcher. *(Dum baucis)*. uetule nomē est apud *Quidiū*. vii. meta. et quo pacto cū p̄lemone coniuge trāsformata est. *(Pannucea)*. i. pannosa. squallida: et inculca. *(Nō sapiat deterius)*. i. sit te multo sapiētior: ac de moribus reatus iudi- cans. *(Cū cantauerit ocyma)*. i. castigans dixerit obprobria. *(Uerne discincto)*. i. seruo negligēt et cessato: quē repre- phendēs probriis et maledictis infectatur. *Nā* ocymum illud quod in pabulū bobus feritur: atqz illis pro farragine os- tur: cū maledictis et obprobriis feri iubetur vt cito crescat. *Plinius* li. xii. *Nihil* inquit ocymo foecundius. cū maledi- ctis et probriis serendus precipiūt: letius proueniet. ocyma igitur pro maledicta et probria posuit. nā huic poete non est insuetū licenter atqz a remotissimis rebus sumptis translationib⁹ uti. *Alij* aliter enarrāt hūc locū. ego inuentioni meę fauco: donec quispiā aliud melius inuenierit. nā ante hac inuenta nō placent. *(Ut nemo)*. cū admiratione legendū est. q. d. quid hoc est qz nemo et iterū repetit nemo. *(Tētat descēdere in sese)*. i. reflectere aciē mentis et animum cogitationez in se ipsum vt cognoscat quid sit. *(Sed matica)*. i. sacculus duplex: in vtramqz pendēs partē hispanuocat alfozias. *Ho-* *ratius* p̄i. sermo. matica cui lūbos onere vlceret atqz eques armos. *(Spectatur in tergo præcedēti)*. i. eius qui præcedit. *et* *fabula* glopi est sumptū: qđ dicit hoies habere binas maticas humeris appēdentes in quarū anteriori vitia aliena: in po- *steriori* sua reponūt. *Latullus* qz ad varrū. *Sed* non videmus mantice quod in tergo est. ad hoc alludit *palmograph⁹* cū dicit in persona dei homini iniusto. *suspiciatus* es inique qz ero tui similis. arguā te et statuā te cōtra faciē tuā. i. vt vi- *deas* te ipsum. hoc est peccata tua que in dorsum proiecasti. nam vt inquit *augustinus* peccata sua post dor- *sum* prouiciūt. *(Quæsieris)*. que sequitur sic in gēda sunt superioribus. dixerat enī neminē esse qđ se ipsum conoicet: sed *peccata* aliena spectare. sua vero dissimulare. nūc dicit quo pacto alios carpatimus insimulantes illos auaricię aut libidi- *nis* obscene. *(Quæsieris)*. i. tu vel quispiā queret. animo detrahēdi. *(Nostin)*. pro nouisti ne. *(Prædia uectidij)*. i. uecti- *dus* qz multos agros possideat. *(Cuius)*. dicit ille alter cū quo loqueris. cuius: subaudi uectidij. *(Diues arat. tu res* *ponde)*. i. uectidij qđ diues arat tñ agrozū. *(Curibus)*. vrbe sabinoz vnde adfectus fuit in regnū numa pōpilus et de-

Martialis.
Plutarchus
Plato.

Quidius.

Plinius.

Horatius.

Latullus.

Satyra.

Iunonialis. clinat' cures. i. pluralit'. (Quatu milu' nō oberrat). i. volādo circuire possit. Iuue. cui tot mōtes: tot p'rdia serua' appula: tot milu' os terra tua pascua lassos. (Hūc ais) dicit ille alter. q. d. pbe noui hūc peccidū. (Hūc) subaudi dico peccidū natū. (His iratis genioq' sinistro). i. quē credibile est ex genesi 7 horoscopo habuisse deos. i. errātia sp'dera iratos 7 aduersos. (Et genu'). i. deū nature 7 generatiōis habuisse sinistru'. i. nocentē. si eni hoc nō fuisset: nō potuisset hō tā auar' nasci. itaq' de illi' multa subdit. (Qui qnq'). i. qñcunq'. (Figit iugū). i. distūgit boues: atq' iugū et aratru' reponit in villis q' iunt ad cōpita hoc faciebāt agricolē paxa semēte. vnde ferie semētē erāt apud romanos: nō scate ille quidē sed p'ceptio. de q'bus i pmo fastoz libro multa Ouidi'. (Ad cōpita p'usa). i. a rusticis frequētata 7 p'culcata nā ex eo dicebant' cōpita: qd in eū locū plures viē cōpetebāt. Lūc in quā. scz die festo hoc est ferijs sementinis. (Ingemit). i. cū gemitu dubitat. (Detruēs dera dēre). i. relinire 7 aperire. (Lumū). i. argillā 7 lutū q' dolia illinūt. (Seriolę veteris). i. dolio in q' vinū vet' recōditū est (Hoc bene sit). i. aliud vinū deteri' mōstrans dicit. hoc satis bonum erit. Et mordēs cepe tunicatū). i. qd multis tunicis in orbē sphericū circūductis p'at. (Lū sale). id eni p' salsamētō cepis adhibet'. (Et mordēs ollā farratā). i. farratis pultrib' plenā. (Pueris plaudētibus). qz id raro 7 dieb' tñ festis p'tinge: bat: ideo serui plaudēbāt. (Sorbet f'cepānosam). i. crassam. (Aceti). i. vini tā corrupti. (Et morietis). i. euanescentis. hoc vini gen' p'appa dī. (Aī vt seneca in ephis ait nō tñ mīnimū in fundo: sed pessimū remanet. (At si vnctus cesses.) adhuc eos p'ius reprehēdit: q' leuib' alioz vitiz offēs: detrahūt illis in deteriore partē oīa interpretātes. (At si vnct' ces ses.) p'fusio p'onarū est: sed ita distm guendū vt si aliq's sic laur': quispiāz tāgit lat' illi' q' ppe sedet: 7 incipit detrahēre illi' p'mi lauriciē in molli: tūe pathicitatēq' interpretās. (At si vnct' .i. vnguetō delibet'. (Cesses) .i. a labore quiescas. (Et figas solē in cute). i. cutē in sole. vt s' curata cuti: cula sole. (Ignotus est ppe te.) hoc ip's magis detractorū est: si apud ig: notū alteri detrahāz. (Qui tāgat cubito). i. vellicādo te admonēat. (Et despuat i mores). i. despuēdo mores exeret'. (Acere). i. acriter 7 acerbe. Et despuat. (In rucantē). i. depilan tē. translatiōe accepta ab ijs q' rucāt .i. extirpant agroz fructes 7 dumos (Deneet arcana lūbi). i. mentulū et podicē significatq' illū esse pedionē 7 pathicū siue cynedū. (Pādere). i. ad pandendū siue vt pādāt 7 ē greca p'fractio. (Muluas marcētes). i. podicē q' vitē tanquā foemine vuluis. (Populo). cui se p'stuit. (Tu cuz maxillis). q'ba sūt detractoris ad pathicū. vt pot' de pathico ad illū quē cubito admonuit. vt sic tu p' ille. Et est sēsus. cū barbā nutrias qd signū grauitatis 7 severitatis est: cū puden da depilas. (Martialis. nūc sunt crura pilis 7 sunt tibi peccora setis horrida sed mēs est panniche volsa tibi. dicit itaq'. (Lū tu.) o phatice. (Pectas gausape). i. barbā. nā gausape vestis est villosa. dura trāslatio. (Balana: tū). hoc est improbalano. i. vnguetō balanino perunctū. (Mora. car. im pressa tuis balan' capillis. (Martialis. i) q'bus est barbē sedes hoc est in mēto. (Quare curgulo). i. mētula. ē aut curgulo vermicul' frumēta corrodēs. Serui' ex auctoritate parrōis in ill' d' vergili. i. geoz. populatq' ingētes farris aceruū cur gulo: hoc nomē dictū esse affirmat q'si gurgulo qd nihil aliud in eo fere videt' qz guttur. dicta est etiā gurgulo aspera arteria q' spiram' respiramusqz itaqz ab alterutri' similitudie curguloz appellauit mēbris virile (Detōsus) i. depilat' (Extat). i. eminet 7 p'pēdet. (Inguinib'). i. iter inguina. (Quique palestrite). nulla diligētia pectinis pilos posse extir pari dicit. (Nā licet quin' palestrite). i. robustissimi 7 exercitatissimi fossores. q'si i palestra versant' (Wellāt). i. extirpēt 7 erradicēt. (Hec plātaria). i. hos pilos q' tāquaz plātē terra: sic ex cute pullulāt. (Et licet labefactē). i. cōnellāt. (Nā res elijas). i. mādēscas 7 calida aq' p'pmodū decoctas. (Martialis. cētū mīsellī tā valetē quadrātes: q's balneator diuide bat elijas. hic ausom'. sed qd 7 elijo plātaria podice vellit. vt frustra qdaz elijas legāt (Forape adūca). i. volfellis q'bus pili extirpant' (Ista filij). i. pili fructificātes 7 renascētes tanqz filij herba nota in aruo. (Nō māsuēscit). i. domat' (M lo aratro). i. cultura. (Ledim'). i. ex supiorib' colligit: quātuz mali ex hac mutua detractiōe sequat' dicit. (Ledimus). i. carpim' alios (Et inuicē). i. diuerso (P'zebem' crura sagittis). i. alioz detractiōis materiā dam' vt 7 illi nos cedant: iugta illud hēro dī. si quēquaz verbo ledēs: ledēris 7 ipse. (Mūit hoc pacto). i. sic oēs viuūt: vt carpāt 7 carpantur. (Sic nouim'). i. didicim' subaudi viuere. (Illa subter). sēsus est. q' secreto male viuūt: alios quides possunt decipere: cōtra entā vero suā immūne. dicit itaqz. (Tu habes vuln' cecū). i. occultū vitii. (Subter ilia). i. inter viscera siue p'cordia (S baltheus. militare ornamentū atqz nobilitatis insigne. (Auro lato). i. lati auri. vt Vergilius. lato crispās hastilia ferro (P'rotegit). i. occultat vulnus illud. putāt eni hoies se posse vitia sua generis splēdore obūbiare (Mē mauius) i. facere volo. sic eni eos valere hūm' de quoz salute desperam'. (Da verba). i. decipe alios. nā dare verba ē decipere. vt Terē.

Hunc ais: hunc diis iratis genioq' sinistro.
 Qui quandoq' iugum ramosa ad compita figit:
 Seriolæ ueteris metuens deradere limum
 Ingemit. hoc bene sit. tunicatum cum sale mordēs
 Cepe: & farratam pueris plaudentibus ollam:
 Pannosam facem morientis sorbet aceti.
 At si unctus cesses: & figas in cute solem:
 Est prope te ignotus: cubito qui tangat: & acre
 Despuat in mores: penemq' arcanaq' lumbi
 Rucantem populo marcentes pandere uulvas.
 Tu cum maxillis balanatum gausape pectas:
 Inguinibus quare detonsus curgulo extat:
 Quinque palæstricæ licet hæc plantaria uellant:
 Elixatq' nates labefactent forcipe adunca:
 Non tamen ista filix ullo mansuescit aratro.
 Cædimus: inq' uicem præbemus crura sagittis.
 Viuitur hoc pacto. sic nouimus. ilia subter
 Cæcum uulnus habes: sed lato baltheus auro
 Protegit. ut mauius. da uerba: & decipe neruos

Quinta.

tius in andria: cui vba dare difficile est) Et decipe nervos) .i. ar) 7 sagittas alioy. q. d. elude alios ne possint vitia tua carperc. respicitq; ad illud qd supra dixerat. itq; vice p'ebem? crura sagittis. nā p' nervos arcū itelligim? Ouidius. i. mer. Waderat adducto sic atēz cornu a nervo. alie expositioēs sic nec coherēt: ita mihi nō placēt. (Si potes) ac si dicat nō poteris. qz vitia quātūvis occulta erūpūt i lucē. (Egregius.) vba sūt adoleſcētis q' tor) ex vulgi opinione pendet: atq; aure populari nūmū credit. dicit igit' (Lū vicinia dicat me egregiū). i. bonū virū putet appellerq; etiā si nō sim: nō credat: q. d. nihil refert bon) an mal) sim dūmodo alijs videar bon). ad qd respōdet poeta dices (E iprobe. si palles viſo nūmo.) .i. si iuidia 7 cupiditate rei aliene torq'ris. (Si facis qdqd amax) dulce voluit dicere: s; qz voluptas vncera pl) aloes qz mellis h; vt ait Iuuenal. ideo amax p' dulci posuit. (Venit tibi i penē.) imētez voluit dicere. sed penē dixit p' penis cogitatioē. .i. si facis qdqd penis tu) cupit. sic Hora. j. ser. peni sensū tribuit. huic si morōis v'bis mala tāta vidētis diceret hęc anim). (Si caut). .i. foenerator: q' multis modis caues pecunijs q's foenori das. (Flagellas). i. torq's. (Multa v' bice). .i. mult) molestijs 7 exactionib) extorquēdo multiplices v'suras. 7 p'ſtat i trāſlatioē ei) qd dixit flagellas. nā viber ē iuor ille q' flagelli fustigatioēz sequit'. (Puteal). i. debitores. nā puteal loc' erat romę: vbi foenatores v'suras exerce bāt. ergo locū posuit p' p'ſonis. Hora. j. epi. for) putealq; libonis mādabo ficiis. Ouidius si puteal tanq; times celeres: qz calēdas. nā calēdis mēſus pecunię dabant' foenori exgebant'. vñ ē calēdariū liber rōnu; foenaticiaz. si h' in quā q' supert) dixi facis. (Rēcqdquā). .i. frustra. (Donaueris p'p'o aures). .i. credas p'p'o de te: quātūcūq; te laudet (Bibulas) aut dixit aures. .i. credulas 7 q' ita bi büt laudes p'p'ias: quēādmōdū are na bibit humorē. (Respice qd non es). .i. nō admittas laudes q's nō me reri: nec credas adulatorib). (Ler do tollat sua munera cerdo). .i. plebs. (Nā cerdonez sūt oēs ſordidat' artifices. tollat 7 auferat ſecū ſuoſ falſoſ honozes q's tibi imerenti defert. respicitq; ad illd qd supra dixit aū diē blādo cau dā iactare popello. .i. vt ad honozes p'ſequendos ſufragia p'ſi captaret. (Tecu habita). i. ipſū p'ſule q' ſis: atq; vt i p'ma ſat'ra dixit: nec te quiveris extra. aut tecū habita. .i. p'me te ipſi tra te. Adar. tegz ipe memēto ſtra pel liculā cerdo tenere tuā. (Nā vt ait ſe. ſepl. argumētū p'poſite mēi exſumo poſſe p'ſistere: 7 ſecū morari) (Et no tis). .i. vt cognofcas (Quam curta ſu pellex ſit tibi). .i. qz tenuis 7 āguſta res familiar) ſit tibi. .i. quātū tibi dñt ad hoc vt ſis vir egregi): qd paulo dice bas te credere ate vicinę p'licātū.

Trentius. Ouidius.

Iuuenalis. Horatius.

Horatius. Ouidius.

Si potes. Egregium cum me uicinia dicat
Non credam: uiſo ſi palles improbe nummo:
Si facis in penem quicquid tibi uenit amarum:
Si puteal multa cautus uibice flagellas.
Nec quicquam populo bibulas donaueris aures.
Respice quod non es. tollat ſua munera cerdo.
Tecum habita. ut noris q' ſit tibi curta ſupellex.

SATYRA QUINTA.

Quinta docet qui ſit liber: qui ſit quoq; ſeruus.

Uatibus hic mos est centum sibi poſcere uoces:
Centū ora: & linguas optare in carmina cētū:
Fabula ſeu mæſto ponatur hiāda tragædo.
Vulnera ſeu parthi ducentis ab inguine ferrum.
Quorſum hæc: aut quātas robuſti carminis offas
Ingeris: ut par ſit centeno gutture nitū:
Grande locuturi nebulas helicone leguntō:
Si quibus aut prognos: aut ſi quibus olla thye ſtæ

Uatibus hic mos est. Lū duplex ſit libertas: animi ſcz quā philoſo phia p'ſtat: 7 corporis altera q' iure gētuz eſt iroduca: atq; educerſo du plex qz ſeruit: coz: ſcz q' uitio laborat: 7 coz q' omis ſeruit: ondit poeta qd ſit vere liber: et qd vitioſi ſeruituz 7 quid ē ſeruitē miſerā: ſcōz illd ſal uatoris nrī. Joānis. viij. q' facit pec catū ſern) eſt peccati. Alloquit' tñ prius anngū comutū p'ceptoē ſuū in ſtudio philoſophię: ex q' ſōte hauſerat mate riā ſcribēdi ſat'ra: cui) officiū eſt cōmendare virtutes 7 eſſuſſimare vitia. (Uatib) hic mos ē.) ſenſus ē. poetę ſcripturi tragoediā aut carmē heroicū ſolēt optare ſibi cētū uoces. cētū ora 7 cētū linguas vt grāde aliqd i carmine ſonēt. Tu uero o comute dicēdi quodā genere tēperato ſcrib' de virtutib) 7 vitijs vñ ego mihi ſup'ſi materiā ſcribēdi ſtulo pedēſtri. dicit itaq; (Hic mos eſt uatib). .i. poetis. (Poſcere ſibi centū uoces). .i. centenas uoces. ſubdit enī. (Centū ora 7 centū lin guas. vt ſimul centū uoces emittāt. Ex uergilio. vj. epi. Nō mihi ſi lingue centū ſint: oraq; centū: ferrea uox. (Optare i carmina.) ab illis ſubaudi deſcribēda. Et hoc faciūt. (Seu fabula). i. tragoediā. (Donat). .i. ſcribaſ. Hora. i. poetria ſcriptoz honozatū q'cumq; reponis achilē. et ſupra dixit: nec ponere lucū artifices: nec rus ſaturū laudare. (Ibiāda). .i. cū magno hiātu poſtea i theatro repręſentāda. Iuuenal. Grāde ſophocleō bacchamur carmē hiātu. tragædo mæſto). .i. tra gediārū repręſentatozi. nā tragicus eſt tragœdię ſcriptoz mæſto aut dicit: qz tragœdiā res mæſta ac lugubris eſt. (Vul nera ſeu parthi). .i. bellū parthiū: qd Auguſti ceſaris auſpicijs geſtū eſt: qd ad ſtilū carminis heroicū pertinet. et repete a ſup'ionib) ponat'. .i. deſcribat' (Ducētis ferrū ab inguine). .i. ſagittas depromētis ex pharetra q' ex butheris ad inguina v'ſq; depēdet. aut graphice ſagittādi modū exprimit. (Quorſum h). ſubaudi optas centuz ora et centū linguas. (Aut quātas offas ingeris). .i. quā magna et grādia carmina ſcribis. alluditq; ad illud p'd supra dixerat hiāda. et infra quatu rus eſt coenāda glycom. (Ingeris). .i. deuorādas opponis. (Ut ſit par). .i. iuſtū et pueniēs. (Niti cēteno gutture). .i. cen tū gutturib) cotidēq; linguis coneris tragœdiā deuorare. h' eſt tu ſcribere et tragœdos pronūciare. (Grāde locuturi). .i. p'ſtate tragiā quoz ſtilus grādilo quis eſt. (Legitō). .i. colligāt. (Nebulas). .i. res manēs: qles ſūt q' a poetis tragicis 7 heroicis ſcribūtur. Adartial. q' legis oedi p'odē caligemq; trageſtē: colchidas 7 ſcyllas: qd niſi mōſtra legis. et ſequit'. hoc lege qd poſſit dicere vita mēū eſt. (Hellicone). mōre boeotię muſis ſacro: q's i illis nugis inuocare p'ſuenerūt poe tē. Adq; debēt facere hoc eſt nebulas et hellicone colligere. (Si quib). ſcz poetis. (Olla prognos ſeruebit). .i. ſi deſcribēt quo pacto prognos: thym ſiliū cū ſoroze philomela trūcauit: patriq; tereo cōmandūcandū appoſuit. (Aut olla thye ſtæ). .i. q' pacto atreus thyeſtē fratris filios trūcauit: illuz epulādos qz appoſuit. q' v'ragz de re ſc' pte fuerūt tragœdię. O

Adartialis.

Seneca.

Joānes apo stolis.

Virgilius. Horatius.

Iuuenalis.

Adartialis.

Prognos fa bula.

Satyra.

la dico. (Coenanda) .i. agēda rrepreſentāda. (Glyconi inſulſo.) tragedo illi? tēporis inepto. olla aut. rferuebit r coenanda ex trāſlatōe ſuperiorū dicta ſunt cū dixit offa: r hiāda. (Tu neq.) poetę in quā voluit videri grandiloq̄ r magna verba ſonātes: ſed tu o cornute q̄ de reb? ad philoſophiā hoc eſt ad mores hoīz pertinētib? ſcribis (r neq; p̄m̄is v̄toſ) .i. nō ſp̄ras v̄toſa quēda r ſania verba. (Folle anbellātū) .i. pulmone ſpiritu exp̄m̄ēti: quēadmodū fabri ferrarij p̄m̄ēdo folles exp̄m̄it v̄toſ. (Dū maſſa) ſ. ferri. hoc ē materia de q̄ ſcribis. (Loquitur camino) .i. p̄ſatur i fornace. hoc eſt tuo ingenio diſſerit r diſputat. (r Accrauc?) .i. voce ſuppreſſa tecū loquēs more illoz q̄ meditabūdi deambulāt: qd̄ p̄cipue ijs p̄angit q̄ verſus cōponūt. ideo ſubdit. (Murmure clauſo.) ſic ſupra. murmura cū ſecū r rabiola ſilētia rodūt (Cornicaris tecū neſcio qd̄ ſepe) .i. more cornicū deambulās neſcio qd̄ ineptū cogitas. h̄ mihi ſedet expoſitio. nā corni cū eſt ſpaciari cogitantū more. (Mer.) geo. Tūc cornix plena pluuiā pete improba voce. r ſola ſicca ſecū ſpaciāt harena. Et lucan? in. v. pharſalię. iſtābili grefſu metit littoza cornix. Ouidi? q̄q; .ij. meta. de cornice loquēs ſcribit. r nā cuz plittoza lētis paſſib? vt ſoleo ſūma ſpaciare harena (r Accitendis rūpere) .i. nō in eo laboras vt rūpas (Buccas tumi das) .i. manib? verū inſatatas. nā buccę ſunt ille p̄tes oris q̄ iſtari poſſūt. Horati? .j. ſer. qui iuppiter ambas irat iſter buc cas. (Stilopo) .i. ſono ſive crepitu illo q̄ ex buccis iſtatiuī quādā cōpreſſis elicit. r nō facis inq; ea q̄ dixi. (Sed ſequeris verba toge) .i. nō ſerib bella ſed ea q̄ pertinēt ad pacē. hoc eſt de virtutib?. toga vero p̄ pace p̄ metonymiā ſepe po nit. vt illud Ciceronis. cedāt arma togę. (Et tu callid?) .i. ſapiēs. (Teris) .i. iunias. ſ. illa verba. (Acri iūctura) .i. acuta r ingenioſa cōp̄ſitōe verborū (Oremō dico) .i. ſtilo r dicēdi genere medio cri r tēperato. Tu in quā. (Doct? radere) .i. p̄ſtringere r notare. (Mores pallētes) .i. vicia q̄ faciūt hoies flagitioz ſuoz p̄ſcētia pallere. Horati? .j. epi. nil p̄ſcare ſibi. nulla p̄lleſcere culpa. (Et deſigere culpa) .i. taxare r p̄ſtrigere culpa q̄ ſequit cōmiſſa (Ludo ingenuo) .i. nō acerbe ſed q̄ ſi p̄ ludo iocūq; q̄le hoies ingenuos deceſti (Mie trabe) dixit cornutū ſtilo medio cri r tēperato de morib? diſputare ſolūtū: qd̄ philoſophib? p̄ſcit. nūc ſe iſp̄ſt aliu quēpiā hortat: vt ab eo ſumiat ſcribēdi materiā: ſi ſatp̄ra ſcribere velit. dicit igit. (Mie) .i. a cornuto vel a philoſophia quā cornut? p̄ſcit (Trabe q̄ dicas) .i. accipe ſcribēdi argumentū (Et relinq̄ mēſas mycenis) .i. fabulā de atreo r thyeſte q̄ mycenis geſta ē. (Cum capite r pedibus) ſez filioz thyeſte a p̄re cōmanducatis (Et nois p̄ādia plebeia) .i. ea q̄ p̄tinēt ad mores r vitę colis vtilitatē ac ſi dicat. omitte tragoediā in q̄ res ſiag tractātur de regib? r heroib?. r cognoſce ea q̄ p̄tinēt ad bñ beateq; viuēdiū. Martialis. agnoſcat mores vita legatq; ſuos. r non equidē. aut mutatio eſt p̄ſonarū. aut hoc dicit. tu o amice fac qd̄ dixi: qz ego ſic facio. (Quia nō ſtudeo h̄) .i. vt pagina. i. opus qd̄ ſcribo. (Turgelcat mihi) .i. ſit iſtata r tumēs. (Augus bul latio) .i. deliramentis turgidis r grandib? verb? ſonātib? nā bulla ē: q̄ ex illiſa aq̄ ſurgit. Martialis. craſſior offenſe bulla tumefcit aq̄. pagina in quā. (Idonea dare pōdus) .i. fomitē ſue materiā. (Fumo) .i. igni. i. digna q̄ cōburat poti? q̄ legat. Juuenal. lignoz aliqd̄ poſce ocp? et q̄ p̄ſcribis dona veneris teſtine marito. (Secreti loq̄mur) .i. antea q̄ rem de q̄ ſcriptur? eſt aggrediat: multa dicit de amicitia r familiaritate cornuti ſecū: atq; illud ip̄ſimus amicu rogat: vt experiat an ſit illi? amicitia dign? (Secreti loq̄mur) .i. ad hoc qd̄ loq̄ tecū volo: nō eſt op? teſtib? extermis. (Nos damos tibi nūc p̄cordia nra) .i. ſēſus iſteriorēs. nā p̄cordia ſūt iſteſtina vitalia: ſed p̄p̄rie vi. p̄bragma hoc ſeptū tranuerſuz (Excutiēda) .i. explorāda r examināda. (Lamoena hortate) .i. ad qd̄ faciēduz muſeme i quaz tutela ſum hortant (Et o cornute amice dulcis. qz amicitia honeſta quā virt? p̄llat etiā iuūdas r vtilē p̄plecit. Ariſtotele auctore. (Iuuat) .i. delecat me (Oſtēdiſſe tibi) .i. vt ex me cōpertū habeas. (Quanta pars nre aie ſit tu) .i. quātas p̄tes habeas nre aie. amicoz eni nra v̄t eē aia in duo corpora diuiſa. Ouidi? meta. Me mihi charior inq; p̄ aie p̄ſite meę. r Hora. in. j. car. r ſerues aie dimidiū meę. (Pulſa) .i. experire: an ſingā ea q̄ dico. r eſt trāſlatio ſumpta ab ijs q̄ vaſa teſtacea explorāt icu digitoz: q̄ etiā vſus ē ſupra cū dixit: ſonat pitū pauſa maligne reſpōdet viridi nō cocta fidelia limo. dicit itaq; (Tu caut? dignoſcere) .i. ad dignoſcēdiū r diſtinguēdiū. (Quid crepet) .i. ſonet. (Solidū) .i. p̄ ſolidū. i. an vaſ ſit pleniū an iane. Mer. i. viro bono. nec iania ſub? idicet admot? digitis pellētib? ita? r vt caut? dignoſcere. (Lectona p̄teligū) .i. linguā p̄ctā r pulchriā. hoc ē q̄ tegit v̄p̄: r p̄ſe fert p̄ctā r falſū: nā tectoriū op? eicū paries incruſtat calce aut gypſo r ſup̄inducat p̄ctura. ac ſi dicat. pulſa r examina an ſim amic? ianēs r nō ſolid? .i. an aliud dicā ore aliud faciā ope. Lectio in antiq̄ hz p̄ctona: q̄ defendi pōt: vt ſit ſēſus. pulſa p̄ctona. i. p̄ctra ligūe p̄ctę. i. an diſſonēt ſba ab operibus: quēadmodū chordę ſiter ſe male p̄ueniētēs. Suetoni? i. claudio humētūb? narib? p̄ctra ligūe titubāta. nā a p̄cto ea forma pōt eſſe re p̄ctoniū: q̄ ab cigo cictoniū. a emigo emūctoniū. a tego tectoriū. qd̄ qd̄ pulſare magis p̄tinēt ad p̄ctra chordaſq; quā ad parietū tectoriā. h̄ dixi ne antiq̄ lecto diſpūgat. (Mie ego) ſēſus ē. ſi more alioz poetaz mihi eſſent voces cētū: cētū ora: r cētū ligūe optādę: nō facerē id i d̄: cātādū fabulū: ſz poti? i declarādo hoc animi mei ſēſu r amore erga te meo. di

Mergilius.
Ouidius.

Horatius.

Cicero.

Horatius.

Martialis.

Martialis.

Juuenalis.

Aristoteles.

Ouidius.

Horatius.

Mergilius.

Suetonius.

Feruebit ſæpe inſulſo coenanda glyconi:
 Tu neq; anhelanti coquitur dum maſſa camino
 Folle premisuentos: nec clauſo murmure raucus:
 Neſcio quid tecum graue cornicaris inepte:
 Nec ſtilopo tumidas intendis rumpere buccas.
 Verba toge ſequeris. iunctura callidus acri
 Ore teris modico: pallentes radere mores
 Doctus: & ingenuo culpam deſigere ludo.
 Hinc trahē quæ dicas: menſaſq; relinque mycenis
 Cum capite & pedibus: plebeiaq; prandia noris.
 Non equidem hoc ſtudeo bullatis ut mihi nugis
 Pagina turgelcat dare pondus idonea fumo.
 Secreti loquimur: tibi nunc hortante camœna
 Excutienda damus præcordia: quantaq; noſtræ
 Pars tua ſit cornute animæ tibi dulcis amice
 Oſtendiſſe iuuat. pulſa: dignoſcere cautus.
 Quid ſolidum crepet: & picte tectoria linguæ.
 Hic ego centenas auſim depoſcere uoces:

Quinta.

tit itaq; (Ego autem deposcere mihi). i. optare. (Ihic). i. in hac parte q̄ cupio autē meū tibi notū facere. (Lētū voces) .i. cētū ligus totidēq; orib; pcedētes simul. nā sic h̄ diuidua sunt accipiēda. (Ut quātū ego fixi te mihi). i. in alio me moza mea. (In peccore sinuoso). i. in corde qd̄ multos h̄ sinus 7 latebras. sed et tres sinus h̄ cor auatore Aristotele: v̄ bisunt receptacula 7 q̄si fōtes sanguinis. (Trahā voce pura). i. ex promā voce nō ficta. (Et verba resignēt). i. id qd̄ clausignatūq; ē i corde aperiat. nā resignare est id qd̄ signatū est aperire. vt iure p̄sult i libro digest. titu. de poenis. q̄ viui inq̄t testamētū aperuit et resignauit. (Totū hoc qd̄ later fibra arcana). i. i corde meo. quanq; fibre pp̄rie rectoris sunt. (Nō enarrabile). i. qd̄ vix vllis verb̄ enarrari 7 explicari p̄ōr. (Lū prīmū). dicit a pubertate se coepisse dare operā cor nuto philosophie p̄ceptori. dicit igit̄. (O cornute ego suppositū me tibi). i. sub disciplina meo posui. (Lū prīmū purpura custos). i. toga p̄tecta: q̄ vtebant pueri ad annū vsq; duo deuigesimalū. i. q̄ togā virilē sumebāt. p̄tecta autē dicebat q̄sila purpurea habebat intertexta: custodē autē appellauit purpurā: qd̄ illa etas sub custodia 7 pedagogis est. (Lēssit mihi). i. ego excessi ex ea etate. (Terētius in andria). H̄ postquā excessit ex ephēbis sofia: liberio viuēdi fuit potestas. (Et cū bulla). i. aurea qd̄ erat in pueris insignē nobilitatis. (Iuuenalis. dic o senior dignissimē bulla. (Donata larib; succinatis). nā puericāq; annos egressi bullas dijs larib; donabāt: quē admōdū puellę veneri pupas. succinatos autē lareos di pit. i. habētes vestes succinatas: q̄ habitu colebant. (P̄pedit). i. appēta est aū illoz effigies. (Et blādi comites). i. amici adulatorē q̄ pedagogi mihi loco successerūt: pmiserūt sparsisse oculos: qd̄ pedagogi qd̄ nō permittebāt. (Et vmbō cādū). i. vestis cādida h̄ est togavirilis q̄ cādida erat. sed vmbonē appellauit qd̄ i modū vmbonis forte erat forma: vt nō togā sed clamidem aut cycladē significet: q̄ amica 7 rotūdi sūt (P̄permisit sparsisse oculos). i. circūspicere foeminas. (Impune). i. licenter 7 sine poena qd̄ sub pedagogo nō licebat. (Lota subura). vico celebri in vrbe roma. sed p̄cipue meretricibus frequētato. (Mergili; in priape). nota suburbanas inter teletusa puellas. 7 adartias. (Dōstris subure fauicib; sedet p̄mis. nā tōstricē hanc meretricē fuisse poeta significat. (Lūq; iter ambiguū est). i. cū sumus in ea etate: in q̄ certū viuēdi genus nobis deligēdū ē. (Nota est cōmentatio p̄ dicit sophiste de hercule puericiā egresso: deq; duab; vns voluptatis altera 7 altera virtutis sese illis offerentibus: 7 q̄ pacto hercules sp̄cta voluptatis via virtutē secut; est. hoc est qd̄ in satyra p̄cedētū de p̄silo p̄thagore dicit; ē. (Ac error nescius vitę). i. ignorantia rez illi; etatis pp̄na: q̄ p̄pter inexperience nescit quā potissimū vitā eligat. (Deducit mētes trepidas). i. adolecētes in vitę deliberatione titubātes. (In cōpta ramosa). i. ad eū locū vt ex p̄. p̄thagore Mergili; li. vi. ff. dicit. partes vbi se vitā incidit in ambas. respicitq; ad fabulaz illā p̄dici sophiste de q̄ supra dixim; (Tu cornute suscipis ānos teneros). i. curā tenerę etatis meę. (Simulera fallere). i. doctrina: q̄ vt pueros in sui amorē allicit illos quibusdā blandimētis decipit: quē admōdū inq̄t. (Horatius p̄. ser. vt pueris olim dat crustula blādi doctores elemēta velint vt discere p̄ma. (Apposita). i. applicata. et est transatio sumpta a fabris: qui regulā applicāt ijs reb; quas explorare volūt. 7 ideo in translatione perstās dicit. (Ostendit mores intortos). i. a recta ratioe deuiātes. (Et anim;). hic p̄ parte illa rationali posuit: q̄ si rationi obtrēperet: efficitur ratiois particeps. (Horati; p̄mo epi. animū rege: q̄ nisi pareat; imperat; hūc frenis hūc tu cōpescē catenis. (P̄tēmit; ratiōne). i. coercetur a p̄vidētia q̄ ab Aristotele. vi. ethico p̄ diffinit; recta ratio agibilis. (Et laborat vinci). i. relucet: 7 tū a ratione tandē vincit. (Et animus ducat vultū artificē). i. artificiosum et fabrefactū. nā passim accipitur hic. alias active. 7 sumptū est ab ijs qui ex cera imagines faciūt. vnde subdit. (Sub tuo pollice). i. sub tua disciplina. (Tecu; etenim). i. se lōgo tēpore cornuto fuisse familiarē ostēdit. Ego inq̄t. (Ademini me p̄sumere tecū). memini cū p̄senti infini tui prope sp̄. vt Mergili; in buco. de celo tactas memini p̄dicere querens. aliq̄n tū cū p̄terito euidē modi. vt idēz. iii. geor. nāq; sub oebalie memini me turrib; altis corricū vidisse senē. (Longos soles). i. dies. Adē in buco. sepe ego lōgos cātando puez memini me p̄dere soles. (Et decerpere tecū p̄mas noctes epulis). i. epulas in p̄ma parte noctis: q̄ tēpore philosophie studiose coenandū erat: cū ali; hora diei nona coenare inciperēt. (Et ambo disponimus). i. ordinamus. (Vnū opus 7 requiē). i. negotiū 7 otii. (Atq; laxam;). i. relaxamus 7 remittim; (Seria). i. res graues 7 ferreas: quib; loci quib; vniur in mēta opponūtur. ideo dicit. (Adēsa verecūda). i. i q̄ vtimur iocis honestis. (Iuuenalis d̄. hic nullus inq̄t est pudor verb; aut reuerētia mēse. p̄t 7 mēsa verecūda de vitu modesto intelligi. (Nō equidē) tantā animoz concordia dicit nō potuisse inter eos prouenire: nisi ex p̄sultione. (Equidē). p̄pe semper cū verbo p̄mū p̄sonę singularis nā ex ego 7 quidē cōponi videt. hic vero pro quidēz tū accipit. (Nō dubites dies amboz). i. possis nō dubitare dies na

Aristoteles.

Terentius. Iuuenalis.

Mergilius.

Adartialis.

Mergilius.

Horatius.

Horatius. Aristoteles.

Mergilius.

Vt mihi te quantum sinuoso in pectore fixi:
 Voce traham pura: totumq; hoc uerba resignent:
 Quod latet: arcana non enarrabile fibra.
 Cum primum pauido custos mihi purpura cessit:
 Bullaq; succinctis laribus donata pependit:
 Cum blandi comites: totaq; impune subura
 Permisit sparsisse oculos iam candidus umbo:
 Cumq; iter ambiguū est: & uitæ nescius error
 Deducit trepidas ramosa in compita mentes:
 Me tibi suppositi: teneros tu suscipis annos
 Socratico cornute sinu. Tunc fallere sollers
 Apposita intortos ostendit regula mores:
 Et premitur ratione animus: uinciq; laborat:
 Artificemq; tuo ducit sub pollice uultum.
 Tecum etenim longos memini consumere soles:
 Et tecum primas epulis decerpere noctes.
 Vnum opus & requiē pariter disponimus ambo:
 Atq; uerecūda laxamus serā mensa.
 Non equidem hoc dubites amborum fœdere certo

Satyra.

tales utriusq; nrm. (Consentire certo foedere). i. concordare certa lege nature & a constellatione prouenienti. ideo subdit. (Et duci ab vno sydere). i. constellatione. (Mel parca tenax veri). i. veritatis hoc est fatu qd metiri no pot. (Suspedit libra eqli). i. qsi in bilace posuit & adaequauit. (Parsa tepora). i. vita moreq; nros. vel tempora nra. i. horoscopus in quo sumus nati. q. d. credibile est nos fuisse natos sub libre signo: qm tam ex eq & concordato viuim? (Seu hora nata). i. hora natalis sine horoscopus. (Fidelibus). i. mibi ac tibi fidelibus amicis. (Diuidit fata concordia). i. concordantia. (Duos). i. utriusq; nrm. (In geminos). i. in signu geminoru. significat aut se fuisse natos in illo signo tata vnanimitate: quata fuit inter ca store & polluce: propter qua celu qz meruerit. Legit & concordia fata deoru. vt sit sensus diuidit concordia fata deoru. scz castoris et pollucis in geminos. i. in me atq; te: qui sum? qsi gemelli. (Et frangim?). i. mitigam?. (Parsa ioue). que habuim? in natali nro ppiciu et benignu. (Saturnu graue). i. perniciosum. q. d. si qd erat qd malignitate saturni potuit dissociare animos nros: id totu teperatu est iouis benignitate. (Nescio certe qd astru). i. q stella est. (Ad teperet me tibi). i. pcciat. ac si dicat hoc tm seio nos esse vnanimis: scz nescio qd fato sine constellatione (Mille hois species) accedit ad satyre materia: dicitq; hoies variare circa vite studia: cu sibi no pponat sine reate viuendi. dicit igit. (Mille species). i. mille hoim modi sunt. (Et reru vsus discolor). i. varu exercitiu. (Velle suu). i. ppria volutas vt sit verbu p noie. (Est cuiq;). i. Horati. ii. ser. quot capitū viuūt totidē studiorū milia. et illud Vergili in buco. trahit sua queq; voluptas. (Nec viuūt vno voto). qz varia sunt hoim vota. quod ex plis manifestat: dices. (Hic). i. aliq; (Adurat). i. comutat & mercat

(Piper rugosum.) tale enī ad nos puenit. nā curatū flaccesit. (Sub sole recēt). i. ozēte. Vergili? sole recēs orto. defert aut ad nos ex mōre caucas: qui ozētalis est si ad nos referatur. (Et grana cymini). i. ethiopicū. qd hippocrates regium appellat. de q Plin? i. his. na. li. xxi. neq; enī de cymino vulgari poeta hic loquit: sed neq; de rustico quod passim nascit. (Pallentis). ab effe. au. quomā vt dicit Plinius de cymino ethiopico: colorē vrentiū mutat in pallore. Horati? .i. episto. si pallerē casu biberēt ex angue cymini. Dicitur aut cymini & cymini mutatione. p. psili in. u. qd sepe fieri puenit. mutat in quā (Adercibus italīs). vt faciat commercia. i. mercū comutationes. (Hic satur). i. aliū cibo refertus. (Mauult turgescere). i. pinguescere. (Somno irriguo). i. q per mēbra irrigat et funditur. Vergi. .i. enī. atuenus afeano placidā per mēbra quietē irrigat (Hic). i. aliū (Indulget capō). i. dat operā honoribus ambiēdis. nam romē in capō marcio magistratū suffragia colligebatur. aut dat operā campo: q; ibidē iuuenes se exercebat. (Hic alea decoquit). i. eo paupertatis deducit vt: decoquere cogatur. est enī decoquere: cū nō habeas vnde creditoribus soluas perfurā facere. Licero in philippicis. tenes ne memoria preteptatū te decoxisse. (Ille putris in ueneret). i. resolubilis sine consumptus nimo cōcubitu. Vergili? .pri. geor. putris se gleba resoluit. (Sed cum chiragra.) morbus articularis. (Lapidosa). quia humores ad articulos quā si in lapidem condensat. (Frerit articulos). idest debilitauerit et impedit. Horatius secundo sermonū scurra vola nernis postquam illi iusta chiragra contudit articulos. (Ramalia veteris fagi). i. qui articuli iam cōtusi et inutiles facti sunt quasi ramalia. idest rami aridi veteris fagi. alluditq; ad illud Vergili in buco. vsq; ad aquam et veteris iam fracta cacumina fagi. sic supra dicit. vt ramale vetus pregrandi subere coctum. (Tunc). scilicet coctore libidibus ex hausto posteaq; inciderunt in podagram et chiragram. (Seri). i. ipsi sero. id quod est temporis accomodatum personę (In gemere). i. dolent. (Dies crassos). i. tristes et nubilosos. (Et lucem palustrem). i. quasi vaporibus ex palude relutia implicita et obscura. (Trāsisse). i. consumptā esse: cū nihil splendidū in vita egerint (Et ingemere vitā relicā sibi). i. q ad eā etatē q sit morbis obnoxia peruenierint. (At te nocturnis) alij eo modo viuunt et etatē cōprehendat. (Turas purgas). idest tu philosophię preceptor: qua iuuenū maxime ingenia excolūt a te. (Inferis fruge cleanthas). idest semine & doctrina cleanthis philosophi stoici. de quo Iuuenalis. et iubet archetypos pluteum seruare cleanthas. (Turas purgas). scz iuuenū qe erudis. quos oportet dedocere falsa doctrinā: aut peruersos mores vt bonos inducas (Petite hic) iuuenes ad studiū philosophię: hoc est virtutis professionē hortatur: vt sub hoc preceptore discant fines bonoru & maloru. dicit itaq; (O iuuenes). ad quo spotissimū hoc pertinet. (Et senes). vt omnē sequi et etatē cōprehendat. Horat. .i. epi. id quod que pauperib? pdest locupletibus que: & qd neglectū pueris semibusq; nocēbit. (Petit hinc). i. a cornu

Consentire dies: & ab uno sydere duci:
 Nostra uel æquali suspendit tempora libra:
 Parca tenax ueri: seu nata fidelibus hora
 Diuidit in geminos concordia fata duorum.
 Saturnumq; grauem nostro ioue frangimus una:
 Nescio quod certe est qd me tibi teperat astrum.
 Mille hominum species. & rerum discolor usus.
 Velle suum cuiq; est: nec uoto uiuitur uno.
 Mercibus hic italis mutat sub sole calenti
 Rugosum piper & pallentis grana cymini.
 Hic satur irriguo mauult turgescere somno.
 Hic campo indulget. hunc alea decoquit. ille
 In uenerem putris. sed cum lapidosa chiragra
 Fregerit articulos ueteris ramalia fagi:
 Tunc crassos transisse dies: lucemq; palustrem
 Et sibi iam feri uitam ingemere relictam.
 At te nocturnis iuuat impalescere chartis.
 Cultor enim iuuenum purgatas inferis aures:
 Fruge cleanthæ. petite hinc iuuenesq; senesq;

Quinta.

to sine a philoſophia. (Finē animi certū). i. verā felicitatē: quę est Aristotele auctore operatio animi ſcđm virtutē op-
timā in vita perfecta. certū autē dicitur: quia eodem auctore: nulla in re certitudo tāta eſſe poteſt: quāta ſ operatione ſcđm
virtutē. Et petite hinc. (Viatica). id eſt virtutis cognitionē quę eſt quaſi viaticū quoddā et impenſę quibus ad vite por-
tum peruenire valeam: cum fortunę 7 nature bona illuc viſq; ad perueniant ſemper. (Miſeris canis.) id eſt ſenectuti
miſeris multis obnoxię. vnde biatris illud quod nos in diſticho redeſim. diſce bonas artes miſerisq; viatica canis di-
cebat: firmas ſi tibi queris opes. (Cras fiet hoc.) verba ſunt illius q; vt ait Horati⁹ recte viuendi prorogat horā. Et viſ
ponit ad materiā ſatpę quę eſt vt a principio dixim⁹ de vera libertate ac ſeruitute. (Cras fiet hoc.) in cōtinēs quiſpiā di-
cit cras incipiā recte viuere. (Et idē.) ſubaudi dicit die inſequēti. (Cras fiet.) id eſt incipiā bene viuere. (Quid do nas.)
dicit perſius incōtinēti. i. ſequens dies. (Mene.) in præterito. (Hā cōſumpſimus). i. perdidimus. (Cras heſternū). i. diei
præcedentis. (Et ecce aliud cras). i. tertium. quartum. 7 deceps. (Egerit). i. conſumit et emittit. (Hos annos). i. hāc vi-
tam quę eſt nobis a deo vt bene beateq; viuamus conſeſſa. (Et ſemper parum.) ſubaudi temporis. (Eric vltra). i. futu-
rum. Martialis. cras te victurū cras vicis poſt hunc ſemp. et ſequitur. ſera nimis vita ē crasina. viuē hodie. (Hā quā
uis.) incōtinēti cōparat rotę poſteriori curruſ bimarū rotarū: quę nunquā conſequitur rotam priorē: cuꝝ tantum
præcedens currat: quantū ſuccedens ſequatur. ita igitur incōtinēns nunquā pertinget illud cras: quo ſibi recte viuendū
principiū ē faciendū. Ordo eſt. (Hā
tu.) o incōtinēs. (Fruſtra ſectabere.)
quia nunquā cōſequeris. (Canthū)
ſubaudi rotę præcedentis: hoc eſt ſer-
reū illū orbē quo rotę vincuntur: vt
dicit Quintilian⁹ li. pzi. ora. inſti. et
Martialis in diſticho cuius lēma eſt
trochæus. iſte trochæus pueris. ac mihi
cāthus erit. Et tertio regū libro hier-
ronimo interprete. aꝝes inquit can-
thi. radij 7 modiolū oīa fuſoria. Wer-
tentē ſeſe. motu. ſ. vertiginis: qui ſi-
mul duplex eſt. in longum. ſ. et in or-
bem. (Quāuis prope te.) ſubaudi ſic
canthus et rota illa. (Et quāuis ſub
vno temone) cui per duos aꝝes bing
rotę hoc eſt priorē et poſteriorē ap-
plicatur fruſtra in quā ſectabere can-
thum. (Cum rota). i. tu quaſi rota.
(Poſterior). i. ſequens priorē cur-
ras. (Et in axe ſecundo.) cui poſteri-
ores rotę applicantur. (Libertate o-
pus eſt.) ſenſus eſt ad hoc vt incipia-
mus bene et ſecundū virtutē viuere:
opus eſt libertate. ſ. vera. nam vtrūq;
opus duplex eſt libertas. dicit itaq;.
(Opus eſt libertate.) nō illa quę in-
ducta iure gentiū et quę diſtinguitur
cōtra ſeruitutem: ſed illa quę homi-
nem vere liberū reddit. ideo ſubdit.

Aristoteles.

Horatius.

Martialis.

Quintilian⁹.

Martialis.

Hieronym⁹.

Finem animi certum: miſerisq; uiatica canis.
Cras fiet hoc. idem cras fiet. quid? quaſi magnum
Nempe diem donas: ſed cum lux altera uenit:
Iam cras heſternum cōſumpſimus. ecce aliud cras
Egerit hos annos: & ſemper paulum erit ultra.
Nam quamuis prope te: quāuis temone ſub uno
Vertentem ſeſe fruſtra ſectabere canthum:
Cum rota poſterior curras & in axe ſecundo.
Libertate opus eſt: non hac qua ut quiſq; uelina
Publius emeruit: ſcabioſum teſſerula far
Poſſidet: heu ſteriles ueri quibus una quiritem
Vertigo facit. hic dama eſt non treſſis agaſo.
Vappa & lippus: & in tenui farragine mendax.
Verterit hunc dominus: momento temporis exit.
Marcus dama. pape: marco ſpondente recuſas

(Hāc hac.) ſubaudi libertate eſt opus. (Qua vt quiſq; publius). i. poſtquā aliquis ex ſeruo fact⁹ liber accepto publici
pregnomine. nā ſerui nō habebāt prenomina vt paulo poſt dicemus. (Emeruit). i. ſeruitute ſolutus eſt et factus emerit⁹
(Poſſidet far ſcabioſum). i. immundū quale eſt illud quod vitum per tribus diſtribuit. (Teſſerula uelina). i. trib⁹ ve-
ling. in quam poſtquam hic factus eſt liber redactus eſt et tanquā ciuis romanus accipit portionē frumētī quod in po-
puli diuiditur vel a captatore ſuffragiorū. vel ab aliquo. ciuitatis p̄ncipe qui populi beniuolentiam captat. vel ab ipſa
deniq; rep. uelina autē tribus dicta eſt romę a loco vrbis uelina. eſt et teſſera frumētaria metreta. vnde teſſerulam dicit.
eſt et teſſera belli ſymbolum eſt et teſſera in alea. (Heu ſteriles ueri.) id eſt o mortales veritatis ignari. (Quib⁹ vnauer-
tigo facit quiritē). i. qui putatis fieri liberū vera libertate eo modo quo ciuē romanū cū qui ſeruus erat facta vna ver-
tiginē. Nam dñs volens ſerui manumittere illū ad prætorē ducebat: petenſq; vt illū faceret liberū uerebat et circuage-
bat eū in orbē. tūc a prætorē uirga tãgebatur: quę dicitur uindicta. verba autē prætoris erat: facio te liberū: facio te ciuē
romanū. Seneca in ep̄ſtolis. philoſophię inquit epicurus ſeruis oportet: vt tibi cōtingat vera libertas. nō differi in
die: qui ſe illi ſubiecit 7 tradidit. ſtatim circuegit. id eſt uertitur ac liberatur. (Hic dama eſt). i. hic quę dixi factū liberū ē
dama. Eſt autēz dama nomen ſerui vt ſtephus. aut dauus. (Agaſo). i. cuius induſtria nō alia fuit q; agere aſinos. nom-
id eſt agaſo. (Hāc treſſis). i. qui nō ualet tres aſſes. (Vappa). i. inſpiciēs 7 nulli⁹ cerebri. ſumptū nomē a uino euaneſcēte
(Lippus. Hippitudine oculorū deſormis. aut ignarus. vt ſupra. hos pueris monitus patres inſundere lippos. (Et mē-
dar in tenui farragine). i. etiā in minimis et paruis rebus mētiri ſolitus. naz farraginē pro materia accipit: quemadmo-
dum Iuuenalis. noſtri farrago libelli. (Verterit hūc dominus.) ſubintelligit ſi. dixit enī ſupra quib⁹ vna quiritē ver-
tigo facit. ac ſi dicat corā prætorē circuegit a domino libertatē accepit. (Adomēto temporis). i. ſubito. qđ nō poteſt
fieri in vera libertate: qz nemo repente fit ſumm⁹ ſicut ediuerſo dixit Iuuenalis nemo repēte ſunt turpiſſim⁹. (Exit mar-
cus dama). i. non ſolū dama ſed etiā cū prenomine marcus dama ſumpto a patrono libertatis auctore. Licero ad attri-
cum. de eutichide liberto gratū qui nouo noīe titus erit cęcilius vt ex me et te iunctus dionyſius Adarcus pōponus. 2. lo-
qui prenomina tātū ingenius 7 nobilibus dabant: ſed et q; notabant crimine leſe maiſtatis p̄nomina amittebāt. 2. i
uius libro. vj. ab vrbe cond. Ad. manlius qui capitolij gallis deſenderat: affecta: i. regni dānatus de ſaxo deica eſt. i. cu-
ius notā. S. L. factū ne cui de gēte manlia Adarco prenomi eſſet. (Vpape marco ſpondente) erat quiſpiā qui dubitabat
credere pecunias alicui p̄ quo Adarco dama erat ſpōſor dicit hūc poeta deridē: aut qui uo ali⁹ ſerio. (Vpape) admirā

Seneca.

Iuuenalis.

Iuuenalis.

Licero.

Litius.

Satyra.

Iuuenalis. *tis est aduerbiū sine interiectio. (Tu recusas credere nūmos:). i. fidelē alicui cōmittere. (Marco spōdēte). i. p. illo fide iu bēte. (Et tu palles). i. tuncs licē amittere. (Sub marco dama iudice). q̄ppe sit vir iustus iustus atq; iegerim? (Marco dicit. Subaudi aliqd. (Ita ē.) q̄ hoc qz vt dicit Iuue. quātū q̄sq; sua nūmoz seruat i arca tm hz fidei. (Assigna marce tabellas.) xba sūt alicui? q̄ marcu dama testē adhibet testamēto rogatq; vt subsignet illas tāquā vir bon? q̄ fide dignus. qz i examine testū vt dicit Iuuenā. prius ad cēsum de morib; vltima fiet q̄tio. (Hęc mera libertas.) subaudi ab inspicētib; iudicat. cū nō sit mera. i. pura 7 sp̄ncera sed fucata et falsa. (Et pilea dāt nobis hęc.) scz fallaz libertatē pilea nāq; dabātur seruo facto libero: idq; erat insigne libertatis in illo. (Martialis. Totis pilea sarcinis redami. i. liber- tate. (An quisquā.) qui ex seruo liber fact? est: tali sp̄logismo p̄cludit. Ille est liber q̄ potest viuere vt vult. ego viuo vt volo. igit? ego sum liber. huius sp̄logismi assumptū ex eo videtur manifestū q̄ ille ē liber qui pro arbitrio suo facit oīa (Nō sum liberior bruto?) qui nō modo fuit liber: verum ex actis regib; auctor fuit libertatis populo Ro. (Adēdōse colligis.) Ex sentētia stoicōz respōdet argumēto: p̄cedens maiorē p̄positionē et negās minorē. Nā assumptione aut parte assumptionis nō p̄cessa: nulla est p̄clusio. Dicit itaq;. (Stoicus lotus aure). i. habēs aurē emunctā 7 purgatam. (Aceto mordaci.) q̄ habet vim abstergēdi cū quādā mordacitate. q. v. qui stoic? acriter intelligit ea q̄ audit. (Inq;.) respōdet argumēti. (Adēdōse colligis.) i. male cōcludis. nā ego inquit accipio. i. p̄cedo tibi. (Hęc reliqua.) scz assumptio- nem: quod ille est liber: qui viuit vt vult. (Sed tollo.) i. nego. vel tolle ex argumēto tuo minorē p̄positionē: q̄ erat. egovi*

Aristoteles. *uo vt volo. Nā quēadmodum Ari- stoteles libro tertio ethicoz: scribit. cū volūtas cēdat in finē finis vero 7 bonū ex. ij. physicoz conuertatur: sic vt impossibile sit q̄ volūtas ferat in malū: 7 quod q̄s malū vult per se sz sub ratione boni. Adali ergo nō pos- sunt velle malū: sed per ignorātiā id quod est malū putāt esse bonū. Et hinc est quod ignorat oīs flagitiosus q̄ facere a quib; ve abstinere debet. Ex q̄ sit vt flagitios? nō viuat vt vult nec eat in ea q̄ agit: sed potius ferat. (Vindicta) verba sūt illi? qui ex ser- uo liber fact? est. dicētis in cōfirmati- onem minoris p̄positionis. (Post quā recessi a p̄tore.) qui me fecit li- berū cuiemq; romanū nō id posse- te. (Mūs) i. mei iuris 7 potestatis (Vindicta.) virga illa p̄toris capi- ti meo imposita. (U non liceat mi- hi.) i. cur nō possim. (Uo dēcūq; vo- luntas iussit.) i. optauit. Vergili? in sanduz regina iebes renouare dolo rez pro optas. (Excepto si quid ma- suri rubrica notauit.) i. p̄ter quā si masurius sabū? qui fuit iuriscōsul- tūmus etate tiberi; cōsario: notauit certos quosdā locos in quibus liber- ti patronis suis operas debebant. vn- de est adhuc apud iure consultos ti- tulus de operis libertozum. rubrica autem dicit pro titulis ex rubrica si- ue mmo aut purpurisō scriptus. (Disce.) ostēdit iterum stoicus ma- numissum a domino non esse liberū vera: sed introducta a legibus liber- tate. Sed antea quam illum doceat monet ne irascatur aut rideat. sed patienter audiat. (Sed ira cadat.) idest non irascaris. (Et sanna rugosa cadat nā o.) idest ne me nāso adunco subsannes. Nā sanna est rōchus hoc est sonora illa per nares aeris respiratio: quam rugosam a p̄pellat: quia in derisione nares coeruguntur crispanturq;. (Dum reuel- lo tibi de pulmone.) i. de corde erradico. (Veteres auias.) idest amiles ineptiaz: et quas ab auis tuis didicisti. (Non p̄toris erat.) sensus est. ille non est liber vera libertate qui manumittitur a domino: sed qui potest secundum virtutē viuere. dicit itaq;. (Nō erat p̄toris.) subaudi officium vel non pertinebat ad p̄torem. (Dare stultis.) idest ignoran- tibus. (Officia rerum tenuia.) idest subtilia: qualia sunt in virtutis medio inuestigando. nam vt ait Aristoteles scō ethicoz. quēadmodū non cuiusq; est inuenire centrum circuli sed tantū geometrice: sic nec inuenire virtutis medio crita- tem pertingere nemo potest nisi sapiens. (Et permittere stultis.) subaudi non erat p̄toris. (Nūsum vite rapidē.) idest velocis. hoc est qualiter illis viuendum sit: quia id nesciunt. (Sambucam citius.) sensus est. facilius rusticus artis musi- ce imperitus sciet pulsare sambucam instrumentū musicū cuius crebro in Daniele propheta sit mēto: quam stultus 7 ignorans recte viuere. dicit itaq;. (Litius aptaueris.) i. facilius accōmodabis. (Sant uca caloni alto.) idest instrumē- tum illud musicum militari seruo grandi. ac ex consequenti magis corpore viribusq; animi p̄stanti. potest 7 sambuca belli machina intelligi: cuius intendendē in iactus calo rationē nō habeat. (Stat contra.) sensus est ratio 7 lex et natu- ra volunt hoc: vt nemo faciat quod facere nescit: quoniam illud p̄raue faciet. nam qui ignorās est: quicquid faciet: vitia- bit corūpetq;. quare abstinere debet omni actione: quandoquidē illā vitiat? est. (Ratio stat cōtra.) subaudi hōies ignorantem et vitiosum volentem aliquid agere. (Et gannit in aurem secretā.) i. secreto ad aurem insusurrat. (Ne lice- at.) facere id qd agēdo quis vitabit. 7 vitare poterit. (Publica lex hominū.) i. lex naturalis. vt sit idē publica lex 7 na-*

Vergilius.

Aristoteles.

Credere tu nummos? marco sub iudice palles?
 Marcus dixit: ita est. assigna marce tabellas.
 Hęc mera libertas. hanc nobis pilea donant?
 An quisquam est alius liber: nisi ducere uitam
 Cui licet: ut uoluit? licet ut uolo uiuere: non sum
 Liberior bruto? mendose colligis inquit
 Stoicus: hic aurem mordaci lotus aceto.
 Hęc reliqua accipio: licet ut uolo uiuere tolle.
 Vindicta postquam meus a p̄tore recessi:
 Cur mihi non liceat: ius sit quodcunq; uoluntas?
 Excepto si quid masuri rubrica notauit.
 Disce: sed ira cadat nāso: rugosaq; sanna:
 Dum ueteres auias tibi de pulmone reuello.
 Non p̄toris erat stultis dare tenuia rerum
 Officia: atq; usum rapidæ permittere uitæ.
 Sambucam citius caloni aptaueris alto.
 Stat contra ratio: & secretam gannit in aurem:
 Ne liceat facere id quod quis uitabit agendo.
 Publica lex hominum: naturaq; continet hoc fas:

Quinta.

cura, vel lex publica sit ius gētiū 7 natura ius naturale: quāq; sūt q̄ nō distinguāt ius gētiū a iure naturali. (Contineat hoc fas). i. hoc licitū iudicat. (Nescit ius debet). i. ut ignorātia nulli rei habilis. (Teneat ac vetitos). i. cōtineat se ab aliq̄ re agēda: quā agere ratio, lex 7 natura vetāt. (Diluis hellebor). qd̄ dicit exēplis manifestat. (Diluis hellebor). i. si tē peras herbā illā q̄ apd̄ antiq̄s vtōiū 7 purgatiōib; frequēt̄ sumebat. (Lū sis nesci) cōpescere examē). i. regere 7 castigare lib; bilacē. (Certo pūcto). i. certo pōdere. qm̄ libra pūctis distiguit: nā veragrū nisi tēperet. i. vt medici dicunt graduet: 7 certo pōdere d̄ et: periculosum ē. (Natura medēdi). i. medicinē rō. (Metat hoc). i. helleborū dari sine tēpera mēto 7 certo pōdere. (Nā vt horati) inq̄ qd̄ medicorū ē p̄mittit̄ medici. (Nā si poscat). alterū exēplū (Si arator peronatus). i. rustic; perone calceat: ē enī pero solca poti; q; calce; ex coio crudo. (Merq; vii. enī. vestigia nuda sinistri iustitue pedis crudus tegit altera pero. (Rudis luciferi). i. inerpert; 7 iperit; astroz ad q̄ antiq; p̄ noxē nauigabāt: sicut nro tēpore ad acū lapide magnete tēperatā. (Poscat sibi nauē). subaudi gubernādā. (Delicerta). de; marin; q̄ p̄sident portub; atq; p̄inde a latinis portun; appellat; a grecis vero ex melicerta mutato noie palemō dice; est: fuit aut̄ atha mānis erino cadmi filia. p̄creat;. (Exclamet). p̄ rei indignitate i exclamatiōe prozūpar. (Frontē). i. pudorē: qm̄ frons sedes pudoris est. vñ est p̄fricare frontē pro eo pō deponere pudorē. (Perisse de reb;). i. humanis: quāquidēz hoies sibi assumit faciēda q̄ nesciūt. (Tibi recto viuere talo). sensus ē. si sapiēs es eris liber. atq; ecōtrario si stult; 7 ignorās: seruus. qd̄ satis colligit̄ ex supradictis. dicit̄ igit;. (Si ars). i. sapiētia. (Dedit tibi viuere recto talo. i. morib; a mediocritate nō distortis. nā talus est q̄ incedētes iustitū). (Et si calles dignoscere). i. scis distinguere. (Specie veri). subaudi a falso. ideo subingit. (Nā q̄). i. species. (Tinniat mēdosum). pro mēdo 7 falso soner. hoc est tinnitū suo falsitate ostēdat. (Auro subgrato). i. qd̄ sub; h; ez: 7 in superficie aurū. 7 est trāslatio sumpta ab us; q; explorāe nummos tinnitū. hoc est crepitū illo quē nūmus illius reddit. (Et si notasti). idest in animo tuo designasti. (Quē forent sequēda). qz tantū bona honesta. (Et vicissim). i. ediuersos notasti. (Quē vitāda). i. fugiēda foret. (Notasti in quā). (Illa prius). i. priora. (Creta). nota alba. (Et mor hęc). i. deinde hęc posteriora. (Larbone). nota nigra. vt ā honesta sunt creta alba: quę vero turpia carbone nigro notētur. (Horati). y. ser. creta an carbone notandi. (Et si presso lare). i. cū habas rem familiarē angustam. (Es modicus voti). i. nō concipis inanes spes: sed modica. i. mediocria optas. (Et si es dulcis amicis). i. nō acerbus. nō difficilis 7 intracabilis. (Et si iam nunc). i. aliquando. (Alstringas). i. cōtineas et claudas. (Granaria). horrea in quib; frumēta asseruant;. (Et iam nūc laxas). i. aliquādo aperias 7 soluas. hoc est si das quibus 7 quādo non oportet: et non das quibus 7 quando non oportet: quod vtrumq; liberalitatis est. (Et si possis transcendere). idest p̄g terre et calcare. (Nummum signū in luto). q. d. si potes contemnere fordidus q̄stus. 7 est sumptū ex ludo puerorum qui signū nummo in luto transeuntes se ad illum demittentes risu iocoz eludunt. (Horatius primo epi. quo melior seruo quo liberior sit auarus in truijs fixum cū se demittit ob assem. (Nec glutō). i. quasi glutō possis. (Nōn sorbere saliuam mercuriale). i. spei lucrandi inhare. (Nā mercurius de; lucri et mercatorum est. saliuam igitur mercurialem dicit translatione sumpta ab us; qui viso cibo delicatiori saliuam in ore versant. (Cum vere dixeris). i. hęc superiora: quę dixi. (Idea sunt et teneo). idest omnia quę admodum a te explicata sunt: possi deo. (Esto liber ac sapiens). vera illa libertate quę sapientię cōiuncta est. (Prozetoribus et ioue dextro). idest humano et diuino iure tibi astipulantibus: et fauentibus. (Sin tu cum fueris). sensus est: si tu vitiosus es atq; perinde seruus. repero et aufero a te quę supra concessi: cum dixi. (Esto liber ac sapiens). Dicit itaq; (Sin). pro sed si (Retines pelliculā veterem). idest mores antiquos: et priores: quia nihilo magis emendatus es. (Et pollutus fronte). idest boni viri speciem ostentans et p̄ te ferens. (Seruas sub peccore). idest adhuc in corde retines. (Vapido). idest insapiētia vappa vino eius mīdo quāquam syllabe quantitas obiter. infra. veientanūq; rubellū exhallet vapida lēsum pice scissilis obba. (Vulpē astutam). idest callidā malignitatez. qualis vulpi in apologis attribuitur. (Cum fueris paulo ante nostre farine). idest vnus ex imperita multitudinē quales nos sumus. quod poeta de se dicit: vt de alio possit liberius dicere. per farinā autē hominis cōditionem significat. (Iuuenalis). (Danisq; tui nouisse colozem). Si inquam talis es nunc qualis fuisti aī. hoc est vitiosus et malus cum velis videri bonus. (Repero ate: que dederam supra). cum dixi esto liberq; ac sapiens: quoniā illa dabam virtutibus quas in te putabam esse. (Et reduco funem). i. contraho ad me quasi per funem: quod ante tibi tollendum permiseram. (Nūl tibi concessit). Et subdit cur ab illo tollit nomen liberi ac sapientis est.

Horatius.
Virgilius.

De; marin;
melicerta 7 e-
ius fabula.

Vt teneat uetitos inscitia debilis actus.
Diluis helleborum certo compescere puncto:
Nescius examen: uetat hoc natura medendi.
Nauem si poscat sibi peronatus arator
Luciferi rudis: exclamet melicerta perisse
Frontem de rebus. Tibi recto uiuere talo
Ars dedit: & speciem ueri dignoscere calles:
Nequa subæarato mendosum tinniat auro:
Quæq; sequenda forent: & quæ uitanda uicissim:
Illa prius creta: mox hæc carbone notasti:
Es modicus voti: presso lare: dulcis amicis:
Iam nunc astringas: iam nunc granaria laxes:
Inq; luto fixum poscis transcendere nummum.
Nec glutō sorbere saliuam mercurialem:
Hæc mea sunt. teneo. cum uere dixeris: esto
Liberq; ac sapiens prætoribus ac ioue dextro.
Sin tu cum fueris nostræ paulo ante farinæ:
Pelliculam ueterem retines: & fronte politus
Astutam uapido seruas sub pectore uulpem:
Quæ dederam supra repeto: funemq; reduco.

Horatius.

Horatius.

Iuuenalis.

Quinta.

me peieratē dicit piger, ad quē auaria. (Zheu o vare). i. o stulte 7 a via recta distorte. nā id significat par⁹ vt sepe digim⁹ (Si tēdis). i. pteueras (Mure cum ioue). i. scōz pcepta religiōis q̄ nos iurare vetāt (Pderages). i. viues. Lōtētus terebra re dicit: qz cū parū salis ē in fūdo salinis: digito illud 7 trahim⁹. 7 videmur salinū q̄si terebra pforare. (Hā puer is). p̄sua sus ab auaricia qd̄ agat ostēdit: quonā ex p̄ta luxuria nauigat. 7 videmur salinū q̄si terebra pforare. (Hā puer is). p̄sua p̄ter aliq̄n grātē aliq̄n d̄ditionē significat. (Et succia⁹). i. expedit⁹ Aptas ocp⁹. i. cito paras. (Pbellē). vestē nauicā ex pelib⁹ fāā: sine stragulū pellicēū (Et oenophoz) vas vinariū (Ad nauē). subaudi pferēda (Nihil obstat). i. nihil ipe dit te (Qui rapias egeū). s. mare cycladib⁹ sparū. vt dicit vergili⁹ (Trabe vasta). i. naue q̄ trabib⁹ p̄stat (Nihil luxuria sol lers). i. diligens ad pquirenda ea q̄ voluptuosa sūt. (Ante). i. p̄⁹ q̄ icipias nauigare. (Adoneat te seductū). i. seorsum 7 a p̄pectu vulgi separatū. s. cur seductū: qz videlicz aliq̄d dicitura est qd̄ illū pudeat corā alijs audire. (Uiane q̄ de ide ruis⁹). i. p̄cipitātē 7 incōsiderate tēdis. (Quid tibi vis). i. qd̄ q̄ris tibi. (Adscula bilis). i. fortis 7 valida isania. nāve dicitur⁹ bilis isanie sedes ē (Intumuit). i. icreuit. (Subpectore calido). i. qd̄ te incitat ad nauigādū feruore quodā. ac si dicat. scias te isanie morbo laborare: q̄ multa cicuta vix poterit purgari. ideo dicit. (Quā). s. bilē. (Urna cicute). cuius vis tāte frigiditatis ē vt extigat. sed tu calor maior ē (Tun mare) luxuria volēs in sinias suā incōtinentē trahere: p̄mo de terret illū a labore. deinde hortat ad voluptatē dicēs (Tun) p̄ tu ne. (Trāsilias mare). i. nauiges 7 traucias: vbi tot tātaqz

Vare regustatum digito terebrare salinum
 Contentus perages: si uiuere cum ioue tendis.
 Iam puer is pellem succinctus: & oenophorum aptas
 Ocyus ad nauem: nihil obbat quin trabe uasta
 Aegæum rapias: nisi follers luxuria ante.
 Seductum moneat, quo deinde infane ruis: quo?
 Quid tibi uis: calido sub pectore mascula bilis
 Intumuit: quam non extinxerit urna cicutæ.
 Tun mare transilias: tibi torta canabe fulto.
 Coena sit in transtro: ueientanumq; rubellum
 Exhallet uapida læsum pice sessilis obba.
 Quid petis: ut nummi quos hic quicūce modesto
 Nutrieras: peragant auidos sudore deunces?
 Indulge genio. carpamus dulcia: nostrum est
 Quod uiuimus. cinis & manes. & fabula fies.
 Viue memor læti, fugit hora. qd̄ loquor: inde ē.
 En quid agis: duplici in diuersum scinderis hamo
 Huccine an hūc sequeris: subeas alternus oportet
 Ancipiti obsequio. dominos alternus oberres.
 Nec tu cum obstitēris semel instantiq; negaris
 Parere imperio: rupi iam uincula dicas.

picula subitur⁹ es (Et coena sit tibi)
 .i. vbi cenatur⁹ es (In transtro) trabe
 illa transtra: cui intus remiges cū
 ictu remoz ipellit nauē: q̄ cū coenāt
 vtitur p̄ mensa. (Fulto torta cana
 be). i. sūtētato fune ex materia cana
 bina. tota enī nauis atqz ex cōsequētī
 transtrū fumb⁹ anchorarū sūtētāt
 (Et obba sessilis). vas cui⁹ fund⁹ est
 latior dicta sessilis a sedendo. sic lacu
 ca sessilis a xglio ipriapia d̄: q̄ folia
 sup̄ terrē faciē expandit. (Exhallet ti
 bi). i. effudat. (Rubellū ueientanū)
 .i. vinū ex uuis rubellans quē abun
 dāt veis oppido nō lōge ab vrbē ro
 ma. (Dartialis. sed ueientani bibit⁹ fer
 crassa rubelli. Columela libro. iiii.
 ueientana iquit vna nō ita rubet vt
 aminea: a q̄ colore rubellane nuncu
 pant⁹. eoz qz f̄centē qz plus qz cete
 reḡcis habeant. (Legum pice). i. vi
 tiari 7 corruptū. quia oia cōdumēta
 vinū naturale corripunt. (Pice va
 pida). i. insipida 7 q̄ vim saporis fa
 cit euanescere: qd̄ magis vt m̄qz p̄st
 nus: p̄t ex hispania facit. (Quid pe
 tis⁹). tātis te laborib⁹ ex onēs. (Un
 numi peragant). i. impleāt. (Deun
 ces auidos). i. vndecim p̄tes ex sūma
 equestri quos tu aues et cupis. (Su
 dore). i. tuo imodico labore nauigā
 do. (Quos). s. nummos. (Nutrie
 ras). i. augetas (Hic). romē sue i pa
 tria. (Quicūce modesto). i. medio
 cri aut honesto lucro. ac si dicat. me
 lins fuit quincicē romē lucraris sine
 labore: quas deuncē hoc est duplū et
 eo amplius nauigatōis labore. (In
 dulce genio). ad voluptates luxuria
 hortatur dicēs. (Da operā genio). i.
 voluptati. (Est aut genio de⁹ gene

Sessilis vas.

Dartialis.
Columela.

Plinius.

rationis vel potius vt Martianus capella inquit: qz cū p̄timum quis genitus fuerit mox eidem copulatur. placabatur autem floribus: vt essemus memores breuitatis vite: quē per flores significatur. hinc dare operam genio dicimus. i. vo
 luptati: quia vt ait Martialis. ipse iubet mortis nos meminisse deus. (Carpamus dulcia). i. arripimus voluptates. (Nostrum est quod uiuimus. Martialis. et solum hoc oucas quod fuit esse tuum. vnde sequitur. (Cinis et manes) in que
 homo post mortem resoluitur. (Et fabula). i. ea que poetę de mortuozū laruis fingunt. Horatius p̄t. car. iā te nos p̄e
 met fabuleqz manes. Horatius viue memor q̄ sis cui breuis. (Fugit hora). i. tēpus cito labit. (Quod loquor). dicit lu
 xuria. (Inde est). i. ex fuga tēporis. Horatius. dum loquimur fugit inuida etas. (En quid agis: verba sunt poetę in
 stantis ei qui in deliberatione positus est: sequatur ne auariciam an luxuriam. q. d. difficilis est deliberatio. (Sequeris
 hunc dominū). i. auariciam. (An hūc). i. luxuriam. (Nam scinderis). i. distraheris. (In diuersum). i. partes diuersas
 7 contrarias. (Duplici hamo. quasi piscis qui a duob⁹ piscatorib⁹ hamo distraheret. (Nā oportet). i. necesse est. Ut
 tu altern⁹ subeas). i. alternatim et vicissim dominis succedas. (Ancipiti obsequio). i. dubio seruitio. quoniam alter
 utri seruiendum est cū simul ambob⁹ seruire non possis. (Et alternus oberres dominos). i. alternatim sequaris domi
 nos illiqz obedias. (Nec tu cū semel). sensus est. non sufficit semel a vitis cōtinuisse se: cum vna dies non faciat homi
 nem foelices aut miserū. (Nec tu dicas ego rupi iā vincula). i. expedit me a seruitio voluptatis aut auaricę. Cū semel

Martianus
capella.
Martialis.
Horatius.
Horatius.
Horatius.

Sexta.

raptu missiliū attento quod propterea tibi faciendū est. (vt senes aprici). i. locis apriciis propter etatis frigiditates gaudentes nā aprica dicunt loca soli et posita et aperta. (possint meminisse). i. vt q̄ nūc sunt iuuenes. (olim.) senes recolāt (nostra floralia). i. ludos i honore floz dea nobis celebratos. qd̄ erat sacru populare. i. aptando populi fauori aptū. Adartialis et populare sacru bis milia dena tulisset. flora aut̄ dea floz erat. (Quid pulchrius?). i. honestius et meli⁹ subaudi quam hęc ad conciliandū populi am ozez faceret sed ironia est. q. d. nihil miseri⁹ neq; magis scrule. (Et cum herodis). eos notat. qui superstitionibus tenentur. quippe qui nullo modo possunt esse liberi. cum timore afficiant sine q̄ superstitio sed et religio stare nō pōt. (herodis dies). i. sabbata iudeoz quoz fuit rex herodes ascalonita antipatri et cypride filius. qui primus huius nois in iudea regnavit. (Et lucerne). portantes uiolas. i. q̄ uiolis ornabant. (Dispositis sabbatū in ipso lumine dom⁹ ponebant. quā fenestrā ideo vinctā dicit propter oleū quod ex lucernis exudabat. (Vno muere pingue nebulā). i. vapoz pinguem et crassum. hoc est fumū. (et cauda thymni). thymn⁹ iudeoz cib⁹ etiā tēpeste nostra peculiaris. cuius cauda quia pingui caret insipidior est. (natac). subaudi i iure conditaneo. Iuuenalis. et co-dem iure natantes mergere ficedulas. (Amplexa rubz catinū). i. implens catinū hoc est patellā rubzā. i. vilem et ex rubz ca fictam. Adartialis. co ncolor in nostra gāmare lance rubes. (fidelia alba). i. ex argilla cretacea facta. (tumet vino). ad naturam aceti retulit. quod in potu sumptū tumefacit. Iuuenalis. cuius aceto cuius cōche tumes. Eo inquā die. (tu tacit⁹ moues labra). i. concipis pces iudicis. Cicero pmo de diuinatiōe. hoies cū taciti vouēt aliqd̄ aut optāt haud dubitant quidij illō audiant. (Et palles). i. times h̄ ē veneraris. nā religio timori coniuncta est (sabbato recutita). i. iudeozum festa. qui recutiti et circūcisi sunt. et q̄ rum prepuch cutis abscissa est. Adartialis. nec recutitorū fugis Iguina iudeoz. (Tum nigri lemures). i. alias superstitiones numerat. quas timentes nō posse esse liberos significat dicens. (Tum). i. pretera. (Lemures nigri). i. vmbze mortuoz. Apulei⁹ de deo socratis. animus humanus exutus et liber stipendij vte corpore suo abiuratis vetere latina lingua hūc inuenio lemure dicitur. dicit lemures a remo romuli ffe gemello. r. in. l. literam cōmutata vt inquit Ouidius in fastis. (Et pericula). subaudi instātia. (Rupto ouo). id est que pericula ex oui lustralis crepitu stelleca sunt. sed quod diuinationis genus illud sit non legitur nisi qd̄ Iuuenalis in lustrationib⁹ ouoz meminit dicens. nisi se centū lustrauerit ouis. (Tum galli grandes). i. pretera sacerdotes matris deozum. Iuuenalis de sacerdote cabeles ingēs femiuit. (Et sacerdos lusca. i. iudis (Tum sistro). crepitu taculo qd̄ isis in manu habebat omnia inquā hęc. s. vmbze mortuozū ap

Adartialis.
flora dea
floz.
Rex herodes
ascalonita.

Iuuenalis.

Adartialis.

Iuuenalis.

Cicero.

Adartialis.

Apuleius.

Ouidius.

Iuuenalis.

Iuuenalis.

Iuuenalis.

Iuuenalis.

Quintilian⁹

Horatius.

Scriptores
musici et the
ologi. Orphe
us. Linus.
Mus⁹. Am
phion.

Aprici meminisse senes: quid pulchrius? at cum
Herodis uenere dies: unctaq; fenestra
Disposite pinguem nebulam uomuere lucerne
Portantes uiolas: rubrumq; amplexa catinum
Cauda natat thymni: tumet alba fidelia uino
Labra moues tacitus: recutitaq; sabbata palles.
Tum nigri lemures: ouoq; pericula rupto:
Tum grandes galli: & cum sistro lusca sacerdos
Incussere deos inflantes corpora: si non
Prædictum ter mane caput gustaueris alli.
Dixeris hæc inter uaricosos centuriones:
Continuo crassum ridet uulphernius ingens:
Et centum græcos curto centusse licetur.

SATYRA SEXTA.

Vltima ob herodis curam castigat auaros.

Admouit iam bruma foco te basse sabino:
Iā ne lyra & tetrico uiuūt tibi pectine chorde?
Mire opifex numeris: ueterum primordia uocum:
Atq; marem strepitum fidis intendisse latine:

parētes et oua rupta. et galli sacerdotes matris deoz et foemina sacerdos iudis. (Incussere deos). i. timore deoz tibi gesturum et inflantes corpora). i. inflatos. (si nō gustaueris ter mane). numerū et tēpus dicit. Iuuenalis. ter matutinū tibi beri merget. (Caput alli). pro alli cuius caput est in spicos digestū. prædictū. i. qd̄ prædixerūt. (Dixeris). cū ea que de vera libertate digimus sint qz verissima: irridentur tamen ab indoctis quales sunt viri militares. (Si dixeris hęc inq̄t. inter centuriones. milites. scilicet aut ipsozum duces. (Varicosos). i. laboriosos. et qui ex laborib⁹ in modicis varices cōtraxerunt. Iuuenalis. (Varicosus fiat aruspex. (Continuo). i. statim. (Uulphernius ingens). nomen factū a poeta: quē ingentem dicit: quasi viribus corporis tantum et non animi prester. ridet crassum. i. crasse. hoc est stolide. (Et licetur). i. estimat. (centum græcos). subaudi philosophos. (Curto centusse). i. centum assibus adhuc non integris sed interterimento diminutis. id enim significat curtum. et declinatur hic centussis.

Admouit iam bruma. ad saleum bassum poetam: vel potius cesum cuius Quintilianus libro. x. meminit: quem Horatio in carmine lyrico secundū facit. hic cum ab vrbe secessisset i sabino: et pers⁹ in liguriam: quid ille egat dubitas interrogabat. deinde in illos inuehitur: qui suum ingenium defraudant: vt heredibus multa relinquāt. Dicit igit. (Basse bruma). i. tēpus circa solstitiū h̄emale nunquid. (admouit te). i. applicauit. (foco sabino). quo te contulisti. (Iā ne lyra et chorde) istrumēta quib⁹ modulant⁹ carmina. i. nunquid scribis carmina lyrica. (uiuūt tibi). i. psonat. (tetrico). i. pleuro graui et seuro. qz i lyricis carminib⁹ etiā res graues describunt. (Basse) inquā. (mire opi fex intendisse). i. ad intendendū. (numeris). i. cordis arte musica tēperat̄ ad certas psonat̄as q̄ numeri psonat. (primordia veterū vocū). i. carmina quozum vsus antiquissimus est atq; musice coniuatus. nam primi carminum scriptores mufici: ydēq; theologo fuerunt. vt Orphe⁹. Lin⁹. Mus⁹. Amphio. Et mire opifex intendisse. (Adare strepitū). id est for

Satira.

Horatius. tem et non es oeminenti sonum: hoc est quo res fortium virorum describuntur, secundum illud Horatii in poetria, musa de-
Basius Ipr- dit fidibus duos pueros: deorum et pugilem victorem, et equum certamine primum. (Fidis latine) quia bassus poeta
Horatius. lypcus fuit latinus. (Ador.) deinde (Adire opifex, a gitare.) id est ad agendum. (Jocos iuvenes). i. iuuenum, puta amo-
Mergilius. res et conuiuia, quod etiam ad carmen lypcu pertinet. vnde Horatius, et iuueniu curas et libera vina referre. (Et mire opti-
 fec. iustice). i. ad ludendum hoc est scribendum. Mergilius in buco, ludere que vellem calamo permisi agresti. (Egregios se-
 nes). i. sententias graues quales sunt aut esse debent senum. (Pollice honesto). i. stilo graui et quo res honeste describun-
 tur, pollice autem dicitur quia eo chorde et aguntur in lypca. (Adhibi nunc). vbi tu sis et quid agas dubito: et scire cupio. de
 me autem scias velle: q. ora. (Ora lypcus). i. lictus maris lypgustici. (Intepet mihi). i. ad vios meos est tepida et tempe-
 rata. nam ora lypgure cu ad meridiem vergat: per hycemis tempus temperata est. (Et meum mare hibernat). i. dum per
Hieronim? hycem tempetibus desunt sed cur mare lypgusticum suum appellat: cum Hieronimus in Eusebii dicat Persium
 poetam fuisse volateranum ex ethuria, ergo aut suum appellat: hoc tempore quo est lung, aut Hieronimus nesciuit per-
 sio patriam reddere. Sed in qua parte origlyustice sit ostendit dicens. (Qua scopuli dant ingens latus). i. ea parte qua
 inter scopulos siue promontoria intercipitur sinuosum lictus quod est italie latus ad meridiem, qd magis exponit dices.
 (Et lictus receptat se). i. in recessum colligit se. (Adulta valle). i. magna et longa: et quod ipsius est portum efficere. **Portu**
 aut lung vbi poeta erat: enmano car-
 mine comendat dices. (O ciues ope-
 re.) subaudi precium hoc est vtile et
 iucundum est. nam id significat opere
 precii (Lognoscere). i. videre. (Por-
 tum lunai). i. lung, que vrbis est et no
 longe ab ea portus eiusdem nominis.
Marialis. (Cor). i. sapientia. Marialis, ne cor
 habes papile nec genui. (Enni.) pro
 enny poet. cuius h est carmen. (Su-
 bet hoc). i. cognoscere portum lunai.
 (Postquam desertunt). i. stertere de-
 sit. et a somno exortat est: in quo vi-
 sus sibi est animam suam esse que fue-
 rit homeri: vt supra diximus in loco
 illo, nec in bicopiti somniasse parnas-
 so memini. (Meonides quintus). i.
 quintus ab humero filio meonis aut
 vero aut opinato. (Ex pauone py-
 thagorae). i. secundum palingenesi-
 m pythagore qui dicebat animas ex cor-
 poribus in alia corpora migrare, et
 sic ex pauone anima illa decedens per
 corpus homeri venit ad Enny cor-
 pus. (Hic ego scilicet lung, vel in illi-
 us portu.) Securus vulgi. i. qd vul-
 gus de me opinet. et incipit ad saty-
 re materia accedere. (Et securus qd
 auster.) ventus a meridie spirans a
 grecis appellatur notus. (Infœlix
 pecori). i. notus. Mergilius, quid po-
 tu infœlix. (Quid præparet). i. muner. quia gignit morbos. Mergilius arboribus satiscqz notus pecoriqz sinister.
 (Et securus.) quia angulus ille vicini: qui agrum nostrum contingit. (Pinguior) subaudi est nostro. hi naqz sunt in-
Mergilius. diuie mores. Quidius fert: hior seges alieno semper in agro est. (Et si adeo omnes.) sensus est. no idarco torquebor: si vi-
Quidius. dero alios deterioris conditionis homines vitari. (Et si omnes dixi peioribz). i. ab inferioris conditionis maioribus pro-
 creati. Ditescant adeo). i. longe ditiores me sint. (Recusem). i. negabo. et detestabor. (Vsqz). i. inimum et sp et vbiqz
 (Ob id). i. propter eam causam. (Curus laboribus incuruatus). (Adimmi senio). i. defraudari in etate senili cruciando
Marialis. me. (Aut recusem coenare sine vnato). i. cibo aliquo adipato et pingui. (Et recusem tetigisse signu naso). (Quod facit
Licero. auari qui lagenam vini anulo signant: ne a famulis aut seruis vinum intercipiatur. Marialis, nunc signat meus anu-
 lus lagenam. Huius consuetudinis etiam Licero filius in quadam epistola ad tyronem meminit. sicut olim inquit matrem
 nostram facere memini: que lagenas etiam inanes obsignabat. sic Persi enarrator incognitus: sic ego sentio: na quod
 quida designo quod est fundo lagene oculi. int: non placet: euz neqz tangi naso sed neqz videri facile possit: nisi forte pu-
Horatius. tabant lagenam esse pateram siue potoznu vas. Quid qd horatius: cuius metaphrasies atqz imitator est hic nofter: cum
 dem sensus epressit libro episto. ij. dices. Et signo lesio no insanire lagene. Sed video quid illos decepit. tetigisse videlicet
 naso. nam si vt exploraret an lagene signu esset lesum auarus id faciebat: vt naso tangeret: multo minus videret: cu vili-
Marialis. bile visu admotu nisi in certa distantia videri no possit. Sed voluit significare poeta auaru sic intentu fuisse in explorã
 do signo an esset lesum vt illud fere tangeret naso. sic Marialis de fellio: qui de coena cogitans tristis et cogitabundus
 atqz demisso capite incedebat. q. pene terram tangit indecens nasus. Itaqz id quod marialis epressit pene apud persiu
 subintelligendus est. (In lagena vapida). i. q. plena erat vino vapido hoc est euando vt supra dixim. Est ergo sensus hu-
 ius clausule qd poeta recusatit et renuet curus minui senio. et coenare sine vnato. et tetigisse signu: quia hec oia sut aua-
 ri. (Discrepet his alius). i. aliquis forte nolit sic viuere vt ego volo. sed id nihil est mirandu: cu ea nati sub eadē costella-
 tiōe diuersa sequatur studia. ideo dicit. (O horoscope). i. o hora natalis: ex qua sumit moru significatio nascetur. (Tu
 pducis geminos). i. generas et lucē edis. (Moro genio). i. varia et distorta natura. qd ostendit ex plo: quo tapat sordidos
 auarofqz hoies. (Est.) subaudi aliqz. (Quis solis natalibus). q. dies celebris et festus erat cuiqz. (Callidus) astutus et caur
 siue emedo siue dispēdando. (Ligat olus siccu). i. inūgat qm pingui aliquo olus qd erat sine pingui. (Aduria empta i es

Mox iuuenes agitare iocos: & pollice honesto
 Egregios luisse senes. Mihi nunc lygus ora
 Intepet: hibernatq; meum mare: qua latus ingens
 Dant scopuli: & multa lictus se ualle receptat.
 Lunai portum est opere cognoscere ciues.
 Cor iuuet hoc enni: postquam destertuit esse
 Meonides quintus pauone ex pythagoræo.
 Hic ego securus uulgi: & quid præparet auster
 Infœlix pecori: securus: & angulus ille
 Vicini nostro quia pinguior: & si adeo omnes
 Ditescant orti peioribus: usq; recusem
 Curus ob id minui senio: aut coenare sine unctos
 Et signum in uapida naso tetigisse lagena.
 Discrepet his alius. geminos horoscope uaro
 Producis genio. solis natalibus est qui
 Tingat holus siccum muria uaser in calice empta

Sexta.

lice). i. quas emit vnciatim a salariolis: cum debuisset habere dolia et amphoras muria domi plenas, est autē muria sol tabidus ad solem maceratus multarū rerū condimentū. Quomodo fiat Lato columela pliniusq; multis precipiunt. (Ipsē). i. non per mediū dispensatozem. nā ipse emphasim habet. (Irrorans). Infrians 7 spargēs in modū rosas. (Piper sacrū). i. quod quasi rem sacrā parceminiat. (Horati). i. ser. tanq; parcere sacris cogitis. (Pating). i. in patinam. dati uis pro accusatio 7 p̄posito one. vt Vergilius primo gē. infert etq; deos latio. i. in latium. (Hic puer). id est ali? adolefens. (Maganimus). i. prodigus. qui bona cōsumendo videtur magnanimo cum sit reuera pusilli animi. sic Martialis de aleatore. non mea magnanimo depugnat celsara talo. (Peragit bona). consumit patrimoniū (Dente). gula: hoc est ganea. (Utar ego utar). i. neq; sequar illum auarū: neq; hunc prodigū: sed utar rebus meis. nam illozū vterq; abutitur diuitijs: potius q; vitur. (Nec ideo). si vsus fuero: incidam in illud vitium vt sim. (Laut? ponere). i. ad apponendū in mensa. (Rhombos). pisces ex genere planozū. hispani vocant rodaballos. (Libertis). non solum mihi: sed 7 libertis. dicuntur autes lautī qui splendide 7 opipare coenant. (Nec follers). subaudi ero. id est diligens et ingeniosus. (Nosse). i. ad cognoscendū. (Saluā turdozū). i. saporez guloso: qualis est turdozū: q̄ aues apud antiquiores magno in precio habebantur. Martialis. inter aues turdus si quis me iudice certet: inter quadrupedes gloria prima lepus (Muc). q. d. omnibus viuendū est. (Tenus messe propria). i. pro quantitate messium: quas ex tuis agris percipis. ac si dicat

Lato.
Columela.
Plinius.
Horatius.
Vergilius.
Martialis.

Martialis.

Ipsē sacrū irrorans patinæ piper. hic bona dente
Grādia magnanimus peragit puer: utar ego utar:
Nec rhombos ideo libertis ponere lautus:
Nec tenuem follers turdorum nosse saluam.
Messe tenus propria uiue. & granaria: fas est:
Emole. qd metuas: occa. en seges altera ī herba ē.
Ast uocat officium. trabe rupta brutia faxa
Pren dit amicus inops: remq; omnem surdaq; uota
Condidit inio. iacet ipse in littore: & una
Ingentes de pupe dei. iamq; obuia mergis
Costa ratis laceræ. nunc & de cespite uiuo
Frangi aliquid. largire inopi: ne pictus oberret
Cærulea in tabula. Sed coenam funeris hæres
Negliget iratus: quod rem curtaueris urnæ
Ossa inodora dabit. seu spirent cinnama furdum:
Seu ceraso peccent casia nescire paratus.
Tu ne bona incolumis minuas: Sed bestius urget

secundū facultates patrimoniū. (Et emole granaria). i. frumenta et granarys tuis. (Et fas est). q. d. id nō facere nefas est. (Quid metuas: id est nunquid times te fame periturum. (Occa). i. frange. nam occare est glebas frangere. hic vero p̄ grana ex spicis excludere accipitur: quod ātūci faciebant: atq; etiam nunc sit apud astures et callaicos: quotiēs frumento habent opus. Horatius secundo episto. villicus orbi cuz segetes occat tibi. (En seges altera. id est anni insequentis. (Est in herba). i. uiridis. q. d. spes est de futuri anni fertilitate. Quidius. in heronis. sed nimis properas 7 adhuc tua messis i herba est (Ast uocat officium. Sed quia vt ait Iuuenal multi sunt sibi diuites: et pauperes amicus: dicit non satis esse ad nos ipsos vt liberalitate: nisi etiā hec virtus ad amicos vsq; perueniat. (Ast officium. qd proprie est virt? illa qua vtitur ad amicos. Iuuenalis. officium cras primo sole mihi peragendū est in valle quirini. que causa officij? quid quis? nubit amicus. alias officium est operatio hominis siue actio in quātū homo. vn de liber Liceronis de officij. (Amicus inops.) pauper quia naufragus fecit. (Trabe rupta). i. nauis fracta: quia nauis trabibus cōstat. (Pren dit amicus inops). i. obruit et perdidit. (Homo). i. in mari quod est inter italiā et peloponnesum. (Rem omnem). i. facultates. (Et uota surda). i. non audita a dijs in tēpestate. (Ipsē iacet in littore). i. est prostratus et deicatus. (Et diu ingentes de pupe). in quozū tutela nauis fuerat iacet est quale illō Vergiliū illum in italiā portans victosq; penates. (Et iaz costa ratis laceræ). i. tabula naufragij que est costa nauis siue latus. (Est obuia mergis). i. aibus marinis que fr̄ ignētis incuriant. (Nuc). i. in tali necessitate amici. (Frange aliquid). i. partire cum illo quādo quidem amicorū omnia cōmunia esse debent. (Et de cespite uiuo). i. etia; de eo quod ē patrimonio: fundamētum: ne dum vt cōsilia. (Uuo). autē dixit: quia cespes est gleba herbarū: radicibus compacta. sed intelligit debere dare amico aliquid etiam de substantia patrimoniū. (Largire inopi). et cur debeat largiri ostendit dicens. (Nec piæus in tabella). hoc faciebant naufragi vt emedicarent stipes. (Horati). quid hoc si fractis enatat cæpes nauib? greo to qui pingitur. et Iuuenalis. et p̄ta se tēpestate tuetur. (Cærulea). ad colozes maris pertinet qui cæruleus est. (Oberret). vagetur et circueat populum. (Sed coenam). pro herede respōderet auarus ei qui illum hortatur vt det aliquid amico inopi. (Sed heres). scilicet meus. o auare. (Iratus quod curtaueris rem). i. diminueris patrimoniū. (Negliget coenam funeris). i. inferias que dantur mortuis. et coenā uiuis in funere. (Et heres dabit vnie). in quā emeris et relliquiē colligebantur. (Ossa inodora). i. nullis odoribus cōcinnata. (Heres in quā). i. paratus nescire. i. dissimulare quasi nō intelligat rem. (Seu cinnama). odoramentū est peregrinū. (Spirent). i. odorē emittat et vaporē. (Surdū p̄ furdū). i. nil oleat. vt sit trāslatio sumpta ex sensibili auris ad nares. (Seu casie). arbuscule sūt odorate. (Peccent ceraso). i. adulterētur gūmi ex ceraso arborē: qd precipue in odoribus facit seplasmū. (Tu ne bona). verba heredis aut p̄ herede faciētis cū auaro. (Incolumis). q. d. si p̄ salute tua faceres tollerabile esset. sed facis pro amico. (Sed bestius urget). superioza verba a poetē p̄nebat ad auariciē reprehēsiōne cōmendatiōneq; liberalitatis tum ad se ipsuz tum etiā ad amicos: nūc quid auarus dicat ostēdit. (Sed bestius). nomē est auari: sed a poeta fictū quasi bestialis homo. Sic horati. ven- tress nepozū diceret vrendos correptus bestius idē. (Urget doctores graios). i. inscatat q; scilicet induperit in vrbē

Horatius.

Quidius.

Iuuenalis.

Iuuenalis.

Licero.

Vergilius.

Vergilius.

Horatius.

Iuuenalis.

Horatius.

Satyra.

philosophie præcepta exhortatã ad liberalitatẽ: cũ prius romani illi veteres parsimoniã obseruauerint: dicit igitur: bestis us in philosophos. (Ita fit). i. sic uiuit vt vos philosophi scipitis. s. laute et opipare. (Foenisece). i. romani prisca q̄ foe num scabãt. varro de re rustica. falcibus cõfectanda que foenisece præterierũt. Et columela fenisecam messorum opoz tet inducere. (Vitiarunt). i. corrumperũt pulces. nam simplices cibi et naturales corrumpi dicuntur euz aliquid illis additur. vt supra hec sibi corrupto castam dissoluit oliuo. (Uingine crasso). i. pingui pulchro adhibito. (Postquã hoc nostrum sapere). i. nostra hec sapientia. vel potius vestra o philosophi. (Expers maris). i. non transmarina 7 ex grecia per mare aduecta sed facta iam domestica. Juuenalis. aduectus romã quo pruna et coctona uento. (Hec cinere vltior metuas). ad illud respondet quod dicit sed coenã funeris heres negliget 7c. (Vltior cinere). i. vltra mortẽ 7 post cineres. (Et tu meus heres). quod in auaris reprehendit se nõ facturũ poeta pollicetur: hoc est non curare quid heres suus de se sentiat. dicit igitur. (Et tu quisquis es futurus meus heres). Audi seductio). i. paulum se ductus et remotus. (Et turba). vt ego libere possis querere et tu respondere. (O bone). o amice. (Num ignoras). i. nõ quid hic nuncius lateat. (Adusa est laurus). Romani imperatores bene re gesta in pronuncia laurum mittebant que esset nuncia futuri triumphi. auctor est plinius. Martialis sarmaticę laurus nuncius ipse ueni. (A cęfare). Laio caligula germanici et Agrippina filio qui post tyberius imperauit. is expeditio nes in germanos suscepit vt scribit Suetonius: sed cum nihil dignus me moria fecisset die suo natali ouans urbem ingressus est. (Ob cladem insignem). quod reuera nõ fuit sed nõ cuius ita dixerat. (Germane pub). i. iuuentutis germanozũ. (Et cinis frigidus excutitur ex aris). vt sicut no in ignes ad sacrificia ppter precipis victoriã. (Et cęsonia). augusta caligule vxor pro pompa et apparatu triumphi. (Nam locat). s. redemptoribus qui ea opera faciendũ conducebant. vel locat. i. parat 7 disponit. (Arma postibus) Vergilius. capti in pendente currus curueq; secures. (Clamydes regum). qui præmittẽdi erant in triumpho. (Et gaulapa iu tea). vestes villosas crocci coloris. (Captis). reliquis captiuus. (Esse da. uehicula. et currus). (Et rhenos ingentes). i. germanos rheni fluminis accolos qui procerissimi sunt inter reliquos mortales. (Igitur in duco). subaudi immoladum. (Len tum paria). s. boum. hoc est duplex becatomben. (Dis et genio). dicit quozum auspicijs victoria est parata. (Ob res egregie gestas). scilicet a cęfare. (Quis uetat). subaudi me facere id. (Aude). s. uetare me. q. d. nõ audebis quia esses l. se maiestatis reus. (Ne nisi conuiues). i. dissimulas nam conuiuere est oculos claudere. (Oleum) alia via heredem aggreditur dicens. (Ego largior popello). i. uirum in populum distribuo. (Oleum: et artocreas). huiusmodi enĩ res conciliandi amoris gratia mittebatur. (An prohibes). subaudi me id facere. ille autẽ quia res ad populum pertinebat: coepit muti re. dicit igitur poeta. (Dic clare). subaudi. an debeat facere qd dixi. et quia ille. adhuc mussat poeta pro illo respõdet. (An quis non audeo). i. intelligo te dicere: quod non audes quid hac de re sentias loquitur: quoniã times populi de cuius utilitate agitur. ideo subdit. (Ager exossatus). i. lapidibus purgat. Quid? primo meta. lapides in corpore terre ossa reoz uici. (Est iuxta). ergo si ager est exossatus lapidum aggeres prope erunt: quos iaciant in euz qui prohibuerit facere qd sit ex utilitate populi. (Age si mihi nulla). In eos qui se insinuat heredes familie alienenullo propinquitatis iure: neq; id satis est nisi etiã ijs quozum hereditatẽ captat hortetur ad diuitias augendas. (Age. auditorẽ attentũ facit. nam hoz tantis est. (Si nulla ex amitis). i. forozibus patris mei. (Nam reliqua est). i. est superstes. (Et nulla patruelis). i. filia patris hoc ẽ fratris patris mei. (Et nulla pnceptis). i. filia neptris patris. (Adanet). superiuit. (Et matertera). i. soroz matris. (Matertera). et nihil superest. i. restat de auia. i. de auie posteris. ac si dicat nullus est mihi certus heres. (Ecce duo bouillas). locus inter romã et ariciã. (Luumq; ad uirbi). non longe ab aricia fuit nemus aricinũ in quo hippolytus posteaq; esculapii ope est uite restitutus. mutato noie in uirbiũ vitam egit. vt credibile sit diuũ aliquem uirbi noie appellatũ. (Adanus est mihi præsto heres). i. occurrit mihi. nomẽ autẽ manij ex ea potissimũ causa delegit: quod festo auctore prouerbũ erat multi manij aricę. fuerat enĩ propagata familia a manio quodã qui lucũ diane aricine cõserauit. Adanus aut auctore varrone dicitur: qui mane natus est. sicut lucius: qui luce. quãquã qui primus hoc noie est appellatus: Valerius manij terentius nõ a mane sed a manibus dicitur: quod a dijs manibus in terento liberozũ ualitudinem impetrasset. auctores sunt Medianus Zifoniusq; grecus auctor. (Progenies terre). i. cuius parentes ignorantur. Et

Doctores graios. ita fit: postquam sapere urbi
 Cũ pipere & palmis uenit nrm hoc maris expers.
 Foenisecæ crasso uitiarunt unguine pulces.
 Hæc cinere ulterior metuas: at tu meus hæres.
 Quisquis eris: paulum a turba seductior audi.
 O bone num ignoras: missa est a cęfare laurus
 Insignem ob cladem germanæ pubis: & aris
 Frigidus excutitur cinis: ac iam postibus arma:
 Iam clamydes regum: iam lutea gausapa captis
 Esledaq; ingentesq; locat cęsonia rhenos.
 Diis igitur genioq; ducis centum paria ob res
 Egregie gestas induco. quis uetat: aude.
 Væ nisi conuiues. oleum: artocreasq; popello
 Largior. an prohibes: dic clare. nõ audeo inquis.
 Exossatus ager iuxta est. age: si mihi nulla
 Iam reliqua ex amitis: patruelis nulla: proneptis
 Nulla manet patruis: sterilis matertera uixit:
 Deq; auia nihilum superest: accedo bouillas:
 Cluumq; ad uirbi: præsto est mihi manius hæres.

Varro.
 Columela.
 Juuenalis.
 Martialis.
 Vergilius.
 Ouidius.
 Medianus.
 Zifoniusq;
 Cicero.

Satyra.

nam eo modo se habent ossa et nervi ad corpulentiam: quo stamen ad tramam sine subtegmen. dicitur igitur. (Trama figure.) id est corporis speciei sit mihi reliqua. i. relinquatur. Mel dicitur per hypallagē. (Trama figure.) i. figura trame: et non trama. Et si dicat similitudo corporis et non corpus. et hoc modo trāsatio pulchre quadrabit. (Ait illi.) i. heredi meo. (Menter popa.) i. phago et gulosus. et quales denique erāt victimarij. i. ministri sacrorū qui popo dicebatur. Proptertus libro quarto. succinatq; calenti ad noua sacra popo. Spartianus quoque in vita gete. percussit inquit hostiā popa nomine leo cultrariū maacatur pro quo mēdose legitur pomparū (Tremat omento.) i. pingui palpitet. ea enim que prepingua sunt palpitant et tremunt. est autē omentū vt diximus pingue illud quo intestina inuoluuntur. continēturq;. (Vende aiaz) indignāter eos arguit qui se periculis propter lucrū (Adercare.) mercaturā exerceat. (Et follers.) i. diligens. (Excute.) explora in lucro. i. obijce vitā periculis propter lucrū. (Mercurus) i. melior et ditior. (Pauisse.) i. ad pascendū et alendū. (Cappadocas pingues.) seruos ex capadocia q; grades et proceri erāt aptiq; leucis ferēdis. Adartialis. qd te cappadocu sep onus esse iuuat. Adē alubi. nec de cappadocu eques catastis. Horatius quoque mancipijs diues eget etis cappadocu rex. (Catasta rigida.) locus erat vbi serui expositi erāt pēditioni. a catasta qd est expono.

Propertius.
Spartianus.
Suetonius.

Adartialis.
Horatius.

Adartialis.

Tibullus.

Tibullus.

Iuuenalis.

Licero.
Sidonius.
Adartianus
capella.

Seneca.
Aristoteles.

Sit reliqua: ast illi tremat omento popa uenter?
Vende animā lucro. mercare: atq; excute follers
Omne latus mundi: ne sit præstantior alter.
Cappadocas rigida pingues pauisse catasta.
Rem duplica. feci iam triplex. iam mihi quarto:
Iam decies redit in rugam. depinge ubi sistam
Inuentus chrysippe tui finitor acerui.
FINIS.

Adartialis. nō de plebe domus nec a uare uerna catasta. Adē alibi. sed qd arcane seruant tabulata cataste. Tibullus. barbara gypfatos ferre catasta pedes. est ergo catasta vbi serui uenales custodiuntur: sicut ergastulij: vbi serui operi faciūdo in agro. quare illā martialis auarā. Tibullus barbara. i. crudelē. Persius rigidā. i. durā appellauit. (Rem duplica.) i. pa trimoniū (feci iā triplex.) uerba sūt auari. i. triplicium (Iā mihi quarto.) i. patrimoniū quater multiplicatum (Iā decies.) i. decuplatū. (Red: in rugā) sumptū a folle siue marisipio quod cū nō est pleniū rugas cōtrahit sic auarus: qd vt ait Iuuenalis. crescit amor nūmi quantū ipsa pecunia crescit: semper habet aliquid vacuū quo pecuniā as receperet. Dicitur igitur persius in persona auari satyrā claudēs. (Chrysippe depinge ubi sistā.) hunc locū philippus vero aldus. Hoc enī acceptū illi referendū est: primus præter aliorū opinione enarrauit. Chrysippos nāq; auctore laertio pauli apostoli cōcūis elēctis discipulus: siue vt alij tradūt præceptor dialecticus nobilis: qtuor scripsit libros: quos de fontis hoc est vt Licero interpretat. aceruis siue acerualibus argumētis. in quib; gradatim procedebat in infinitū: id quod fieri prohibēt dialectici et philosophi. de his aceruis Sidonius in hēdecasyllabo chrysippi potuisset ex aceruo. et Adarcianus capella chrysippos cumulet: propriū cōsumat aceruū. dicit igitur auarus qui nullo acquirēdi sine satiatu est (Chrysippe depinge.) i. p̄scribe mihi. (Ubi sistā.) i. cessabo et terminū faciā. Tu in quā. (Inuentus finitor tui acerui.) i. qui in fontis illis argumētationibus que videbātur progredi in infinitū aliqū tamē modū finemq; inuenisti. Ado dus autem diuitiarū vt Seneca in epistolis inquit primus sit habere quod necesse est: proximus quod satis est. Iā cū sint instrumenta debent ex primo pollutiorū Aristoteles esse proportionata fini.

Laus deo.

Aelii antonii nebriffensis grāmatici in. A. persii flac ci satyras perlucida indagatio fausto omine est ex plicita: ac insuper annotatiōes cum eiusdem poetæ uita & satyræ expositiōe. per eundem recognita ac lucide approbata hispali ipressa impensis pmagnis Ioannis laurentii librarii arte & ingenio Iacobi krōberger alemani. anno christiane salutis. M. ccccc. iiii. xy. kal. Aprilis.

VITA PER SII.

Persius flaccus in thurscia volateras patriã habet auctore Eusebio ipseque in vltima satyrarũ inuicẽ: cũ loquit. mibi nũc ligus ora strepet. Hibernatq; meum mare q̄ latus inges dat scopuli et multa lectus seualle receptat. lunai poz tum est opere cognoscere cuius. Nã luna vt Strabo. et Plin⁹ iquit tuscie poz est igit poeta se thurscũ affirmat cũ dicat hibernatq; meũ mare: ubi Persius natus est Liberij imperij anno. xxx. post redẽptoris dñi dei nri passionẽ tertio anno. at etatis sue anno mortu⁹. xxx. anno nono Hieronis imperij. Et cũ literaz causa romã venisset anos egressus pueri tẽ cognuto philosopho in disciplina se tradidit vt inquit. cũ primũ pauido custos mibi purpura cessit. bullaq; succinctis laribus donata pepedit me tibi suppositi teneros tu suscipis annos socratico cognite sinu. quẽ summa pietate coluit: et obediẽtia. imprimis minutij macrim bupiani equestris ordinis principis maxima vsus est amicitia. poetã celsũ bassum lyricũ etiã nõ mediocre dilexit. satyras sex mira quadã carminis suauitate mira demiq; maiestate scripsit. in quib⁹ summa ipsius igenij virtus iudicat. quas nũc inter manus assidere legimus atq; tractamus. et quãuis vnus sit liber in hoc vere gloriẽ tamẽ plurimũ meruisse quis dubitat: et sic huic titulus sententiã liber: quandoquidem littera plus neruũ quã sua carnis habet. de quo Philupus beroaldus in eius orõne. multe res sunt.

QVID EST SATYRA.

Satyrã genus carminis est (vt diomedij placet) maledicũ ad hominũ vitia carpenda. dictũ: teste Plinio: libro. v. nã habitatq; in recessu canopei insule in cõnibus ethiopiẽ. et secundũ festũ ita diffinitur. Satyrã genus cibi est ex varijs rebus p̄ditum. et est genus carminis in quo de rebus multis disputatur. vnde satyrã bene vocitata est eo q̄ audientes faceret. Alij alia prout volũtas tulit tacitant ita dicẽtes. Satyrã a similitudine satyrorũ dicta est: et bene dicit. nã illi leues: nudi dicaces: et capri pedes appellãtur: hi vero poetẽ leues: ad vitia taxanda sunt: que in omniũ hominũ vsu describũtur. vel q̄ facile e vno in aliud cito vitium inuehãtur. nudi: qm̄ clare aperteq; reprehendãt. dicaces: q̄ abunde dicant. capri pedes: qm̄ sicut capra fetidũ et turpe animal est: hi similiter de turpibus et rebus vilibus: hoc est vitiosis scribere cõsueuerũt: sicut tamẽ satyrẽ et poetã satyrorũ opinio: carpere prauos hoim mores: eosq; in virtutẽ adducere cupiẽtes: hi autẽ satyrici poetẽ: quatuor sunt. quorũ prim⁹ apud latinos in signe laudẽ lucili⁹ adept⁹ est. Sed purus magis. magisq; tersior Quintilian iudicio Horatius. Secundus persius. at vero vt Boetius de scolarũ disciplina capitulo primo ait ipso durior se seuerior nã vt Bernardus inquit Persij flacci coitio durior subaudi fuit q̄ Horatij tã stilo: q̄ etiã vitiorum reprehẽsione. quartus vero Iuuenalis. lepidissimus quidẽ poeta in minori auctoritate (dignitate tamen satyrẽ seruata) eiusq; carminis venustate tenẽdus. inter hos lucretiũ sunt qui annumerare velint. horũ alij ab indignatione incipiunt vt Horatius et Iuuenalis. Horatius ab interrogacione vt qui sic mecenas. Persius ab exclamacione. O curas hominũ. Lucretius ab vtroq; simul scz in dignatione et exclamacione. O varias hominũ mentes. hec satis. de eiusdẽ vita satyrãq; expositione.

EPYGRAMMA ANTONII CARRION IN
Persij flacci commentarios per eruditissimum atq;
elegãtissimũ mgrm Antoniũ nebrissen nup editos.

Qui cupis errores uarios depellere persi:
En tibi iam superis magnus apollo uenit.
Qui ueterum sensus aperit sine sentibus ullis:
Quicquid & obscurum prisca tullere uiri.
Omnia iam splendent: quæ non percepta fuere:
Perlege: iurabis tu quoq; crede mihi.
Liuor edax abeat: sis iudex rectus in omni.
Nam sic antonio laurea ferta dabis.
Si placet hinc alios scriptores perlege quot sint:
Laurea ferta dabis: laurea ferta dabis.
Hunc lege: hunc sapias: lector studiose libellum:
Qui tibi sub paruo codice plura feret.
Ergo uale antoni laus nostri & gloria secli.
Et me discipulum docte magister ama.
At iuuenes gratis animis properate senesq;
Discite ab antonio uerba latina uiro.

Faint, illegible text in the upper section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

ANTONIO

Faint, illegible text in the middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

ANTONIO

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Menigmata iuris civilis ab Antonio Hebriffensi edita.
Magistratum Romanorum nomina a Pōponio laeto.
Eiusdem Antonij Hebriffensis obseruationes quedam.
Ciceronis Topica ad ius civile accommodata.

Cum principis priuilegio.
ne quis alius excudat.

Quintus Metellus Creticus
Perkins.
Ciceronis Topica.

